

Historia anatomiae nova aequae ac antiqua, seu conspectus plerorumque ... scriptorum, qui ... anatomiam ... illustrarunt ... : Una cum decade observationum physico-anatomico-chirurgicarum / [Andreas Ottomar Goelicke].

Contributors

Goelicke, Andreas Ottomar, 1670 or 1671-1744.

Publication/Creation

Halle : Renger, 1713.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/zfayd5hq>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

D. XII.

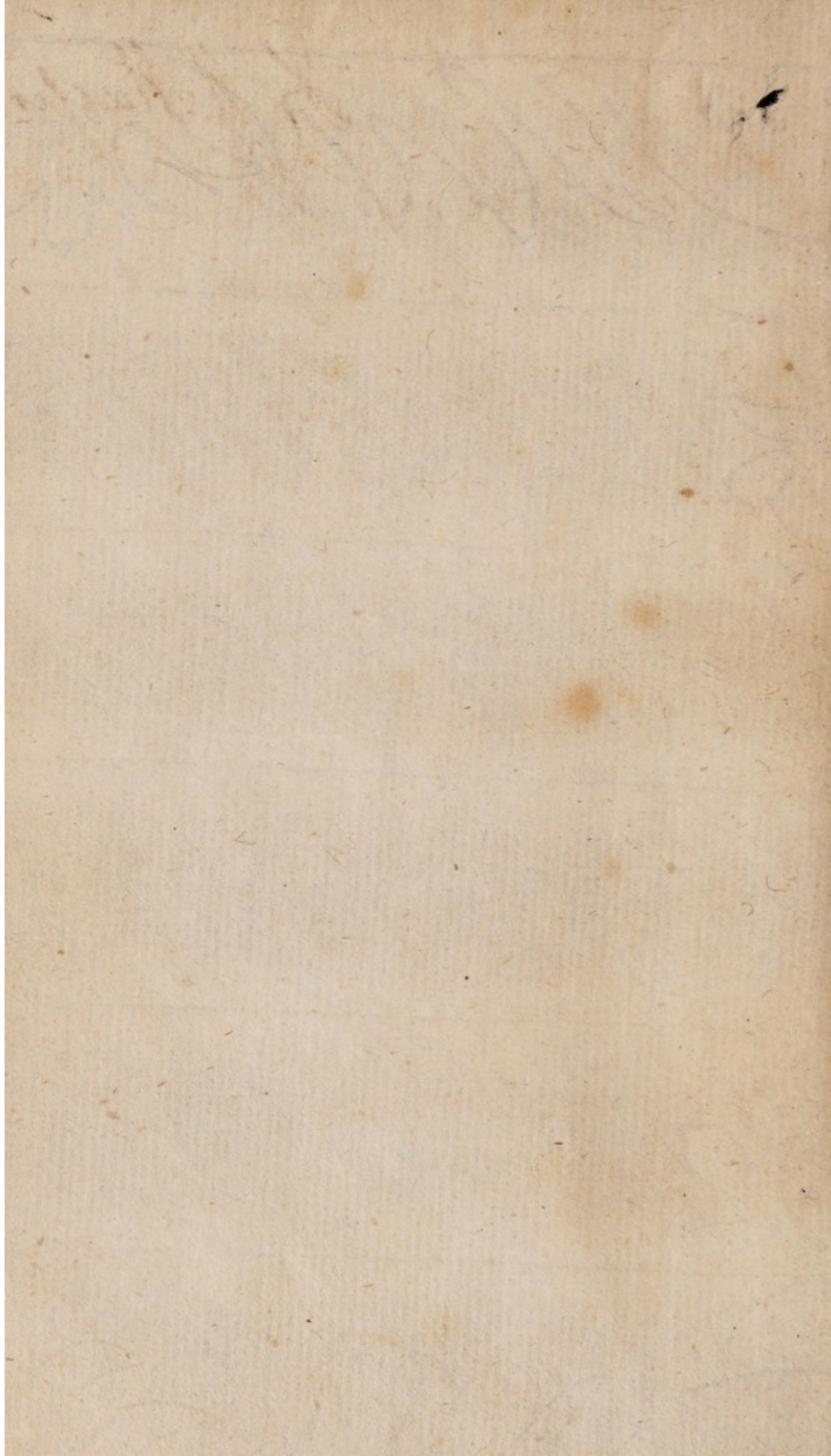
18/6

928/B/1 (64)

~~18/6~~

Jr. H. Maep

Gefichte der Med.

HISTORIA
ANATOMIAE
NOVA AEQVE AC ANTIQVA,

SEU

CONSPECTUS PLERORUMQUE, SI
NON OMNIUM, TAM VETERUM QUAM
RECENTIORUM SCRIPTORUM, QUI A
PRIMIS ARTIS MEDICAE ORIGINIBUS
USQUE AD PRÆSENTIA NO-
STRA TEMPORA

ANATOMIAM

OPERIBUS SUIS ILLUSTRARUNT.

IN USUM PHILIATRORUM
EDITA

AB

ANDREA OTTOM. GOELICKE,
M.D. ET IN FRIDERIC. REGIA P. P.

UNA CUM

DECADE

OBSERVATIONUM PHYSICO-ANA-
TOMICO-CHIRURGICARUM

APPENDICIS LOCO SUBJUNCTA

ET

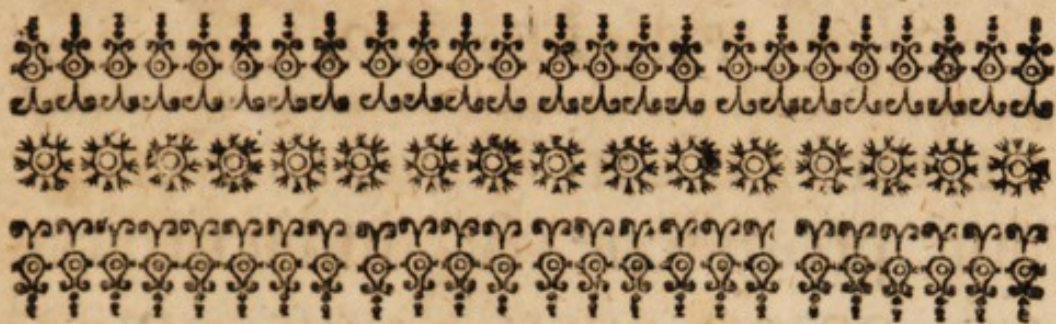
INDICE NOMINUM RERUMQUE
LOCUPLETISSIMO.

HALAE MAGDEBURGICAE A. 1713.

PROSTAT IN OFFIC. RENGERIANA.

10577

PRAEFATIO

AD

LECTOREM.

Ui ad historiam
literariam exornan-
dam animum adj-
ciunt, rem odii in-
vidiaeque plenissimam adgredi-
untur; Nam si qua ulla in re,
certe hic duobus extremis utplu-
rimum

rimum peccari solet : Nempe aut promiscue & indiscriminatim omnia adprobantur , quod scycophantis & adulatoribus facere solemne est , aut omnia temere rejiciuntur , quod sciolis & ridicule ambitiosis familiare esse solet , vel denique , quod prudentiorum est , rationalia de scriptoribus , eorundem moribus & operibus , ferenda sunt judicia , quod quam odiosum simulque invidiosum sit , neminem in hodierna morum corruptorum perverfitate latere posse arbitror. Antiquissimum enim simulque verissimum est proverbium : VERITAS ODIVM PARIT. Multos philautia ita in transversum egit , ut nihil rectum verumque putent , nisi quod ab ipsis proficiscitur. Alii praejudicata-

catarum opinionum & hypothe-
 fium semel receptarum auctori-
 tibus adeo mordicus inhaerent, ut,
 quod huic modulo adcommoda-
 ri non potest, superciliose conte-
 mnant, rejiciant & secundū *Alexan-*
drum Massariam malint cum *Galeno*
 errare, quam cum aliis sapere, alii
 vero ad exemplum *Stoicorum* patri-
 am potius quam sectam suam pro-
 derent, vel, quod de sophistis *Gale-*
nus adseruit, fatius esse ducerent,
 patriam prodere, quam aliquod
 receptorum dogmatum deserere;
 Quo hominum genere nullum
 novi stultius, perniciosius vel pe-
 stilentius. Quamvis itaque natura
 non usque adeo stupidi vel ab o-
 mni sano sensu derelicti simus,
 quin haec qualiacunque incom-
 moda, cum hoc scriptiois genere
 quasi inevitabiliter conjuncta, fa-

cile praevideamus : Non tamen propterea a proposito semel coepto nos deterreri patiemur vel animum timide despondebimus, verum potius lectorum iudicio nos animo imperterritito exponemus, composituri nos ad similitudinem Apellis, qui pone tabulam suam callide latebat, & praetereuntium censuras, cribrationes & iudicia patienter audiebat : Similiter nos prudentiorum iudicia, imo & pro re nata, acerbiores censuras, si tales promeruerimus, non timebimus, multo minus aegro animo feremus, imo potius eo omnes nervos intendemus, ut errores nostros, si quos commiserimus, sicuti talibus in rebus nihil a nobis humani alienum esse putamus, sollicitè corrigamus. Sciolos vero taliumque rerum, historiam literariam medicam

cam concernentium non sufficienter peritos, humaniter simulque obnixè rogatos volumus, ut a refutatione vel censura acriore abstineant, ne necessitas nobis incumbat ipsis adclamandi illud *Apellis*:
 NE SVTOR VLTRA CREPIDAM ; Vel plane acerbioribus cribrationibus ipsos castigandi & in semitam rationis reducendi. Calumniarum infensissimus sum hostis, omnis contra veritatis amantissimus ; Et sicuti adulandi artem non didici, nec discere unquam volui : Ita e contra libertatem sentiendi tanquam bonum inaeestimabile semper magni aestimavi. Qui aura populari regi sese patitur, vel iudicia vulgi metuit, ad scribendum (in hoc potissimum genere) prorsus ineptus est. Qui laudes non merentur, a me
 etiam

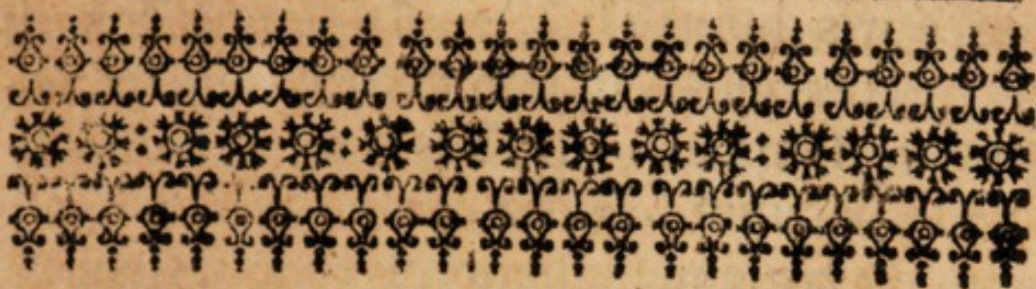
etiam nullas expectabunt; Qui vero talibus digni sunt, per me debitis suis encomiis non privabuntur, quod tamen sine omni fuce & verborum lenociniis fiet: Quia nullum unquam hominum genus majori mihi abominationi fuit, quam adultores & parasitae, quam artem si calluissem aut promote seculi callere voluissem, aliam procul dubio faciem jam dudum habuisset fortuna mea: Jam vero ab omni partium studio & foeda adulandi libidine alienissimus semper fui. Interim, ut ad rem ipsam jam accedam, eo praecipue propositum meum tendit, ut, cum multos egregios viros certatim hactenus observaverim laborasse in excolenda historia literaria variae & omnigenae eruditionis: Deprehendi, solos fere me-

medicos otio indulgere, paucis quibusdam exceptis, qui tamen vel fragmentis suis orbi erudito non satisfecerunt, vel alphabetica sua simplici recensione praeter auctorum nomina & librorum titulos variasque eorundem editionum formas nihil nobis enarrarunt. Nobis proinde aliam plane viam ingredi utile & necessarium visum fuit, totiusque medicinae & omnium ejus partium adcuratam historiam tam antiquam quam recentiore pandere, & quidem non solummodo, ut scriptorum vitas & scripta, prout seriem naturali temporis nobis occurrent, sed & potiora illorum inventa, singulares hypotheses, controversias & alias memorabiles huc pertinentes circumstantias ordine recenseremus. Placuit

))((

cuit

cuit autem initium facere ab Historia ANATOMIAE, tanquam fundamento totius artis medicae, quam brevi historia *Chirurgiae*, & suo tempore *Pharmaciae, Botanices &c.* excipiet. Quibus omnibus secundum partes, in quas universum medicinae corpus dispesci consuevit, ita expeditis, ad pandendam totius artis historiam Universalem, si DEUS vitam atque sanitatem concesserit, accedemus, hoc unicum duntaxat a celeberrimis quibusvis artis nostrae antistitibus, ubicunque locorum degant, expectantes, ut, quibus otium est, in communem Reipublicae Medicae salutem, ad promovendum tam utilem finem, collaborare non dedignentur. Vale hisce, Benevole Lector, nobisque ac proposito nostro fave. Dabam Hal. Magdeb. die I. dec. 1712.

HISTORIA
ANATOMIAE,
 A PRIMIS ARTIS ORIGINIBUS
 AD NOSTRA USQUE TEMPORA
 CONTINUA SERIE DE-
 DUCTA.

§. I.

Qui artem medicam suis
 Auditoribus digne ac fru-
 ctuose tradere cupiunt, ab
 Anatomia tractationis ex-
 ordium faciant necesse est;
 Haec enim fundamentum
 totius artis constituit, quo ignorato vel
 neglecto reliquam aedificii molem labilem
 fore ac ruinofam quilibet facile compre-
 hendit: Hinc relatum legimus, solemnem
 hancce consuetudinem jam antiquissimis
 temporibus in schola usque Asclepiadea
 viguisse, & tyronibus artis topographiam

corporis humani *δεικτικῶς* demonstratam & partes ejusdem tam externas quam internas sensibus expositas, ut sic comprehensa partium historia, deinde earum structuram indeque fluentem functionem & usum eo rectius addiscere valerent.

§. II. Equidem moderni Academiarum mores neminem latere possunt, qui à prisca illa venerandae antiquitatis consuetudine in eo recedunt, quod Anatomia susque deque habita, in tradenda doctrina medica illotis statim manibus ruant ad Physiologiam, quae vi vocis nihil est aliud, quam discursus de natura ejusdemque effectibus in corpore humano. Cum vero, quicquid demum Natura in corpore suo operetur, per organa corporea illisque convenienter & congrue operetur, manifestum utique est, partium tam fluidarum quam solidarum, quippe quae nil nisi mera organa sunt, notitiam praerequiri, antequam, quid per talia organa, quo ordine & successu temporis organis talibus convenienter operetur natura, tyronibus declarari queat. Quomodo vero laesiones talium partium p. n. intelliget, qui earundem structuram f. n. hactenus nondum intellexit? Et quomodo earundem restitutionem in integrum suscipiet, cui ordinaria dispositio, à qua in alienam constitutionem descivit, ignota est?

§. III.

§. III. Nihil autem hic repugno illis, qui serio objiciunt simulque dolent, Anatomiam hodie non solum mera *ἀλλότρια* & à medico scopo longissime recedentia tractare, sed & meras curiositates, minutias & subtilitates supervacuas ingenti studio confectari, cujus generis sunt, vasorum minimorum & vix sensibilibus reptatus & inextricabiles ramificationes per viscerum parenchymata, fibrillarum musculorum componentium numerus, ordo, series, figura & magnitudo, glandularum pororumque in glandulis, incernicula veluti aemulantibus figura & constructio singularis, pro transmittendis, colandis ac fecernendis certis tantum humoribus, ejusque farinae plura, quae omnia, si perita tandem atque circumspecta cheiragogia dextre evolvere & in apricum deducere liceret aut omnimodo possibile esset, vix tamen luculentior fructus, quam ludibrium aut potius spectaculum sensuum sperandum inde foret. Nihil, inquam, talia objicientibus repugno; Quis enim, talia vere ita sese habere, ignorat? Interim tamen cavendum, ne, quod antiquitus jam fecerunt *Methodici*, quorum *Thessalus* caput erat, in alterum extremum prolapsi, nobis aliisque persuadeamus, humani corporis secundum partes suas qua interiores qua exteriores contemplationem futuro medico inutilem esse; Sciendum

endum potius est, nos, Anatomiam hic tanquam fundamentum totius artis commendantes, longe eminentiorem illius usum praefixum nobis habere, nempe ut mediante illa adprehendatur historia partium & organorum humani corporis, situs viscerum eorundemque cum aliis partibus connexio & praecipue constructio organico-mechanica & mutua illius ad effectuum determinationem & varietatem proportio agnoscat, indeque potissimum usus, in ipsa aliquando medicina & chirurgia deprehendendus, addiscatur.

§. IV. Quæ omnia si recte aestimentur & ad animum debite admittantur, facile patebit, Anatomiam *vel* circa solas tantum *εγχειρήσεις* seu *dexteritatem secandi* corpora versari, quo sensu Galenus distinctos scripsit commentarios de *exercitiis* seu *administrationibus Anatomicis*, vel simul intendere, ut peritia tali secandi ipsae quoque partes tam externae quam potissimum internae innotescant & numerus, figura, situs, connexio & constructio seu texturae varia conformatio, pro futuris *usibus* tam *medicis* quam *chirurgicis* sensibus exponantur, *vel* altero simul oculo respicere ad *usum & functionem* talium Organorum declarandum, quod in distinctis iterum commentariis de *usu partium* Galenum fecisse novimus.

§. V. Simul vero etiam adparet, ejusmodi sectionem administrari vel in *corpore vivo* (animalium nempe viventium) vel in *mortuo*, hominum scilicet, vel violenta morte peremptorum, vel certis morbis denatorū; Ex quo ultimo praecipue respectu *Anatomia* vere *Practica* exurgit, cujus ope talia saepius deteguntur, quæ ante sectionem vix ulli in mentem venerant, quæque unico ita obtutu innumeras speculationes, quæ ante sectionem ad ravim usque indecoro & molesto fervore defendebantur, pessundant & evanidas reddunt. Harum sectionum beneficio hic deteguntur polypi aliaque excrementia peregrinae, alibi ulcera vel apostemata, hic calculi, alibi vermes &c. Inde tandem enatum est egregium illud Theophili Boneti opus, quod *Sepulchretum* suum vocat, quodque omnes boni in summo habent pretio. Optandum profecto foret, Proceres Imperii Romano-Germanici Professoribus Medicinæ in Academiis Germaniæ similem libertatem indulgere, qualem Rex Christianissimus, quisquis tandem alio intuitu fuerit, vel Belgii fœderati Ordines, sicuti non sine grata animi oblectatione, quamdiu inter Belgas versatus sum, recordor, suis liberalissime concedunt, in secundis cadaveribus hominum, in Nosocomiis

publicis defunctorum. Sed quis vivet, quando ista fiet, aut votorum nostrorum participes erimus?

§. VI. Ast propositum nostrum hac vice non patitur, in haec omnia prolixius diffundi; Sola enim intentio nostra eo tantum tendit, ut tyronibus artis brevem atque succinctam exhibeamus historiam illorum scriptorum, qui *Rem Anatomicam* à primis artis incunabulis usque ad praesentia nostra tempora suis lucubrationibus illustrarunt: Quo ipso obviam procedere laboravi meis meorumque Auditorum desideriis, qui, quotiescunque Collegia Anatomica aperienda fuerunt, toties defectum illum sufficientis historiae literariae scriptorum Anatomicorum mecum agnoverunt & conquesti sunt. Quo proinde in negotio ut & illis & mihi ipsi satisfacerem, adversaria mea, quae otio literario indulgens ex lectione Auctorum collegeram, in ordinem redigere & primum in calamum dictitare coepi, deinde vero laboris hujus pertaesus plane praelo submittere decrevi, sperans, me hoc ipso, si non apud omnes, bonos tamen, aequos & cordatos rerum judices aliquem ad sensum & gratiam meriturum: Quid enim nafutuli quidam clanculum machinentur, ut ipsi soli emergant, nullo numero habendum esse existimo, praesertim ubi hujus suae
in

in judicando facilitatis ac temeritatis semel
atque iterum promeritas poenas subierunt;
Ut mirandum potius sit: PISCATOREM
ICTUM NON SAPERE. Quid vero non
audet gloriosa & temeraria Juventus?

§. VII. Hisce interim ita constitutis, ne-
mo, opinor, fuerit, qui in pejorem partem
interpretabitur, quod promiscue ad hanc
classem Auctorum Anatomicorum reule-
rim, tam, qui in solis administrationibus
Anatomicis tradendis occupati fuere,
quam etiam, qui in historia partium earun-
demque usu evolvendo laborarunt, sive
hanc notitiam adquisiverint per Zoo-
tomiam seu vivorum sectionem, sive de-
mum per cadaverum certis morbis denato-
rum apertionem. Cum enim omnes ae-
quo jure huc pertineant, nemo propterea
aliquem sibi scrupulum injici patietur.

§. IIX. Quamvis enim non sim nescius,
Anatomiam intra limites suos stricte sese
continentem, praeter numerum partium, tam
solidarum, nempe ossarum & cartilagi-
nosarum, quam solidescentium, nempe
membranoso - musculosarum, tendinosarum,
nervearum, ligamentosarum imo &
vasculosarum, arteriarum, venarum, lym-
phaeductuum &c. figuram, situm, con-
nexionem mutuam, indeque hauriendam
mutuam communicationem ejusmodi par-

tium vix aliud quicquam pro scopo suo habere: Desiderant tamen plerique, nimis sterilem, molestant ac taediosam fore ejusmodi tractationem, nisi simul ad texturæ organorum indagacionem indeque fluentem usus atque officii determinationem digrediendi licentia concederetur. Quo intuitu nemini grave videbitur, si *Anatomiam* aliam *Physicam*, aliam vero *Medicam* nuncupemus.

§. IX. Quae cum ita, sicuti dictum est, comparata sint, cur tanta cum *ἀπιβεια* laboraremus in distinguendis atque a se mutuo secernendis illis scriptoribus, qui vel sola tantum exercitia Anatomica, vel una cum illis etiam historiam partium tradiderunt, vel cum omnibus illis etiam simul usum partium sibi declarandum elegere. Recenseamus potius illos, prout serie naturali temporis nobis occurrent, parum morantes, in quocunque demum dictorum operam suam collocaverint.

§. X. Vetustiore uti totius medicinae, ita potissimum Anatomiae scriptorem praeter Hippocratem Coum vix reperiemus; Quod non ita intelligendum est, quasi ante Hippocratis tempora nemo fuerit, qui vel medicinam vel Anatomiam excoluerit: Etenim non obscura scientiae Anatomicae utcunque excultae vestigia occurrunt in scri-

scriptis Salomonis, Homeri aliorumque, Unde *Meletius lib. de natura humana* ostendit: Homerum haud imperitum fuisse Anatomicum, & Galenus ipse non dubitat Homeri testimonium proferre, dum ligamentum hepatis explicat. Interea *prius* ipsemet refutat Hippocrates eo ipso, quod integrum tractatum de prisca medicina nobis reliquerit: *Posterius* vero testimonio Plinii constare potest, referentis, ipsos quoque Reges Ægyptiorum corpora mortuorum ad scrutandos morbos secuisse: Unde non difficulter colligere licet, illos frequenti hoc exercitio non solum qualemcunque partium historiam, verum etiam morborum, quibus homines denati fuerant, notitiam sibi comparasse; Quod non obscure ipse quoque Galenus innuit *Lib. I. de adminiculis Anatomiae*, dum ita inquit: *Hoc autem sit opus tuum, hoc studium, ut non librorum modo lectura, verum sedula etiam inspectione fideque oculata cujusque Ossis humani speciem adcurate perdiscas. Quod quidem Alexandriae multo facilius facies, ubi medici ossium disciplinam auditoribus ante oculus ponunt.* Quorsum etiam pertinet consuetudo Ægyptiorum Veterum de scelerato mensis illato, quotiescunque epulabantur, secundum quam, teste *Plutarcho Sept. Sapient. Conviv. p. m. 148.* solebant Æ-

gyptii sceleton mensae convivantium inferre eosdemque hortari, ut meminerint, se non ita multo post tales fore.

§. XI. Similiter ante Hippocratis tempora jam dudum in *schola Æsculapiadea* floruisse Anatomen seu artem secandorum corporum, partim jam superius animadvertum, partim ab ipso Galeno solerter annotatum legitur. Nempe Patres in administrationibus Anatomicis suos instituisse infantibus, eosque a prima statim infantia dissectionibus brutorum animantium adsuevisse: Adeo ut orali veluti traditione haec ars a Patre transferretur in filium: Hinc & ea tempestate methodum tractandarum sectionum Anatomicarum describere supervacuum erat, quia aequè impossibile erat in familia Æsculapiadea Anatomiam dedicere quam literas Alphabeti, cum utrumque eodem tempore addiscerent. Ad summum vero perfectionis fastigium tempore Asclepiadarum evectam fuisse Anatomiam, quis praeter Galenum adfirmabit? Interea tamen sine qualicumque scientia Anatomica nec vulnerum, nec ulcerum, nec luxationum, nec fracturarum &c. Chirurgiam tractare potuisse veteres, evidentissimum est, quia praesupponit cognitionem situs naturalis partium, articulationis ossium, tendinum, nervorum, ligamentorum, vasorum.

forumque sanguineorum reptatum & communicationem, sine quorum omnium exquisita notitia praxis chirurgica exerceri nequit, cujus tamen peritos aequae ac intelligentes fuisse Asclepiades, constat inter omnes.

§. XII. Interea extra dubium est, Hippocratem primum fuisse, qui libros quosdam Anatomici, ut prima fronte videtur, argumenti consignavit. Nemo autem miretur, Anatomica Hippocratis partim cruda esse ac rudia, partim falsa, aliena & confusa, partim vero titulos libris praefixos argumento in illis tractato rarissime, imo vix ac ne vix quidem respondere. Sunt autem hujus generis libri Hippocrati passim adscripti, *de natura ossium*, in quo tamen nihil minus, quam de ossibus tractatur, *de glandulis*, *de carnibus*, *de genitura*, *de natura hominis*, *de natura pueri*, *de anatomico seu corporum resectione* &c.

§. XIII. Equidem, si secundum parasitarum quorundam & adulatorum placita rem Anatomicam Hippocratis dimetiendam atque judicandam esse sentiamus, nihil erit, quod eidem in solidum vindicare non successerint, quorum tamen pleraque ita comparata sunt, ut citra omnem contradictionem pro recentioris aevi inventis reputari mereantur: Cujus generis sunt negotium
cir-

circulationis sanguinis, quod difertis verbis Hippocrati adscribere non dubitat *Theodorus Janssonius ab Almelooven*, in alienum quippe sensum detorquens loca quaedam textus Hippocratici, in quibus tamen quidvis aliud potius, quam sanguinis motus circularis, de quo hic solummodo quaestio est, evinci potest. Iisdem plane difficultatibus laborant, quae de ovariiis mulierum vel vasculis lymphaticis vel plane vasis lacteis ad mammas mulierum tendentibus & lac sincerum iisdem subministrantibus, quae tamen in hanc usque diem Anatomicorum Lyncaei demonstrare nesciunt, Hippocrati tanquam primo inventori incongrue & praeter meritum tribuuntur; Sed haec omnia prolixius recensere piget, quia talium narratiuncularum nullum, ne minimum quidem vestigium in scriptis Hippocraticis reperitur.

§. XIV. Ut tamen quodammodo nostro satisfaciamus officio, pauca tantum quaedam *Anatomiae Hippocraticae* specimina producemus. Jejuna admodum sunt, quae circa originem arteriarum aequae atque venarum protulit: Licet enim alicubi per transennam veluti agnoscere videatur, sanguinis omnis fontem universalem esse cor, sicuti pituitae locum in capite, aquae in liene, bilisque in jecore quaerit: Alibi tamen iterum

rum adferit, venarum originem tanquam radicem esse hepar & arteriarum cor, atque ex his per omnia sanguinem & spiritus pervagari, caloremque per haec permeare; Mox vero iterum aperte sibi ipsi obloqui videtur, dum adstruit, venas pariter atque arterias originem suam aequaliter ex corde derivare: Quis enim haec omnia Hippocratem tanta contradictione proferre potuisse existimet, si circulationem sanguinis, ut nonnullis visum est, cognovisset?

§. XV. Rectius differit de structura & substantia cordis, eam nempe musculosam esse, ut fundamentum totius sui tractatus inde mutuatus esse videatur *Lowverus*, Medicus Anglicus, in eleganti suo tractatu de corde. De cerebro judicat, illud totum, quantum est, glandulosum existere ac proinde superfluas corporis humiditates instar spongiae resorbere; Cui hypothesei in tantum subscribunt nonnulli recentiorum, qui substantiam cerebri corticalem glandulosam esse supponunt. Venarum autem nomen promiscue transfert ad designanda quaecunque vasa sanguinea tam venosa & arteriosa, quam alios quoscunque ductus, v. g. ureteres & nervos. Similiter indifferenter utitur vocabulis nervorum, tendinum atque ligamentorum, inter quae tamen omnia, nemine negante, magna intercedit

cedit differentia. De musculis tanquam instrumentis motus, praeter solum nomen in scriptis Hippocraticis nihil occurrit.

§. XVI Quod viscera abdominis attinet, ubique desideratur requisita exactitudo. In descriptione primarum viarum nihil occurrit, quod vel nomina vel situm vel connexionem vel officium intestinorum ulla methodo, Anatomicis solemni, nobis describat, sed mira ubique reperitur confusio. Illud vero simplicem oculorum observationem effugere non poterat, totum canalem intestinorum esse unam atque continuam fistulam, quae a summo oesophago ad extremum usque podicem protendatur; sicuti & illud longa inquisitione non indigebat, hepar adjacere ventriculo, eique tanquam viscus multo sanguine repletum, gratum conciliare calorem sicque ad πέψιν seu ciborum concoctionem non parum conferre. Substantiam vero ventriculi esse mere nervosam, autopsiae repugnat. De reliquo, quicquid de hepate & liene profert, a vero longe alienissimum est: Ignota enim est arteria ista cartilaginosa, quae ex corde ad jecur pervenire dicitur; Ignota etiam vena, quae oblique deorsum ad renes protensa in ducitur. Falsum est, venas originem suam ex hepate deducere; Falsum est, substantiam lienis mollem quidem
&

& spongiosam, resorbere partem humidam in ventriculo infusi, reliquum attrahere vesicam & in urinam convertere: Sciunt enim hodie tyrones artis, talia pleraque inspectioni oculari repugnare.

§. XVII. Nihilominus tamen inter multas tales falsitates hinc inde mica veritatis emicat; Quorsum pertinet, quod renes inter corpora glandulosa retulerit, quamvis in eo iterum suum patiatur deliquium hypothesis, quod singulari renes pollere efficacia vel facultate attractiva, serum ad sese alliciendi, sibi persuaserit. De partibus genitalibus utriusque sexus nihil adfert consideratione dignum. Uterum foemineum distinguit in partem dextram & sinistram; Dextram calidiorum solidiorumque esse, hincque in eadem mares concipi dicit. Sperma virile non in peculiari quadam officina elaborari adfert, sed ex toto corpore, & ex solidis ac mollibus partibus & ex universo totius corporis humido secerni adferat. Maximam tamen feminis partem e capite secundum aures in medullam spinalem ferri. Neque secundum Hippocratis hypothesis viri tantum, sed & foeminae semen emittunt, &, quod paradoxon videbitur, in viro utrumque, tam foemininum quam masculinum semen in est, similiterque in muliere res sese habet

Sce-

Sceletopoeiam tamen tempore Hippocratis non amplius ignotam fuisse, documento esse potest Sceleton, ex aere fabrefactum, quod Apollini Delphico consecrasse dicitur.

§. XIIII. Atque ex paucis hisce veluti documentis aestimari facile potest, quae & qualis Anatomiae tempore Hippocratis facies fuerit: Ut hinc a vero tantopere abluere non videatur, quod in *oratione de usu medicinae* Wittebergae habita insinuat *Johannes Hermannus*, ejusdem artis in dicta Academia Professor Publicus, hisce verbis: Hippocrates cum in Graeciam discessisset, scholae curam Polybo tradidit genero suo, quem in ejusdem administratione excepit Diocles Caristhius, qui primus Anatomica ex professo peculiaribus scriptis tradidit & auctor putatur libri, de morbis mulierum, inter Hippocraticos reperiundi. Quae si vera sunt, ex scriptis Hippocraticis multum solertiae Anatomicae expectare integrum non erit. Floruit A. M. 3538. Obiit vero apud Larissaeos anno aetatis suae 109. juxta alios 104. vel denique, prout alii volunt, anno aetatis nonagesimo.

§. XIX. Post Hippocratem prodeat in scenam Democritus, Abderita, Mileto oriundus, Pythagorae non quidem discipulus, attamen imitator, quem, licet Philosophi
potis-

potissimum sibi vendicent, suo tamen jure ad nostrum quoque censum pertinet: Quamvis enim Medicinae studio ex professo sese non adplicuerit, sed ad contemplandas rerum naturas animum suum adjecerit, quem ob finem etiam praecipuam orbis partem, Ægyptum, Persiam, Chaldaeam ipsasque Indias permigravit: Anatomiam tamen seu vivorum sectionem ipsum diligenter adornasse, ipse Hippocrates testis est: Hic enim, cum ad eum sanandum ab Abderitanis evocaretur, in sectionibus diversorum animalium eundem occupatum deprehendit; Cumque ex ipso quaereret, quare id faceret, nihil aliud responsi locoutulit, quam indagandae insaniae causa, quam tanquam effectum bilis considerabat, id fieri: Ex quo mox cognovit Hippocrates, Democritum non esse fatuum, sicuti populares ejus credebant, sed hominem sapientissimum, suaque opera, nempe medica, non indigere. Hoc potissimum intuitu *Johannes Georgius Volckamerus* celebris Medicus Norimbergensis, sub nomine ac titulo *Zootomiae Democriteae* librum divulgavit, qui evolvi meretur. Caeterum, ipso *Cicerone* teste, tantum tribuit extorum in animalibus inspectioni, ut ex solo eorum habitu & colore rerum, quas terra procre-

at, ubertatem tenuitatemque aeris, salubritatem ac pestilentiam significaret.

§. XX. Longe adhuc operosius rei Anatomicae manum admovit *Aristoteles* Stagyrta, ex familia *Aesclepiadum* oriundus: Pater enim ejusdem *Nicomachus*, qui fuit Amyntae, Macedonum Regis Medicus, a Machaone, *Aesculapii* filio genus suum ducebat. Hunc in finem non solummodo immensam pecuniae summam (octingentorum talentorum) ab *Alexandro M. Macedonum Rege* accepit, sed & in mutuam ac veluti sociam operam ipsi adjuncti sunt innumeri alii totius Graeciae & Asiae homines, Venatores, piscatores, agricolae, opiliones ejusque fortis alii. Credidisses autem, *Aristotelem* hisce adminiculis adjutum in concinnanda animalium historia mirabilia praestitutum: Aliter tamen rem sese habere norunt ii, qui innumeros errores in dicta illa animalium historia detexerunt: Cum enim omnibus anicularum narrationibus crederet & fabulosis plebis traditionibus imponi sibi pateretur, quomodo possibile fuisset, errores praecavere? Accedit, *Aristotelem* in sola tantum brutorum animantium sectione substitisse & ad corporum humanorum anatomen nunquam descendisse: Unde partium internarum notitiam non aeque adquisivisse *Aristote*

stotelem, mirandum non est. Id quod & ipsemet *Histor. Animal. Lib. I. Cap. XVI.* non diffitetur, dicens: Partes internas corporis humani esse ignotas, ac proinde de illis non aliter quam ex analogia vel similitudine, quam habent cum aliorum animalium partibus, judicandum esse. Qua propter parasitarum rursus artificium redolet elogium illorum, qui dicunt, nihil ignorare tantum virum potuisse; Quales turpissimorum adulatorum laudes, quibus ad prostitutionem usque Patronos suos prosequuntur, boni viri tacite subinde rident.

§. XXI. Quemadmodum vero analogica illa partium ex corporibus brutorum in humana translatio, multiplicium in Anatomia errorum causa fuit: Ita similia plane fata expertus est *Aristoteles*, qui, ut antea dictum est, corpora humana nunquam dissectuit. Imo non pauca quoque experientiae contraria sunt, quae in brutorum dissectione sibi detexisse visus est, quae tamen, Galeni iudicio, optimo viro condonanda sunt, quia illi quoque, qui totam suam vitam speculationibus Anatomicis consecraverunt, in plurimis tamen, exemplo *Marini*, hallucinati sunt. Hujus autem generis sunt: Omnia animalia collum habere flexibile, ex vertebrae quippe sibi mutuo contiguas compositum, solo lupo & leone exce-

ptis; Horum enim animalium collum ex uno & continuo osse compositum esse. Offa leonum carere medulla, unde fortassis ingens & mirandum eorum robur deduxit: Cor consideravit tanquam principium omnium venarum & ipsius quoque sanguinis, quo sensu idem illud etiam dixit primum vivens & ultimum moriens; Arteriam magnam primus vocavit *aortam*, sicuti *Galenus de venarum & arteriarum dissectione* observat. Primus quoque *Aristoteles* de partibus humani corporis earundemque appellationibus aliquid literis prodidit. In corde tres statuebat cavitates, quas ventriculos vocabat, sicuti in hunc usque diem hoc nominis cavitatibus istis imponere consueverunt Anatomici; Medium omnium minimum esse statuit, sed sanguinem temperatum, dextrum calidiorum, sinistrum frigidiorum continere, sed reliquis ampliorum esse ac capaciorum, omnes vero habere communicationem cum pulmonibus sustinuit; Sicuti autem venas, ita & nervos ex corde suam habere originem adferuit: Unde commune tam sensus quam motus principium secundum Aristotelem est cor. De cerebro eo abiecius sensit, quo magnificentius de usu & officio cordis locutus est: Illud enim dixit esse tantummodo massam ex phlegmate & terra compositam.

positam, nullum sanguinem continentem, omnisque sensus expertem, cujus tanquam massae frigidae officium sit, calorem cordis nimium temperare vel refrigerare. Et quamvis simplicem sensum fallere non posset, medullam spinalem cum cerebello & cerebro immediatam habere continuitatem: Non dubitavit tamen adserere, hanc differentis plane naturae, nempe calidae esse. Frigidum insuper & inspectioni oculo contrarium est, viri cerebrum illud foemellarum quantitate longe superare. Hepar, splen & renes vix alium effatu dignum usum habere, quam ut firmitudini vasorum ex illis egredientium subserviant. Renes tantum *ad melius esse* factos fuisse, jecur juvare coctionem ciborum in ventriculo & intestinis, & lienem spongiae instar resorbere humiditates vaporosas ex ventre inferiore exhalantes; Testiculos masculis non *ad absolute*, sed *ad bene esse* a natura concessos, & quae sunt ejus farinae plura, in quibus prolixius recensendis nunc non occupabor.

§. XXII. Scripta hujus generis, quae posteritati reliquit, sunt in primis historia animalium, tractatus de partibus animalium, item libri *ἀνατομῶν* & *ἐκλογὴ ἀνατομῶν*, quae omnia Anatomici argumenti sunt: Non enim dubium est, quin in illis libris com-

prehensum fuerit, quicquid cadavera fecando in rebus Anatomicis deprehenderit. Denique, quae articulationes Ossium respiciunt, non neglexit. Natus est Stagyrae A. M. 3670. Obiit vero anno aetatis suae sexagesimo tertio, illo nempe, quem climactericum magnum vulgo adpellant Medici.

§. XXIII. Sicuti vero prisca medici & Anatomici nimia timiditate peccarunt, & solis tantum brutorum sectionibus contenti, cadavera humana cultro Anatomico subicere religioni sibi duxerunt: Ita e contra alii, ejurata omni humanitatis lege, nimia saevitia & crudelitate delinquere coeperunt, quia plane corpora humana *viva* fecare non erubuerunt; Quo nomine infames sese reddiderunt *Herophilus* atque *Erasistratus*, quippe qui primi corporum humanorum secandorum curam, spreta omni invidia, susceperunt, si verum est, quod *Cornelius Celsus* de ipsis refert.

§. XXIV. *Herophilus*, Chalcedonius, vel secundum Galenum, Carthaginiensis, qui Ptolomaeo Sotere sceptra Aegypti tenente vixit, tali hominum sceleratorum, morti a Regibus dicatorum *vivisectione* magnam sed infamem sibi famam comparavit. *Tertullianus* libro, *unum esse spiritum & animam*, sexcentos ipsum secuisse adstruit, quod pro-

procul dubio secundum figuram rhetoricam intelligendum est. *Herophilus ille, inquit Tertullianus, medicus aut lanus, qui sexcentos exsecuit, ut naturam scrutaretur, qui hominem odit, ut nosset, nescio an omnia interna ejus liquido exploravit, ipsa morte mutante, quae vixerant, & morte non simplici, sed ipsa inter artificia exsectionis.* Non est autem mirandum, *Herophilum* hominem ethnicum, missa omni humanitate, homines vivos, utut nocentes, secuisse; Id potius vehementer miror, Christianissimum Galliarum Regem, Ludovicum II. medicis Parisiensibus permisisse, ut milites capite damnatos simulque calculo laborantes, in perinaeo vivos inciderent, sicque calculi vesicae extrahendi modum perquirerent Barbaros, non Christianos, talia exercuisse decet. Interim hac secandi frequentia non vulgarem sibi dexteritatem & peritiam practicam adquisivisse chirurgos Gallos, in propatulo est.

§. XXV. Huic debetur exquisitior pulsuum discretio & differentiae, quamvis ad futiles usque subtilitates easdem persequutus sit & hinc aliorum censuram non immerito incurrat. Huic debemus, quod nervorum ex cerebro & medulla spinali prodeuntium structuram & usum primus demonstraverit. *Herophilus est, qui pri-*

mum intestinum, immediate ventriculo
 continuum vocavit *Δωδεκάδακτυλον* seu
 duodenum; Ipsemet est, qui duabus ocu-
 lorum tunicis nomen dedit *retinae* & *arach-
 noideae*; Hic est, qui membranae ven-
 triculus cerebri investienti, nomen *Choro-
 ides* dedit; Hic est, qui parastatis virilibus
 denominationem suam imposuit; Idem
 denique est, qui vas sanguineum ex dextro
 cordis ventriculo ad pulmones tendens,
 primus *venam arteriosam* adpellavit, quod
 venae similis quam arteriae ipsi adpare-
 ret, & contra vasi sanguineo, ex pulmoni-
 bus ad ventriculum cordis sinistrum depro-
 peranti, *arteriae venosae* nomen tribuit,
 quod magis ad indolem arteriae accedere
 ipsi videretur. Ex quibus omnibus, qua-
 les in arte Anatomica progressus fecerit,
 haud difficulter colligi potest: Unde hisce
 rationibus commotus *Gabriel Fallopius*, non
 dubitavit Herophilum adpellare *Evangelis-
 tam Anatomicorum* & *Galenus* ipse perho-
 norificum ipsi praebet testimonium, quod
 longe exquisitissimam in administrationi-
 bus Anatomicis peritiam possederit.

§. XXVI. Pari cum *Herophilo* infamia
 notatus est *Erasistratus*, quod exuta omni
 humanitate homines vivos Anatomiae sub-
 jecerit. Vixit, Eusebii testimonio, sub
 Ptolomaeo Philadelpho, vel, secundum
 alios,

alios, sub Seleuco Nicanore A. M. 3714. & Praeceptorem habuit Chryfippum. Quanta ejus fama fuerit, non solummodo excurationibus ejus aestimari potest, sed & elogiis, quae ipsi tribuuntur. *Macrobius* enim *Saturnal. Libr. ult.* ipsum vocat *Veterum medicorum famosissimum & nobilissimum*. Quoad peritiam Anatomicam, qua omnes praecedentium temporum artifices, Galeni ipsius, qui tamen in multis ipsi contrarius est, testimonio, superavit, illius pauca quaedam fragmenta in scriptis Galeni hinc inde occurrunt: *Propria enim Erasistrati* scripta ad nostram usque aetatem non pervenere. Memoratu dignum est, quod vasa lactea per mesenterium decurrentia, jam suo tempore observaverit *Erasistratus*; Sed simul notandum, quod primo vasa ista habuerit pro arteriis, lactis copia repletis, deinde quod tantum in hoedis nuperrime lactatis eadem observaverit, quamvis absurdum non sit statuere, in hominibus quoque eundem vasa ista observare potuisse, si verum est, quod communiter dicitur, eum nempe eodem modo, uti *Herophilus*, vivorum hominum suppliciiis destinatorum corpora dissecuisse. Credidit tamen etiam, vasa ista lactea primum solo aere repleta esse, deinde vero lacte demum repleri; Quod non aeque in malam partem accipi-

endum est, quia ignoravit, vasa lymphatica a lacteis non differre substantia, sed omnem differentiam in eo tantum consistere, quod ordinarie & primario lympham, secundario chylum vehant. Usus cerebri & nervorum inde prodeuntium rectius agnovit cum *Herophilo*, quam omnes praecedentium temporum medici. Alios tamen nervos sensui, alios motui inservientes, & priores ex membranis cerebri, posteriores vero ex Cerebro & cerebello suam habere originem agnovit, licet *Galenus* moneat, *Erasistratum* seniore factum hanc suam hypothesein immutasse, & omnes aequaliter, sive sensui sive motui subserviant, ex cerebro originem deducere, tandem concessisse. Statuit quoque in cerebro ventriculos, eosque omnes inter sese mutuo habere communionem. Valvulas vasorum cordis diversamque eorum structuram, quatenus vel intro-foras vel foras-intro spectant, una cum duplici cordis motu, systaltico aeque ac diastaltico pariter perspectas habuit: Credidit tamen, venam cavam tantum sanguine, arteriam vero aortam spiritu repletam esse: Quod idem ferebat iudicium de omnibus reliquis arteriis, nempe solo spiritu seu aere secundum naturam repletas esse, uti ipse quoque sinister ventriculus. Judicabat autem, hunc spiri-

spiritum naturaliter in arteriis contentum, esse vitalem & procreari ex aëre, intra corpus adsumpto, & primo quidem in pulmonem, deinde vero in cor, ortasque ab eo arterias irruere; Hinc vero arterias & musculorum cavitates extendi necesse esset: Quam opinionem refutavit Galenus peculiari libello, & quidem hoc argumento: Si vulnere arteriis illato, sanguinem egredi conspicimus, vel in arteriis sanguis continetur, vel in ipsas aliunde confluit; sed vulnere arteriis illato sanguinem statim exire conspicimus; Igitur in arteriis sanguis continetur, non spiritus vel aer. Interim huic errori ansam subministravit, quod comprehendere non posset necessitatem duplicis generis vasorum, sanguini vehendo dicatorum; Ex quo tamen dubio extricare sese facile potuisset, si mysterium circulationis sanguinis cognovisset. Ita enim mox simul comprehendisset, arterias esse, quae ex corde sanguinem excipiant & ad periphericas partes advehant; Venas vero esse, quae eundem, posteaquam suo officio defunctus est, ad communem fontem revehant. Cutem dixit esse contextum arteriarum, venarum, nervorumque, in quo refutatur a Galeno. Substantiam hepatis mollem, dixit parenchyma, seu massam venis hepatis, ex quarum coalitu constat, cir-

circumjectam. Splen esse viscus in corpore humano prorsus inutile, credidit *Erasistratus*, qua in re communem habuit sententiam cum *Ruffo Ephesio*: Unde postea pullulavit traditio, splen hominibus salva vita excindi posse, imo & cursoribus actu excindi.

§. XXVII Post horum duorum in Anatomicis heroum tempora usque ad Galenum paucissimi fuere, qui peritia secandi, potissimum corpora humana, innotuere, solo *Ruffo Ephesio*, Medico Graeco insigni, excepto, qui una cum *Critone* sub Imperatore Trajano vixit, anno post N. C. 112. Reliquit fragmentum de adpellationibus partium humani corporis & tractatum de utero, in quo vasa quaedam spermatica, a reliquis praetervisa adnotasse videtur. Reliqua vero ejusdem non sunt magni admodum momenti.

§. XXIIIX. Meminit quoque *Galenus* cujusdam *Marini*, quod ex studio potissimum Anatomico non levem sibi famam comparaverit. Dicitur enim scripsisse commentaria Anatomica, quae a Galeno citantur *Libro II. administrationum Anatomicarum*, simulque obscuritatis & imperfectionis ab ipso arguuntur, quod suo loco relinquendum, cum scripta *Marini* ad nos integra non pervenerint. Sed adnotarunt jam alii,

alii, *Galenum* in sua juventute magna laborasse prurigine & insolentia viris doctis insultandi. Quis fidem nobis faciet, Marino subinde injuriam non fuisse factam, cum libri ejus hodie desiderentur.

§. XXIX. Similiter haud infrequens in scriptis Galenicis mentio injicitur *Lyci* cujusdam, quem latini *Lupum* dicerent, qui Sectae empiricae alioquin addictus erat. Dicitur commentarium admodum prolixum scripsisse de musculis, ut propemodum quinque millia versuum continuerit, de quo tamen *Galenus* animadvertit, non solummodo multos musculos esse omissos, verum etiam permultis eundem scaterere erroribus.

§. XXX. Memorat quoque *Dioclem*, a patria *Caristhium* dictum, cujus post Hippocratem maxima fuit existimatio, unde alterum Hippocratem Athenienses ipsum appellabant. Eundem hunc Galenus laudat, quod primus fuerit, qui libros Anatomicarum administrationum posteritati reliquerit: Existimat enim, Anatomiam in schola Asclepiadea perfectissime excultam & orali traditione propagatam monimentis literariis non indignasse, proinde vitio ipsis non vertendum, quod de administrandis confectionibus nemo illorum aliquid memoriae prodiderit. Quia enim
domi

domi apud Parentes pueri exercebantur, uti lectione & scriptura, ita etiam cadaverum sectionibus, quid libris Anatomicis fuisset opus? Quare etiam, ne incidendi rationes cuiquam sic edocto memoria exciderent, non magis erat metuendum, quam linguae elementa scribere obliviscerentur ii, qui ab ineunte aetate ipsa didicere. Posteaquam vero, narrante sic Galeno, temporis progressu non modo liberis, verum etiam alienis artem communicare honestum censuerunt, sicque factum fuit, ut non amplius in corporum confectionibus exercerentur pueri; Hinc protenus necessario accidit, ut eam infelicius condiscerent, exercitatione, quam in pueritia auspiciari solebant, abolita, quae, quantum ad omnia valeat, omnes prisca palam videntur ostendisse, non solum vocantes eos humanos, qui in Artibus excellunt, sed breviter universos, qui tota vita probitatis titulo inclaruerunt, quemadmodum & his contrarios inhumanos ac rudes. Cum igitur ars (& potissimum pueros in Anatomia exercendi) Aesclepiadum familia excidisset, deinde multis successibus in deterius vergeret, opus fuit commentariis, quibus speculatio ipsius integra conservaretur.

§. XXXI. *Aelianum Meccium* introducit

Gale-

Galenus in Prooemio de dissectione musculorum, tanquam suum Praeceptorem, ei-que tribuit librum de Anatomia Musculorum, addito elogio, quod adcurate conscriptus sit. Citat etiam *Martianum*, eumque invidum & vitiligatorem vocat: Fuit tamen in honore propter duos libros de re Anatomica conscriptos.

§. XXXII. Similiter commemorat *Galenus Pelopis* cujusdam, tanquam Praeceptoris sui, qui pariter de dissectione musculorum scripserit, in defectu vero subjectorum humanorum suas demonstrationes in corporibus brutorum tantum modo instituerit, v. g. in demonstratione musculorum linguae usus fuerit lingua bovina, quam tamen methodum tanquam incongruam multorumque errorum matrem, jam superius consideravimus. In eo insuper paria faciebat cum Hippocrate, quod originem venarum quaereret in capite, ac cerebrum praecipue tanquam fontem non solummodo venarum, sed & omnium reliquorum vasorum totius corporis consideraret.

§. XXXIII. Praeter hos alii quidem adhuc occurrunt in scriptis Galeni, quos tanquam Praeceptores suos veneratur, uti sunt *Heraclianus*, *Phecianus*, *Satyrus*, *Stratonicus* & forte alii plures; An vero in Anatomia-

tomicis quicquam praestiterint, altum penes ipsum est silentium, nisi quod de *Stratonico* disertis verbis indicet, quod Anatomiam non intellexerit. In cuius rei confirmationem adducit, quod crediderit, ex femine Viri praevalente generari masculos, sicuti ex praedominio spermatis foemini generarentur foemellae; quam quidem sententiam in pretio suo relinquit, imo suam facere non dubitat Galenus, in eo interim enormiter hallucinatum esse monet, quod magnam crediderit esse differentiam inter masculos & foemellas, intuitu arteriarum & venarum, ad partes spermaticas utriusque sexus pertinentium.

§. XXXIV. Discussa vero ac superata tandem ista barbarie, tanquam ex novo orbe in scenam prodiit *Galenus*, de quo priusquam loquendi faciamus initium, paucis mentio injicienda est *Aurelii Cornelii Celsi*, qui ultra centum & quinquaginta annos ante Galenum vixit. Medicis propter purissimam simul atque elegantissimam latinitatem in deliciis est, unde & vulgo *medicorum Cicero* & *latinus Hippocrates* dici consuevit. Praeter libros de re medica, scripsit etiam de positu & figura Ossium totius corporis humani; Quae potissimum ratio est, quare hic penitus omnittendus non fuerit.

§. XXXV.

§. XXXV. Ordine nunc sequitur *Claudius Galenus*, quem a Patria *Pergamenum* vocant, omnium post *Hippocratem* medicorum veterum facile princeps, qui sub *Trajano Imperatore* primum eminuit, sub *Antonino* autem *Philosopho*, *Commodo* & *Ælio Pertinaci* demum floruit. Hic quid in re Anatomica praestiterit, & in quo praecipue laudem Praedecessoribus suis dubiam fecerit, ex libris ejus Anatomici argumenti haud dubie aestimabitur, de quibus tamen priusquam loquamur, commune removendum est praejudicium, *Galenum* nempe in solis tantum brutorum corporibus secandis operam suam collocasse, humana vero cadavera ab ipso unquam secta fuisse, primus in dubium vocavit *Andreas Vesalius*, qui insuper adjecit, omnia, quae homini propria sunt, fide *Herophili a Galeno* tradita esse: Huic enim adserto repugnare videtur, quod ipsemet subinde gravissime invehatur in illos, qui cor vel linguam bubulam incidunt, nescientes, quod plurimum hae brutorum partes ab humanis discrepent. Praeterea plus uno loco indicavit, naturam hominis ab aliis animalibus diversam esse. Absurdum autem fuerit talia protulisse, nisi ipsemet differentiam illam cognovisset. Et omne tandem dubium cespitantibus eximit locus, qui

Libr. VI. Cap. IV. de usu partium humani corporis occurrit: De numero, inquit Galenus, loborum aliorum cujusque animalis definire non est propositum: Neque enim alterius cujusquam instrumenti ipsorum constructionem attigimus, nisi forte in homine explicando eo invitati fuerimus traducti. Quod si morte intercepti non erimus, illorum etiam constructionem membratim, quomodo nunc hominum, dissecantes, aliquo tempore explicabimus. Neque obstat, Galenum interdum partes brutorum cum partibus corporis humani confudisse, quia aequae in illis atque in his occupatus fuit, & post ingens illud intervallum forte primus, qui utrumque suscipere ausus est.

§. XXXVI. Equidem non contemnendas profert rationes *Riolanus*, quibus probare intendit, antiquis medicis cadavera humana secare non licuisse, nempe penuriam fuisse cadaverum humanorum priscis seculis, eo quod rogo imposita quam primum cremabantur, quod lege Mosaica cruci vel patibulo suffixa intra biduum vel triduum humabantur vel cremabantur, quae deinde consuetudo apud Romanos quoque introducta fuit, quod horrendum olim fuit, morticina tractare, eamque ob causam vespillones urbe summos, & carnificem urbis domicilio privatum, quod Judaeis ta-

ctus

ctus corporum mortuorum prohibitus & Graeci infames atque invisi fuerunt, qui cadaver tetigerant &c. Neglectis tamen omnibus hisce rationibus concludit, injuste Galenum accusari, quod nunquam hominem inciderit, & Anatomem non hominis, sed simiae tradiderit.

§. XXXVII. Universum autem Anatomiae Galenicæ systema hic exhibere velle, nimis prolixum fuerit; Cui enim bono ea operose recensimus, quae recte dicta sunt? Quare ea tantum, quae seculum habent, enarrasse suffecerit, & id quidem adhuc paucis solummodo speciminibus. Cutem itaque dixit esse corpus nervosum vel membranofum, arteriis, venis nervisque instructum & multis exiguis porulis pertusum, pro vaporum sudorumque transpiratione. Eam ex semine immediate formatam esse, sicuti omnes reliquae membranae; Huic immediate superstratam esse cuticulam, quam epidermida vocant; Sub cute similiter aliam esse membranam, quae tamen, cuius indolis & naturae sit, a Galeno non indicatur: Unde Vesalius ansam desumpsit opinandi, quasi nempe Galenus ea, quae in brutis forte observaverat, ad hominem promiscue transtulerit. Venter, vesicam & vulvam a natura talem accepisse substantiam, qualem nervi

C a

habe-

haberent, credidit. Hepati negotium haematoseos seu sanguificationis adscripsit & originem praebere venis putavit. Observans etiam, vasorum spermaticorum exortum in utroque sexu aequaliter sese habere, occasionem inde aucupatus est credendi, alia masculorum, alia foemellarum generationi inservire, & sanguinem quidem contentum in vasis spermaticis dextri lateris materiam subministrare masculis, eo quod immediate ex trunco cavae egrediatur, & trunco aortae, qui proinde multo calidior, purior & humiditatis superfluae expers esset: E contra sanguinem contentum in Vasis spermaticis ex arteria & vena ad renes tendentibus, magis aquosum esse & frigidum & hinc foemellarum generationi inservire. Uterum foeminarum dicit compositum esse ex duabus tunicis, una exteriori nervosa, altera interiori, venosa, quae tamen iterum duplicaturam exhibeat. Inter partes genitales virorum atque mulierum nullam aliam admittit differentiam, nisi ratione situs; Partes enim mulierum delitescere intra abdomen, illas vero virorum extra abdomen protrusas ibidemque pendulas esse: Nam si uterus Mulierum extra abdomen inversus propenderet, inter mulierem & virum nulla foret differentia, solis paraestatis varicosis (quas alibi a glan-

a glandulis distinguit) exceptis, quibus mulieres destitutae essent. Rationem vero hujus differentiae quaerit in diversitate temperamenti, quod calidius esset & fortius in viris, frigidius vero atque debilius in foemellis: Unde in illis genitalia in prima formatione extra abdomen protruderentur, in his vero intra idem delitescerent.

§. XXXIIX. Interim recte tyronibus artis Anatomicae ante omnia commendavit Osteologiam; Quod enim in tentoriis pali & in aedibus parietes, idem in animalibus praestare dicit substantiam Ossium, nimirum robur ac firmitudinem praebere toti reliquae moli corporeae. Illam vero notitiam non esse acquirendam ex lectione librorum, verum sedula inspectione fideque oculata cujusvis Ossis speciem esse perdiscendam haud incongrue monet. Post ossium demonstrationem ad musculorum concisionem deproperandum esse, deinde ad arteriarum, venarum & nervorum anatomen veniendum, ac denique viscerum naturam, intestinorum ac glandularum pernosendam esse praecipit. Recte insuper docet, nullam partem animalis neque motum neque sensum sine nervo obtinere, quod inde patere arbitratur, quia, si nervus incideretur, statim immobilis insensibilisque redderetur particula. Prin-

cipium & originem nervorum esse cerebrum atque medullam spinalem, aliosque nervos ex cerebro alios ex medulla spinali oriri statuit, idque veteres plerosque Anatomicos ignorasse gloriatur. An autem veritati undique respondeat adfertio, simiam inter omnia animalium genera tum visceribus tum musculis, tum arteriis tum nervis homini esse simillimam, habere pectoris os omnium quadrupedum latissimum, clavículas humanis similes (quae reliquis animantibus, exceptis paucioribus, denegatae sunt) faciem rotundam, collum breve &c. suo loco relinquimus.

§. XXXIX. Scripta hujus, nempe Anatomici argumenti, quae Galenus reliquit, sunt libri administrationum Anatomicarum, quarum priores novem adhuc supersunt, posteriores vero desiderantur, quos in gratiam Böethi, Romanorum Consulis, qui magno Anatomicae speculationis amore flagrabat, sese confecisse ait; Deinde libri septendecim de usu partium humani corporis, quos summis laudibus extollit Conringius, tanquam opus incredibili *àuxil. Bera* & singulari plane ingenio conscriptum, in quo vim judicii sui imprimis declaraverit, item liber de Ossibus ad tyrones, alius de dissectione musculorum, alius de dissectione nervorum, de dissectione vena-

venarum & arteriarum, itemque liber, in quo demonstratur, arterias naturaliter sanguinem continere contra Erasistratum ejusque affectas, de Anatomia matricis, de motu musculorum, de formatione foetus, de semine & nonnulli alii. Monet in super hincinde, sese libros concinnasse de Anatome Hippocratis & Erasistrati, item alios de vivis refecandis aliosque de incidendis mortuis, uti & synopsis librorum Anatomicorum Lyci & Marini, qui omnes perditii sunt, quos interea si integros haberemus, multis supervacuis disceptationibus supersedere possemus, Anatomiam Hippocratis ejusdemque inventa concernentibus: Multi enim tam absurdi sunt, ut, quidquid hodie novi erudito orbi medico exponatur, ex textibus Hippocraticis, invita licet & reclamante litera, extorquere non vereantur.

§. XL. Post Galeni tempora pauci Graecorum fuere, qui monumenta quaedam Anatomica nobis reliquerunt, praeter Soranum, Oribasium, Meletium, Theophilum Protospatarium & Anonymum quendam Graecum, qui tamen omnes, cum Galeni fidem dubiam vel suspectam reddere ausi non fuerint, Rem Anatomicam nihil quicquam juvarunt.

§. XLI. *Soranus* Ephesius, *Methodicae*

haeresi, cui addictus erat, iudicio Coelii Aureliani, ultimam veluti manum admovit. Erat autem acerrimus sectator Thesali Tralliani, quales tamen Galenus acriter perstringit asinosque vocare non erubescit. Vixit sub Trajano & Adriano Imperatoribus Romanis, & primum Alexandriae, deinde vero Romae praxin Medicam exercuit. Distinguendus est ab alio Sorano pariter Ephesio, sed qui priore junior est, atque de morbis mulierum locisque seu rerum muliebrium Libr. IV. scripsit: Unde illius fragmentum esse videtur liber de utero pudendoque Muliebri, qui Parisiis Graece impressus & cum libellis Ruffi Ephesii editus est.

XLII. *Oribasius* Sardus vel Sardinianus, aliis vero Pergamenus dictus, medicus Graecus & Juliani apostatae, Imperatoris Romanorum Archiater, quicquid de rebus Anatomicis scripsit, omne ex Galeno hausit, imo & in reliquis dogmatibus medicis ita Galenum sectatus est, ut nomen *Simiae Galenicae per contemptum* inde reportaverit. Dico, *per contemptum*; Nemo enim facile gloriae sibi duxerit, alterius simia adpellari, nisi admodum absurdus fuerit adulator; Adulatore vero nullum hominum genus absurdius est & commiseratione dignius. Floruit sub Juliano, Valentiniano & Joviano,

no, Imperatoribus Romanis circa annum Christi 330. & Juliano praecipue admodum familiaris fuit; unde & ab eodem Quaestor Constantinopolitanus constitutus est, succedentium vero Principum invidia omnibus bonis privatus & in exilium missus, tandem vero revocatus est. Scripsit librum *Collectaneorum* artis medicae, quo totius corporis Anatome explicatur.

§. XLIII. Graecis hisce posterioribus etiam accensetur *Meletius*, medicus atque Philosophus Christianus. Scripsit de natura structuraque hominis opus, quod ex Graeco in latinum vertit Nicolaus Petrejus, Corcyraeus; Exemplar vero Graecum in quibusdam Bibliothecis Galliae adservatur. Riolanus opus illud vocat *Onomasticon corporis humani*, quod in eo plurimorum nominum origines evolvantur, quae in Etymologico magno Graeco non reperiuntur.

§. XLIV. *Theophilus Protospatarius*, medicus Graecus huc quoque pertinet. Edidit libros V. de fabrica humani corporis graece, quos latine donavit *Junius Paulus Crassus, Patavinus*.

§. XLV. Prostat etiam Anonymi Graeci *Isagoge Anatomica*, quam e Bibliotheca Regum Galliae munificentissime communi-

municatam *Laurembergius*, medicus germanus, civitate latina donatam edidit.

§. XLVI. Haec vero omnia, quae ab hisce Graecis, quos vulgo *posteriores* vocant, in re Anatomica profecta sunt, non magni admodum momenti existunt, uti ex dictis abunde constat. Neque magnifice quicquam sperandum a Medicis *Arabibus*, quorum nullus sectionem corporis humani adgressus est, cum religione sua id facere prohiberentur.

§. XLVII. Ingens itaque seculorum intervallum intercessit, ex quo res Anatomica turpissime neglecta atque hinc omni suo splendore propemodum orbata fuit. Quamvis enim Medici Latino-Barbari, qui a seculo decimo tertio ad decimum septimum vixere, non omni penitus laude defraudandi sunt: Crudiorem tamen & rudiorum fuisse illorum Anatomiam, peritis artis non est ignotum: Unde & illorum scriptorum jactura, quam literati fecerunt, tantopere dolenda non est.

§. XLIIII. Solus *Mundini*, Bononiensis, libellus ex isto aevo superest, ex quo de reliquis ferri potest iudicium: Populariter enim descripsit Anatomiam, prout nempe in theatris Anatomicis publicis demonstratur. Vixit circa annum 1305. & scripsit Anatomiam omnium membrorum interiorum

rum

rum humani corporis cum figuris : Errores tamen ejusdem varios detexit *Matthaeus Curtius*, quod tamen tanto minus vitio vertendum est *Mundino*, quia primus fuit, sub cujus conatibus res Anatomica in Italia resurgere coepit, cum antea ingens & spississima barbaries universon orbem occupasset.

§. XLIX. Nonnulli *Richardum Anglicum*, ut nempe a *Parisiensi* distinguatur, ad hanc quoque aetatem referunt, qui circa annum 1336. vixisse dicitur. Scripsit Librum unum de Anatomia.

§. L. Seculo decimo quarto medici pariter scientiam Anatomicam non admodum locupletarunt: Nam praeter *Johannem de Concorreggio*, *Alexandrum Benedictum* & *Johannem de Karthan* non valde multi innotuere. *Johannes de Concorreggio*, *Mediolanensis*, artem medicam in variis Italiae Academiis, potissimum *Bononiensi* ac *Ticinensi* docuit, in qua ultima etiam anno 1438. vitam cum morte commutavit. Edidit varios tractatus Anatomiam spectantes, nempe de dispositionibus Capitis & partium ejus, de dispositionibus cordis, pectoris & partium ejus, de dispositionibus stomachi, hepatis, splenis aliorumque membrorum naturalium, de dispositionibus membrorum genitalium, testi-

testiculorum, matricis aliorumque adnexorum.

§. LI. *Alexander Benedictus*, Veronensis Italus, suo quoque jure inter Anatomicos hujus temporis referri meretur, quia Anatomicen, i. e. integram corporis humani historiam Libr. V. prosequutus est. Floruit A. C. 1495. imperante Maximiliano I. Romanorum Imperatore: Eximium enim suae aetatis Medicorum decus in Italia fuit. Postquam addiscendae artis suae gratia remotissimas gentes peregrinando visitaverat, inde tandem reversus, non solummodo in Republica Venetorum praxin feliciter exercuit, verum etiam in Gymnasio Patavino artem suam publice docuit.

§. LII. Habuit etiam non minorem famam circa finem hujus & initium seculi decimi quinti *Alexander Achillinus*, Bononiensis, qui non tantum ipsemet edidit Anatomiam corporis humani, quae anno 1521. prodiit Venetiis, verum etiam in Anatomiam Mundini commentatus est, quae cum Johannis de Ketham praxi, fasciculus Medicinae inscripta prostat; Ut vel hanc ob rationem Anatomicorum scriptorum numero eximendus non sit.

§. LIII. *Johannes de Karthan*, alias *Kethan* vel *Johannes de Ketham* dictus, Alemannus, fuit tantum medicus empiricus, qui

qui tamen valde inclaruit sub Alexandro VI. Pontifice Romano. Scripsit fasciculum Medicinæ, in quo præter alia etiam tractat de membris generationis, de matrice & testiculis, de Anatomia Mundini, de Anatomia Achillini aliaque.

§. LIV. Ast seculo decimo quinto peritiam Anatomica altius evehi solidiusque excoli coepit, laudemque non exiguam sibi compararunt medici quidam Itali, ex quibus potissimum nominamus Jacobum Carpum, Gabrielem de Zerbis, Jacobum Berengarium, Nicolaum Massam, Matthæum Curtium, Realdum Columbum, Petrum Matthiam Pinum, Bartholomæum Eustachium, Gabrielem Fallopium, Bassianum Landum, Johannem Baptistam Cananum, Constantinum Varolium, Gabrielem Cuneum, Julium Caesarem Arantium, Archangelum Piccolhomineum, Fabricium Bartoletum, Casparem Tagliacotium aliosque.

§. LV. Horum proinde omnium historiam ut paucis exhibeamus, a *Jacobo Carpo*, Bononiensi, initium dicendi facere placet, qui floruit circa annum 1512. & Professionem Chirurgicam simulque Anatomicam in Academia Ticinensi sustinuit. Qualem se gesserit in studio Anatomico, inde conjicere licet, quod de se ipsemet
 reste-

testetur, se aliquot annorum decursu plus quam centena cadavera dissectuisse. Quod vero homines vivos etiam dissectuerit, sicuti atrocissimum hoc crimen a nonnullis ipsi objicitur, vix mihi persuaderi patior. Tralatitium esse videtur, quod scribit *Fallopium libro de lue venerea*, cum nempe, Jacobum Carpenssem, cum admodum infensus fuisset Hispanis, duos hujus nationis aegros, lue venerea laborantes, cepisse, vivosque Anatomicis administrationibus destinasse, eamque ob causam in exilium relegatum, Ferrariae mortuum esse. Anatomiam Mundini non solum commentariis, sed & adnotationibus amplissimis illustravit, textu ejusdem vero nitore restituto, in quo libro crudelem illam saevitiam homines vivos secandi vehementer execratur. Talia interim objecta ipsi sunt, ut magis invisus exosusque redderetur. Edidit quoque brevem *Isagogen* in Anatomiam corporis humani cum figuris Anatomicis.

§. LVI. *Gabriel Zerbus vel de Zerbis*, Veronensis, floruit circa finem seculi decimi quarti & initium decimi quinti, artisque Anatomicae peritia sua tempestate clarus, in Academia Patavina Medicinam publice professus est. Edidit non solummodo *sigillatim Anatomiam infantis*, sed & *con-*
jun-

junctim Anatomiam totius corporis humani & singulorum illius membrorum. Habuit autem vitae suae exitum, meritis suis plane difformem eumque miserrimum, quem Bruno Seidelius in scripto suo de morbis incurabilibus nobis reliquit; Eum nempe, cum ad satrapam quendam Turcicum in Illyrico vel Mysia propinqua curandum evocatus esset, eumque a morbo suo liberare non potuisset, a satellitibus confossum & sic nefanda morte viventium coetu sublatum esse.

§. LVII. Circa idem tempus suam publico industriam in Anatomicis adprobavit *Jacobus Berengarius*, Carpensis, Chirurgus & Anatomicus Bononiensis, qui propter diligentiam suam, quam in Anatomico studio adhibuit, infami illa fama notatus est, quod homines vivos Anatomiae subjecerit. Caeterum commentaria scripsit super Anatomia Mundini, quae Conringius tanquam scabro sermone conscripta parvipendit, quod tamen, cum sit vitium folius linguae, ipsi tantopere exprobandum non est. Edidit quoque *Isagogen* brevem, perlucidam atque uberrimam in Anatomiam humani corporis, a communi Medicorum Academia usitatam.

§. LIX. *Nicolaus Massa*, Venetus, *Trincavellii* coaevus, floruit circa annum 1560.
vel

vel juxta Justi Chronologiam medicam anno 1522. Evulgavit Anatomiae librum introductorium, in quo quam plurimas partes, actiones & utilitates H. C. manifestavit, quae a coeteris tam veteribus quam recentioribus praetermissa fuerant. Conringius eundem pariter reprehendit, quod opus ipsius Anatomicum non solum ex Galeno maximam partem concinnatum, verum etiam barbaro stylo conscriptum sit; Id quod tamen vitio seculi, in quo vixit, tribuendum est. Caeterum multa quoque rem Anatomicam concernentia comprehenduntur in epistolis ejusdem medicinalibus.

§. LIX. *Matthaeus Curtius*, Ticinensis Italus, fuit medicus admodum celebris: Non enim solummodo in Academia Patavina & Bononiensi, sed & Florentiae atque Pisis artem suam partim exercuit partim publice professus est, saepius quoque in aulam Pontificiam a Clemente VII. Romano Pontifice evocatus. Scripsit explanationem in Anatomiam Mundini 27. chartis seu figuris, & obiit Ticini anno 1544.

§. LX. Potuissimus hic forte omittere *Michaelē Columbū*, quippe qui inter scriptores Anatomicos alio nomine non innotuit, nisi quod *Johannis Valverdi de Hamisco* Anatomien C. H. ex hispanico in latinum

tinum sermonem transtulerit. Ast *Real-*
du *Columbus*, Cremonensis, praestans fuit
 Anatomicus, qui de Re Anatomica XV.
 libros scripsit, continentes ea, quae raro in
 Anatomicis conspiciuntur, LXX. chartis
 illustratos, qui Venetiis impressi sunt. Suc-
 cessit Vesalio, magno ac celeberrimo sui
 temporis Anatomico, Patavio discedenti,
 ac deinde in Gymnasio Romano Anatomicam
 publice professus est. Quamvis autem
 Vesalio Magistro usus sit in Anatomicis,
 eum tamen irritandi acerbiusque vellican-
 di nullam occasionem praetermisit, eam-
 que ob causam non tantum ingrati homi-
 nis crimen sibi accersivit, sed & à Vesalio
 itidem acerrime castigatus, simulque insi-
 mulatus est, quod scientiae Anatomicae satis
 peritus non fuerit. Caeterum Columbo
 huic, Realdo, tribuitur, quod eximiam
 methodum conficiendi sceleti monstrave-
 rit.

§. LXI. Romae ex eodem, quod hic
 tractamus, studio ingentem sibi famam
 comparavit *Bartholomaeus Eustachius*, San-
 cto Seuerinus, dum non solummodo in se-
 ctionibus brutorum animantium, sed ipso-
 rum quoque cadaverum humanorum dili-
 gentissimam navavit operam. Non qui-
 dem integram partium H. C. historiam
 concinnavit; Attamen varias scientiae

Anatomicae partes sibi evolvendas sumpsit. Etenim de structura & officio renum, de vena azygos, de organis auditus, examen offium, de dentibus, aliaque opuscula Anatomica scripsit.

§. LXII. *Ludovicus Bonaciolus*, Ferrariensis, celebris magnaëque auctoritatis medicus sua tempestate fuit. Scripsit de utero eiusque partium confectione.

§. LXIII. Non decet silentio praetermisisse *Vidum Vidium*, Florentinum, qui non solummodo Lutetiae Parisiorum artem medicam publice professus est, sed & practice exercuit: Unde in aulam Regiam à Francisco I. Galliarum Rege evocatus, ibidemque Archiatri munere laudabiliter defunctus est: Hinc deinde perhonorificis conditionibus & amplissimo salario in Italiam invitatus, Pisis artem suam publice docuit, dictamque Professionem per integros 20. annos dexterrime exornavit. Anatomiae corporis humani Libros VII. edidit & obiit anno 1567.

§. LXIV. *Johannes Thomas Minadous*, Rhodigii Patre Medico, *Johanne Baptista Minadoo* natus est, & postquam iparta medici ordinarii in aula Ducis Mantuani aliquamdiu defunctus erat, professionem in Academia Patavina suscepit. Habuit
dispu;

disputationem de adaequato subjecto facultatis Anatomicae.

§ LXV. *Petrus Matthaeus Pinus*, Urbinas, scripsit adnotationes in opuscula Anatomica Bartholomaei Eustachii ex Aristotele, Hippocrate, Galeno aliisque Auctoribus collectas, quae prodierunt Venetiis anno 1563

§. LXVI. Memoratur quoque *Parthenius* quidam incertae nationis (plures enim innotuere, & inter alios Poëta Nicolaus hujus nominis) qui dialogos quosdam edidit de humani corporis sectione, per se is interloquentibus Platone & Harpago, quae prodierunt Argentorati anno 1529.

§. LXVII. Non minus hic commemorari meretur *Gabriel Fallopius*, Mutinensis, qui propter ingentia in rem Anatomicam merita medicis non est ignotus. Mutinae anno 1490. lucem adspexit publicam, & postquam totam fere Europam peregrinando peragraverat, redux in Patriam, Anatomiae professione publica in Academia Patavina decoratus est, ibidemque anno 1563. (alii dicunt anno 1562.) aetatis suae anno septuagesimo tertio mortuus est. Scripsit institutiones Anatomicas, & quae ab omnibus summopere aestimantur, observationes ejusdem generis, in quibus multa adnotavit, quae a Vesalio neglecta

D a & prae-

& praetermissa fuerant ; Quod tamen tanta ubique modestia fecit, ut mentione semper honorifica Vesalii praemissa, non solum titulo Doctoris divini ipsum decoraverit, sed & modestissime suas animadversiones protulerit. Edidit etiam expositionem in Librum Galeni de ossibus, lectiones quoque de partibus similaribus H. C. tandemque compendium de Anatome corporis humani. Descripsit primus meatus feminarios ad latus uteri paulo infra testem utrinque excurrentes, quos hodie *Tubas Fallopianas* in mulieribus, *cornua* vero in brutis adpellare solemus.

§. LXIIX. *Basfianus Landus*, Placentinus, Montani primum discipulus, deinde Collega & in Academia Patavina Professor publicus, scriptoribus Anatomicis vel propterea adnumerari meruit, quod Anatomiam C. H. & historiam humanam seu libros duos de cognitione singularum hominis partium ediderit. Habuit vero infelicem & meritis suis nulla ratione respondentem vitae exitum : Aliquando enim domum noctu reversus ante aedium suarum fores a sicario quodam septem vulneribus confossus sicque nefario modo trucidatus est.

§. LXIX. Habuit etiam ingenium ad artem Anatomicam, uti vulgo ajunt, natum

Johan-

Johannes Baptista Cananus, quem alii *Cananium* scribunt, Ferrariensis; Unde in arte Anatomica tantam sibi famam adquisivit, ut nonnulli alterum Vesalium eundem appellare non dubitaverint. Edidit Musculorum H. C. picturatam dissectionem, quae anno 1572. Ferrariae prodiit.

§. LXX. Eximium insuper patriae suae decus extitit *Constantinus Varolius*, Bononiensis, qui primum in Academia Patria professionem Chirurgicam habuit, deinde vero in aulam Romanam, Gregorio XIII. Pontificatum tenente, evocatus & Papae Archiater constitutus est, simulque in Archilycaeo Romano Anatomiae professionem suscepit. Obiit Romae A. C. 1575. cum trigessimum secundum aetatis suae annum ageret. Primus detexit originem nervorum opticorum, & ab ipso in hunc usque diem nomen suum habet eminentia cerebri, quam vocant *Varolii pontem*, quae circa posticam trunci medullae oblongatae partem conspicitur, & utrinque ex binis, nonnunquam vero ternis gibbosis eminentiis vel potius processibus, ex eodem cerebello ad quarti ventriculi circumferentiam protuberantibus constat.

§. LXXI. *Gabriel Cuneus*, Mediolanensis, discipulus atque sectator magni Anatomici, Vesalii deinde vero in Academia

Ticinensi Anatomiae Professor, aegre ferens, Praeceptorem suum a quodam discipulorum Jacobi Sylvii, Francisco Puteo, qui apologiam in Anatome pro Galeno contra Vesalium scripserat, tam indignè tractari, ejusdem defensionem suscepit, edito examine doctissimo hujus apologiae Puteanae. Pullularunt autem controversiae hae inter Vesalium & Sylvium ex his praecipue fontibus: Cum Vesalius primum inciperet severius animadvertere in Galenum ejusque dogmata, quem hactenus infallibilem ac veluti classicum judicaverant medici istius temporis propemodum ad unum omnes, tam graviter inde irritabatur Sylvius, ut in epistola ad Vesalium scripta eundem gravissime increparet, quod dogmata Galeni reprehendere imo plane falsitatis arguere ausus esset; Cui epistolae opposuit Vesalius mox alium librum, quem quidem proprie de radice chinae inscribit, multa vero ad rem Anatomicam potius pertinentia exponit, ac proinde demonstrat, Galenum non solum Anatomias corporum humanorum nunquam instituisse, verum etiam historiam partium earumque usum imperite tradidisse. Quo scripto longe adhuc vehementius exasperatus Sylvius in furorem propemodum agi coepit, ac pro de libellum edidit, cui hic fuit titulus

tulus: Depulsio vefani cujusdam calumniarum in Hippocratis atque Galeni rem Anatomicam: Cui tamen virulento scripto nihil reposuit Vesalius, apologiam tamen pro Vesalio suscepit *Renatus Henerus*, in qua totius pene negotii Anatomici controversiae explicantur.

§. LXXII. Bononiae *Julius Caesar Arantius*, Bononiensis, ultra triginta annos Anatomiam in Academia Patria, in qua etiam lauro Doctorali antea coronatus erat, & publice docuit & exercuit, tantoque annorum intervallo non exiguam sane secandi peritiam sibi adquisivit. Praeter alia scripta edidit librum *Observationum Anatomicarum*, & historiam uteri in gravidis & foetus humani admodum adcuratam; Quo tractatu eam praecipue laudem obtinuit, ut historiam foetus humani primus & solidius & exactius, quam hucusque factum fuerat, tradere coeperit. Obiit anno 1589.

§. LXXIII. Romae eadem peritiae atque dexteritatis Anatomicae laude floruit *Archangelus Piccolominius*, quem alii *Piccolhomineum* scribere malunt, etiamsi plerique existiment, non tam in sectione cadaverum exercitatum ipsum fuisse, quam potius de usu partium subtiliter disputasse, quod & edita ejus opera haud obscure in-

nuere videntur, quae inscribuntur *Praelectioniones Anatomicae*, mirificam C. H. fabricam explicantes, quae animae vires & quatenus corporis partibus tanquam instrumentis ad suas actiones obeundas utatur. Prodierunt Romae ex officina Bartholomaei Bonfadini anno 1586.

§. LXXIV. *Fabricius Bartoletus*, Bononiensis, in Academia Patria atque Pisana Anatomiam, deinde vero in Mantuana medicinam primus professus est. Edidit Anatomicam Microcosmi humani descriptionem, per theses dispositam, in Amphitheatro Pisano propositam. Natus est anno 1588. denatus vero anno 1630. aetatis suae quadragesimo secundo.

§. LXXV. Referimus huc *Casparum Tagliacotium*, Bononiensem pariter, Arantii coevum simulque aemulum, in schola Patria Anatomiae atque Chirurgiae Professore Publicum, non quod Anatomica ex professo scripserit, sed quod Chirurgiam praecipue excoluerit, quae, ut aliquoties in hoc scripto monebimus, sine exacta Anatomiae cultura exerceri nequit. Edidit Chirurgiam novam de narium, aurium labrorumque defectu per insitionem cutis ex humero, arte omnibus hactenus ignota refarciendo, de qua suo tempore pluribus agemus. Natus est anno 1553. Obiit vero

vero 1599. cum annum aetatis suae 53. attigisset.

§. LXXVI. Ab Italis transitum facimus ad Gallos, qui ut studiorum laude semper floruerunt, ita quoque scientiam Anatomicam laudabili opera promovere admissi sunt. Ex his vero laudem praecipue meruerunt Johannes Guintherius Andernacus, Ambrosius Paraeus, Ludovicus Vassaeus, Andreas Laurentius, Guilielmus Rondeletius, Jacobus Sylvius, Johannes Fernelius, Carolus Stephanus alique plures.

§. LXXVII. Non existimamus, ququam aegre laturum, quod *Johannem Guintherium*, Andernacum, qui natione quidem Germanus fuit, sed in Gallia potissimum artem Medicam exercuit, ibidemque etiam rem Anatomicam non parum illustravit, scriptoribus Gallis adnumeraverimus. Sermo Graeci peritissimus fuit, quem primum Lovanii in Brabantia, deinde vero Lutetiae Parisiorum magno cum adplausu docuit. Fuit vero etiam excellens Medicus, cujus fama Parisiis ita inclaruit, ut tandem medicus Regius salutatus fuerit. Motis autem eo tempore saevissimis belli tempestatibus Lutetia discessit, & primum Metim, deinde vero Argentoratum concessit, quibus omnibus in locis non tan-

tum Medicinam feliciter exercuit, sed & Anatomiam hucusque fere neglectam revocavit. Caeteroquin fuit Praeceptor Vesalii, qui & honorifice admodum de ipso loquitur. Commentatus est in libros Galeni de administrationibus Anatomicis & Libros IV. Institutionum Anatomicarum secundum sententiam Galeni ad Candidatos Medicinae scripsit. Natus est Andernaci Ubiorum, oppido ad rhenum sito anno 1497. Obiit vero Argentorati anno 1574 aetatis suae anno octogesimo septimo.

§. LXXIIX. Consimiliter *Ambrosius Paraeus*, Chirurgus Regis Ordinarius, magis quidem chirurgiae laude inclaruit, ob arctissimum tamen nexum quo chirurgia cum Anatomia copulatur, hanc non neglexit. Ut enim particulares tractatus, quos de hoc argumento edidit, nempe de partibus animalibus in capite, de partibus vitalibus in thorace, de ossibus, de musculis &c. taceam, evulgavit quoque integram totius corporis humani Anatomem. Quanquam igitur meritis suis laudibus Paraeus defraudandus non sit, tam in chirurgica quam Anatomica scientia: Riolanus tamen non dubitavit de operibus ejus sinistre admodum judicare, nempe Anatomem Paraei, gallice scriptam, postrema manu fictam & elaboratam esse a junioribus medicis Parisien-

siensibus, utpote quorum industriam in condendis libris suis emendicasset & pretio redemisset, sperans, se, aeternandi quippe nominis cupidissimum, immortalitatem hoc modo sibi comparaturum; Itaque Paraei Anatomem multis scaterere erroribus, etiamsi methodice sit conscripta, concludit. Sed hic communissimus aemulationis perversae atque vitiosae fructus esse solet. Alia longe clarissima rei hujus documenta legere licet in animadversionibus Riolani in plerosque sui temporis Anatomicos, Anthropologiae suae adjunctos, quibus pro more suo acriter singulorum errores perstringit: Qua in re si eam, quae requiritur, modestiam ubique observasset, institutum ejus tantopere taxandum non esset: Cum vero interdum nullum plane reprehendendi modum observaverit, ea, qua alias defraudandus non esset, laude maximam partem semetipsum privare videtur. Caeterum integra ejus opera Anatomico-Chirurgica cum figuris Anatomicis & variis instrumentorum Chirurgicorum formis in XXVI. libros divisa & latio donata Parisiis prodire studio & opera Jacobi Guilemeau, Chirurgi Regii Parisiensis anno 1528.

§. LXXIX. *Ludovicus Vassaeus*, Catalaunensis Gallus edidit Tabulas IV. in Anatomem

tomen corporis humani, quae Lutetiis anno 1540. lucem adspexere publicam.

§. LXXX. Ast reliquis suis popularibus palmam dubiam facere videtur *Carolus Stephanus*, Medicus Parisiensis, atque vel ideo prae omnibus sui & praecedentis aevi Anatomicis hanc singularem meretur praerogativam, quod primus partes animalium figuris delineare suscepit, quod ante ipsum nemo facere adgressus erat, a *Stephano Riverio* eo in opere adjutus. Edidit de dissectione humani corporis Libros III. una cum figuris & incisionum declarationibus Parisiis anno 1545.

§. LXXXI. Idem ille *Stephanus de la Riviere*, alias *Riverius* dictus, cujus modo meminimus, Chirurgus celebris Parisiensis fuit, ediditque figuras elegantissimas & incisionum declarationes in *Caroli Stephani*, de quo modo dictum est, Libros III. de dissectione partium H. C. evulgatos Parisiis anno 1545. in folio.

§. LXXXII. Omnibus vero nationis gallicae scriptoribus vel ideo anteponi meretur *Jacobus Sylvius*, Ambianus Picardiae, medicus sui temporis celebris, quia Lutetiis Parisiorum Anatomiam magno eum adplausu primus docuit, & quod ante ipsum nemo fecerat, singulis quoque partibus H. C. suas adpellationes imposuit. Cumque

Vesalium minus honorifice de re Anatomica Galeni sentire observaret, ipse tanquam acerrimus ejusdem assecla coeco auctoritatis amore ita seduci sese passus est, ut virulentum scriptum, sub titulo: *Vesani cujusdam calumniarum in Hippocratis Galenique rem Anatomicam*, in *Vesalium* evibraret: Tantus enim fuit Galeni admirator, ut, quod subinde monebat *Vesalius*, Galenum quaedam ignorasse aegerrime tulerit, & exquisitissime inde offensus fuerit. Audivit *Johannem Tagaultium*, & Institutiones Anatomicas nec non observationes quasdam in secandis variis corporibus edidit. Quamvis autem exquisitam in secando peritiam non aequè habuerit *Sylvius*, ejus tamen libri Anatomici lectu nec injucundi nec inutiles sunt. Ejus Anatomien commentariis illustravit *Bartholomaeus Perdulcis*, Parisiensis. Natus est anno 1492. & Lutetiae obiit coelebs anno 1555. cum annum aetatis 63. implevisset.

§. LXXXIII. Reliquit discipulum & auditorem *Marescotium*, quem *Riolanus* (mirandum, quod unum laudet, cum omnes alios promiscue reprehendat) scholae Parisiensis oraculum vocat, qui in illa Anatomien publice demonstraverit, & Anatomiae exercendae ipsos etiam chirurgos adfuefecit, quod ante illius tempora factum

factum non fuerat. Nominavit musculos laryngis, pharyngis, linguae ossisque hyoidis, quorum deinde nomina, ab aliis quoque exscripta & usurpata fuerunt. Atque hunc deinde sequutus est *Germanus Courtinus*, Parisiensis, qui pariter Anatomiae laude clarissimus fuit.

§. LXXXIV. Quid dicemus de *Johanne Fernelio*, Ambiano, Henrici II. Galliarum Regis Archiatro, qui ceu oraculum artis medicae suo tempore habebatur? Ita sane in praxi versatissimus simulque felicissimus fuit, siquidem ex illa quotannis 1200. libras Gallicas lucratus est. Neque hoc exiguae ipsi laudi ducitur, quod invisam sterilitatem a Domo Regia depulerit. Anatomica quidem ex professo non scripsit; Ipsius tamen physiologica historiam partium simul comprehendunt. Natus est Claramontii in Gallia anno 1506. obiitque Lutetiae Parisiorum anno 1558. cum ad aetatis suae annum quinquagesimum secundum adscendisset.

§. LXXXV. Pariter *Guilielmus Rondeletius*, Monspeliensis, nihil quidem effatu dignum praestitit in Anatomicis, desiderio tamen non vulgari eundem flagrasse rem Anatomicam promovendi, inde non obscure colligi potest, quod Rex Christianissimus ipsius hortatu theatrum Anatomicum

cum erigendum curaverit. Audivit discipulus Andernacum in Anatomicis, deinde Claramontii praxin medicam exercuit, & anno 1545. in Academia Monspeliensi Professor ordinarius constitutus est. Dicitur vero Rondeletius tanto ingenii & judicii acumine polluisse, ut, quicquid semel scripserat vel conceperat, nunquam relegeret vel corrigeret. Probrotamen ipsi datur, quod quendam liberorum suorum morbo extinctum cultro Anatomico subjecerit, quod an tantopere vituperandum, tanquam si in propria viscera saeviisset, aeque censori dijudicandum relinquimus. Interim primus fuit, qui vesiculas seminarias in homine notavit, & praeter multa alia medici argumenti, scripsit etiam Anatomien. Natus est Monspeli anno 1507. & obiit non sine multorum luctu Monspessuli anno 1566. cum aetatem suam ad annum quinquagesimum octavum produxisset.

§. LXXXVI. Agmen claudat inter scriptores Anatomicos Gallos *Andreas Laurentius*, Archiater & Consiliarius Henrici IV. Galliarum Regis; Natus est Monspeli in Galliis, loco ob studium medicum famigeratissimo, in qua Academia non solum gradum Doctoris adquisivit, verum etiam professionis publicae munere perhonorifice donatus. Reliquit nobis elegans

gans opus Anatomicum, quod eam praecipue ob causam laudem meretur, quia ea, quae ad Anatomiam stricte pertinent, seorsim exponuntur, & quaestiones physiologicae vel potius meliori jure, physicae, pariter seorsim tractantur, in quo non paucos impingere video, sicuti in Anatomia Diemberbroeckii hoc praecipue culpandum est, quod nimis digressionibus physicis opus praeter necessitatem amplificaverit. Caeterum labores suos Anatomicos dedicavit Henrico M. Galliarum Regi. Figurae animadversionibus Laurentianis subjunctae maximam partem ex Vesalio depromptae sunt, ut alienis plumis superbire voluisse plerisque visus fuerit: Unde Riolanum etiam tanquam adversarium expertus est, sive quod habuerit veras causas ipsi insultandi, sive quod mero pruritu exagitatus hoc fecerit, sive studio aemulationis ductus. Acerrima sane est censura, quae in Riolani Anthropographia legitur his verbis: *In re Anatomica pluribus abundat (Laurentius) erroribus, nullumque fere caput est de re Anatomica, in quo ipse non peccarit aut hallucinatus fuerit. Errorum causa fuit, ut opinor, nimia Laurentii credulitas, qui aliorum manibus & oculis confisus, plurima tanquam vera & extantia literis mandavit: Ex quibus intelligitur, Laurentium*
suis

fuis manibus nunquam aut leviter rem Anatomica tractasse, neminemque fore peritum Anatomicum, nisi manus in secandis & perscrutandis cadaveribus humanis attritas habuerit.

§. LXXXVII. Proximum jam locum tribuimus Hispanis, & qui his contermini sunt, Portugallis, quorum non immerito etiam referimus maris mediterranei insulanos, Siculos: Quamvis enim in Hispania multa sint, quae felicibus scientiarum progressibus, potissimum medicinae & Anatomiae impedimenta objiciunt: Surrexerunt tamen subinde, qui manum operi admoverunt, inter quos nobis potissimum innotuere Andreas a Lacuna, Antonius Ludovicus, Johannes Philippus Ingrassias, Johannes Valverda, Alphonsus Rodericus Guevara & forte alii plures nobis ignoti.

§. LXXXIIX. *Andreas a Lacuna*, natione Hispanus, Segobiensis, patrem medicum, Jacobum Ferdinandum a Lacuna habuit. Egit primum medicum castrensem in exercitu gloriosissimi Imperatoris Caroli Vti, postea vero Reipublicae Metensis poliater constitutus tandemque aliquot Pontificum Romanorum, speciatim Julii III. Archiater factus est. Praebuit exemplum, a gravitate & nobilitate Hispanica, quam nostri saepe ad deridiculum usque extendunt,

dunt, eoque nomine acriter perstringunt, aliorumque ludibrio exponunt, non abhorrere, artem medicam facere. Fuit enim eques auratus, nec tamen a dignitate sua alienum existimavit, Doctoris publici honores ambire & perhonorifice impetrare; Toleti enim Carpentorum medicinae Doctor creatus est. Anatomiam quidem non edidit, sed methodum tamen Anatomicam scripsit, sive contemplationes de sectione corporis humani in epitomen redactas quae Parisiis anno 1535. prodire. Claruit circa annum 1552.

§. LXXXIX. *Bernhardinus Montana* de Monferrato, medicus regius, de hominis Anatomia tractatum edidit, qui luci publicae expositus est Vallefoleti anno 1551. in folio.

§. XC. *Petrus Ximenes*, medicus Valentinus scripsit dialogos de Anatomia.

§. XCI. *Michael Gavassetus*, Novellariensis scripsit exercitationem methodi Anatomicae, item librum de praeludiis Anatomicis seu totius medicae artis fundamentis.

§. XCII. *Franciscus Michirus* de Sancto archangelo scripsit observationes Anatomicas, quae anno 1554. in 4to Venetiis prodire.

§. XCIII. Ex Lusitanis *Antonius Ludovicus*

vicus, Medicus Ulyssiponensis, Anatomicae rei peritissimus fuit. Prodiit post obitum ejus compendium Anatomicum sub ejusdem nomine, in quo multa nova dogmata Anatomiam concernentia deprehenduntur. Scripsit etiam tractatum de Corde, in quo tum Aristotelis quam plurimi errores explicantur, tum vero plurimae quaestiones enodantur. Vixisse dicitur circa annum 1538.

§. XCIV. In Sicilia ex Magni Vesalii discipulis & Sectatoribus, non tam Anatomiae, quam Chirurgiae laude claruit *Johannes Philippus Ingrassias* sive ab Ingrassia dictus, Siciliensis, Fallopii & Columbi coevus; Natus est Rachelburgi in Sicilia, & concivibus suis admirationi fuit, unde & *Hippocrates Siculus* dictus est. Docuit primum artem medicam in Gymnasio Neapolitano, hinc tandem in aulam Philippi II. Regis Hispaniarum evocatus Archiatrorum numero adjunctus est. Fuit quidem sectator Magni Vesalii, nihil tamen, quod argumentum Anatomicum spectat, scripsit, nisi quod commentaria ediderit in librum Galeni de ossibus, iconibus naturam apte imitantibus insignita. Caeteroquin debetur ipsi prima detectio tertii officuli in aure interna, quod stapedem vulgo vocant Anatomici, licet non

ignotum sit, primam ejus inventionem sibi quoque arrogasse Columbum.

§. XCV. Inter ejusdem Vesalii sectatores suum quoque nomen professus est *Johannes Valverda*, quem alii *Johannem Valverdum de Hamusco* vocant, Hispanus, qui Italorum praeceptis primum informatus, Anatomes peritiam tandem ex Italia in Hispaniam transfudit. Edidit Anatomiam, hispanica primum lingua conscriptam, quam deinde *Michael Columbus* latine donavit, impressam Venetiis anno 1589. Sectator fuit Vesalii, uti modo dictum eique debentur egregiae sculpturae Plantinianae aeri incisae.

§. XCVI. *Alphonsus Rodericus Guevara*, Hispanus, scripsit librum de Re Anatomica, qui Conimbricae prodiit anno 1592.

§. XCVII. Germanis, etiamsi revera primum locum mererentur, modestiae tamen causa postremum concedimus, qui certatim etiam in promovenda scientia Anatomica laborarunt: Non excludimus tamen etiam Belgas, Anglos, Prussos, quippe quos omnes ad hanc classem optimo jure referri posse persuasi sumus. Pertinent huc *Andreas Vesalius*, *Jodocus Willichius*, *Guilielmus Hormannus*, *Gualtherius Hermannus Ryffus*, *Felix Platerus*, *Volcherus Coiter*, *Johannes Lygaeus*, *Johannes*

nes Gersdorff, Leonardus Fuchsius, Johannes Dryander, Christophorus Rhumbaum, Salomo Albertus, Petrus Pawius, Johannes Bokelius, Henricus de Topelstein, Robertus Recorde aliique plures.

§. XCIIIX. Primus igitur prodeat, divino donatus ingenio, Vir secandi peritia clarissimus *Andreas Vesalius*, Andreae Pharmacopolae filius, Bruxellensis Brabantinus, origine alias Germanus, nempe Vesaliensis Ducatus Cliviae; Hic primus fuit, qui errores in Anatomicis a Galeno commissos castigare, imo & in reliquis dogmatibus medicinam concernentibus ab eodem dissentire ausus fuit, cum ante illa tempora in Galenum ejusdemque fidem, coeco auctoritatis praejudicio seducti medici jurassent, nec a placitis ejus vel latum unguem recedere ausi essent. Quid in Re Anatomica praestiterit, vel exinde dijudicare non erit arduum, quod a nonnullis Anatomicorum princeps, imo ab aliis artis Anatomicae Pater atque Restaurator vocetur: A puero enim arti huic ita se applicuit, ut adolescens 18. annorum factus jam fabricam suam C. H. ediderit. Parisiis Praeceptorem habuit Sylvium, etsi solenniter protestetur, se in Anatomicis ab ipso nihil didicisse, cujus tamen contrarium Rio- lanus aliis persuadere laboravit, sed periti-

tiam secandi adsecutum esse, nullo usum magistro. Interim Sylvius contumeliosis ipsum convitiis, onerare non desit, quod a doctrina Galeni contra seculi morem recedere conatus esset. Has vero injurias cum sperneret Vesalius nihilque responderet, Sylvius quendam discipulorum suorum, nomine Franciscum Puteum instigavit qui apologiam pro Anatome Galeni contra Vesalium scripsit, qui tamen refutatus est a Gabriele Cuneo, Vesalii discipulo & Sectatore. In Academia Patavina jussu Senatus Veneti publice docuit, & quidem cum summa omnium admiratione. Tantorum meritorum fama allectus gloriosissimus Imperator, Carolus V, cui etiam Vesalius labores suos Anatomicos dedicavit, in aulam Hispanicam eundem evocavit, sicque post obitum ejus Philippi II. filii archiater factus est. Anatomiam insuper professus est in Academia Basileensi, in qua etiam sceleton humani corporis summo artificio a se elaboratum reliquit, quod in hunc usque diem in Medicorum auditorio religiose adservatur. Edidit jam in prima sua adolescentia, uti superius dictum, de fabrica H. C. Libr. VII. elegantissimis figuris illustratos, item examen observationum Anatomicarum Gabrielis Fallopii. Docuit etiam epistola quadam, ve-

nam

nam axillarem dextri cubiti in pleuritide cum fructu secandam, & succum melancholicum ex ramulis venae portae ad sedem pertinentibus expurgari. Multa quoque Anatomica tractavit in epistola, qua modum propinandi decocti radicis Chinae insinuat, etiamsi titulus talia non promittat. Natus est anno 1514. denatus vero 1564. cum annum aetatis suae quinquagesimum adsecutus esset. De modo ac ratione obitus ejus non omnes invicem conveniunt: Plerique enim credunt, ipsum a senatu Veneto in locum defuncti Fallopii in Italiam denuo evocatum, in itinere sub orta tempestate in insulam Zazynthum ejectum, ibidemque ab omni ope derelictum in misero tuguriolo inter barbaros obiisse. Conringius vero alias enarrat circumstantias, ipsum nempe ex itinere Hierosolymitano reducem pestilentia correptum, inque insulam Zazynthum deportatum atque a suis neglectum sub arbore quadam exspirasse, postea vero a Batavo quodam agnitum atque sepultum fuisse: Quod ipse quidem adscribit arcano DEI judicio, utpote qui tot sepulchra, solo Anatomiae amore, cadaveribus suis spoliasset, indignus propterea, qui post mortem locum inveniret, in quo corpus ejus conderetur. Alii denique dicunt, ipsum, cum Palaesti-

nam invifendi cupiditas animo inceffiffet, morbo repentino correptum circa infulam Zazythum obiiffe. Reliqua ejus fata, quomodo ex diriffimae inquisitionis manibus a Rege fuo ereptus fit, quod foeminam frangulatione uteri detentam, quam poft triduum cultro Anatomico subjecerat, adhuc viventem fequerit, mittimus, quae apud Antonium Teiffier pluribus legi poffunt.

§. XCIX. Fratrem ejus, *Francifcum Vefalium*, inter Anatomicos quidem non refero; Silentio tamen non penitus praeterendum effe cenfeo, quia Andreae Vefalii, fratris, epiftolam de erroribus Galeni in Anatome in publicum edidit & Cosmo Medicaeo, Tufcorum Duci dedicavit.

§. C. Francofurtum, antiquum illud ac celebre bonarum artium emporium in fuo fovit finu *Jodocum Willichium*, Rosellianum Pruffum, medicum fui temporis valde eruditum & quondam Academiae Viadrinae decus, qui primum Francofurti ad oderam graecae linguae deinde vero medicinae Professor constitutus eff, pofteaquam aliquot annis ante in eadem alma Viadrina Doctoris gradum impetraverat. Edidit commentarium Anatomicum feu diligentem omnium partium humani corporis enumerationem. Natus eff anno 1501. denatus

1552. cum ad annum aetatis suae quinquagesimum primum adscendisset.

§ Cl. *Guilielmus Hormannus*, Sarisburiensis, edidit Anatomiam corporis humani & obiit anno 1535.

§. CII. *Gualtherius Hermenius* (Hermannus) *Ryffus*, quem alii *Ryff* scribere malunt, Argentinenſis, Moguntiae anno 1539. in medica arte claruit. Multa quidem Anatomica edidit, sermone tamen germanico, quorum tamen aliqua civitate latina donata sunt.

§. CIII. *Georgius Entius*¹, Londinensis, Eques auratus & Collegii Regalis Medicorum Londinensium Praeses scripsit animadversiones in Malachiae Truſthoni diatriben de usu respirationis primario cum responsionibus & instantiis, item apologiam pro circulatione sanguinis, qua *Aemilio Parisano*, medico Veneto, respondetur.

§. CIV. *Thomas Geminus* edidit compendiosam totius Anatomiae delineationem aere exarata anno 1545.

§. CV. *Henricus Petraeus*, Smalcaldienſis, postquam absolutis studiis suis in Academia Marpurgensi gradum Doctoris in arte medica acceperat, tandem in eadem etiam Anatomiae, Botanices, atque Chirurgiae Professor constitutus est. Scripsit *λόγον ἐγκωμιαστικόν*, in quo studii Anatomici

ci laudes & utilitates varias breviter complectitur.

§. CVI. *Johannes Posthius*, Palatinus, gradum accepit Valentiae, Academia Galliae Narbonensis, deinde medicinam castrensem aliquamdiu exercuit, tandemque Episcopi Herbipolensis medicus corporis factus est. Inde vero iterum Heidelbergam evocatus, Friderici IV. Electoris Palatini Archiatrum per integros 12. annos egit. Scripsit observationes Anatomicas in Anatomiam Realdi Columbi, item mantissam Anatomicam, quae cum Thomae Bartholini historiarum Anatomicarum Centuria V. & VI. edita est. Lucem hanc adspexit Germersheimii, oppido Palatinatus inferioris anno 1537. denatus vero 1597. Morbachi anno aetatis suae sexagesimo.

§. CVII. *Felix Platerus*, Senior, Basileensis, antecessor & in Academia Basileensi Professor sui temporis eminentissimus, Patriam habuit Basileam Rauracorum & lucem hanc adspexit anno 1536. Captus medicae artis studio nihil intermisit, quod ad finem istum adsequendum faceret: Unde multis peregrinationibus institutis feliciterque absolutis domum reversus est, & anno aetatis suae vigesimo primo in Academia patria laurum doctoralem accepit, indeque Poliater ac tandem Professor medici-

dicinae factus est. Quantam suo tempore famam sibi adquisiverit, exinde haud obscurum est colligere, quod ad multos Germaniae Principes, Saxoniae, terrarum Brandenburgicarum, Lotharingiae, Würtembergiae, imo & externos exterasque, Catharinam, Henrici IV. Galliarum Regis sororem unicam, haud semel evocatus sit. Scripsit de structura & usu partim humani corporis Lib. III. tabulis methodice explicatos, iconibusque adcurate illustratos, item de partibus mulierum generationi dicatis, cum iconibus & explicationibus ipsarum delineationem adcurate ostendentibus. Obiit anno 1614. postquam senium 78. annorum attigerat, & praxin medicam per integros 56. annos exercuerat, professioni vero medicae per integros 43. annos praefuerat.

§. CIIIX. *Volcherus Coiter*, Groeninga-Frisius, Reipublicae Norimbergensis Physicus ordinarius, fuit diligens simulque curiosus rerum Anatomicarum perscrutator. Edidit tabulas externarum & internarum principalium H. C. partium, & Anatomicas exercitationes, novis & artificiosis figuris illustratas. Edidit etiam tabulas de cartilaginibus, item historiam Ossium infantis, quae cum Henrici Essonii tractatu de ossibus exstat. Prodierunt quoque ejus studio

studio collectae Lectiones Fallopii, de partibus similaribus H. C. quibus diversorum animalium sceletorum explicationes, iconibus artificiosis illustratae accesserunt. Natus est anno 1534. denatus vero 1600. cum ad annum aetatis suae sexagesimum sextum pervenisset.

§. CIX. *Johannes Lygaeus* edidit Libros IV. de harmonia humani corporis anno 1556.

§. CX. *Johannes Gerdorff l. Gersdorff*, uti ab aliis scribitur, Argentinensis, scripsit Anatomiam C. H. anno 1551. Dicitur vero potissimum Chirurgiam exercuisse.

§. CXI. *Leonardus Fuchsius*, Tubingensis, quem alii Wemdingensem Suevum fuisse credunt, a nonnullis *Medici Illuminati* titulo cohonestatur. Postquam hic Ingolstadii gradum acceperat, concessit Monachium, metropolin Bavariae & Ducum sedem, ibidemque praxin medicam magno cum adplausu exercuit, hinc Ingolstadium reversus, professionem artis suae publicam suscepit, quam cum per integrum biennium decenter exornasset, Onoltzbachium vocatus Marchionumque Brandenburgicorum archiater dictus & constitutus fuit. Ex aula iterum evocatus est in Academiam Tubingensem ibique praeter alias medicinae partes potissimum Anatomiam professus est.

est. Quanta vero viri hujus merita publica fuerint, vel exinde licet aestimare, quod Imperator Carolus V. privilegia, ornamenta & insignia Nobilitatis ultro ipsi contulerit; imo & a Cosmo Mediceo, magno Hetruriae Duce, stipendio 600. coronatorum in aulam perhonorifice invitatus est, spartam tamen oblatam generose recusavit. Quod scripta ejus nostri argumenti attinet, concinnavit epitomen de fabrica H. C. ex libris Galeni & Andreae Vesalii duobus Tomis in 8vo. cum figuris.

§. CXII. *Johannes Dryander*, Hassus, postquam gradum in medicina Moguntiae acceperat, in Academia Marpurgensi medicinae Professor constitutus est, ibidemque per integros 24. annos magna nominis sui fama docuit, & artem Anatomicam novis inventis auxit atque locupletavit. Anatomiam Mundini ad vetustissimorum eorundemque aliquot MStorum codicum fidem collatam justoque suo ordini restitutam, item Anatomiam capitis humani, anatomiam matricis, in qua quaedam nec veteribus nec recentioribus cognita discutit, edidit. Denique Anatomiam infantis ex Gabriele de Zerbis & Anatomiam Porci ex traditione Cophonis in publicum emisit. Mortuus est anno 1560.

§. CXIII. *Christophorus Rhumbaum* vel

Rumba

Rumbaum, quem nonnulli Uratislavien-
sem, alii Jauranum Silesium fuisse volunt,
integram quidem humani corporis descri-
ptionem non edidit, sed tantum exercita-
tiones quasdam de partibus C. H. scripsit,
quibus generatio, substantia, usus, sanitas,
morbus & curatio illarum exponitur, quae
tamen omnia non tam Anatomici, quam
potius physiologici & pathologico-thera-
peutici argumenti sunt.

§. CXIV. *Guilielmus Fabricius*, a Patria
communiter Hildanus dictus, lucem hanc
adspexit Hildenae in Helvetia anno 1560.
& praxin chirurgicam non solum Lausan-
nae, verum etiam Bernae feliciter exer-
cuit, & officium medico-chirurgi in aula
Marchionis Badensis, Georgii Friderici,
laudabiliter sustinuit. Quamvis autem,
uti dictum, in Chirurgicis potissimum ex-
celluerit, non neglexit tamen etiam Ana-
tomica, quibus quippe Chirurgus in sua
arte carere minime potest. Decantavit
itaque laudes Anatomiae & de ejusdem
praestantia & utilitate tractatulum edidit.

§. CXV. *Jacobus Milichius*, Friburgensis,
Brisgoiae, in Academia Wittebergensi per
plures annos medicinam publice docuit,
ibidemque apoplexia correptus obiit an-
no 1559: Habuit orationem de studio do-
ctrinae Anatomicae, item de partibus &
moti-

motibus cordis, aliamque de pulmone & discrimine arteriae tracheae & Oesophagi.

§. CXVI. *Salomo Albertus*, Anatomicus non incelebris edidit historiam plerarumque partium H. C. membratim scriptam, librum quoque de ostioliis venarum, item orationem de disciplina Anatomica, quo orfu coeperit, quomodo sensim aucta atque ad posteros transmissa sit, quam si haberemus, multa fortassis rem Anatomicam concernentia excerpere inde liceret, tum de libro Galeni, qui de ossibus inscribitur, tum de aliis ad Anatomem spectantibus rebus; Scripsit etiam de structura Ureterum renis dextri mirifica, uti & observationes Anatomicas.

§. CXVII. *Petrus Pavius* vel *Paww*, uti Belgico idiomate vocatur, Amstelraedamensis Batavus, Anatomicus Leydensis, primum in Academia Rostochiensi, ubi gradum Doctoris impetraverat, Anatomiam publice docuit: Hinc vero in Academiam Leydensem sese contulit, ibidemque professionem Anatomicam atque Botanicam nactus est, quam etiam per integros 28. annos dexterrime exornavit. Amphitheatrum Anatomicum variis humanis brutorumque sceletis, & instrumentis Anatomicis instructum ditavit; Edidit etiam
pri-

primitias Anatomicas de Offibus H. C. item Anatomicum succenturiatum, epitomen quoque Anatomicam Andreae Vesalii, quam notis & commentariis suis illustravit. Edidit denique observationes Anatomicas selectiores, quas Thomas Bartholinus publico communicavit & cum ejusdem historiis Anatomicis rarioribus prodire. De valvula intestini duas quoque epistolas scripsit. Natus est anno 1564. denatus vero anno 1617. cum lannum aetatis suae quinquagesimum quartum attigisset. Orationem funebrem honori & memoriae ejus dixit Ælius Everhardus Vorstius, Lugdunensis pariter Professor Medicinæ.

§. CXII. *Sebastianus Theodorus Winshemius* habuit orationem de studio doctrinae Anatomicæ, quæ in Tomo IV. Declamationum Philippi Melanchthonis existat.

§. CXIX. *Johannes Bokelius*, Hamburgensis, fuit Professor Medicinæ primarius in Academia Julia, pro cujus usu etiam Anatomien corporis humani edidit, sicuti ea singulis annis Helmstadii tradi solet, anno 1585.

§. CXX. *Henricus de Topelstein* scripsit Anatomiam utriusque sexus.

§. CXXI. *Johannes Cajus*, Nordvicensis Anglus, Montani discipulus fuit Pata-

vii, qui postea in Academia Cantabrigiensi laurum accepit, & dexteritate sua ita sese commendavit, ut Regis Eduardi Vlti, Mariae & Elisabethae Reginarum successive medicus corporis factus fuerit. Scripta ejus Anatomica sunt: Commentarius in libros Galeni de administrationibus Anatomicis, item in ejusdem librum de motu musculorum, liber de ossibus ad tyrones, de Anatomia Hippocratis &c. Natus est anno 1510. denatus vero anno 1573. aetatis suae anno 63.

§. CXXII. *Robertus Recorde*, Anglus, floruit circa annum 1554. & Anatomiae Libr. I. scripsit.

§. CXXIII. Quamvis autem, quae hucusque de scriptis Anatomicis seculi decimi quinti enarravimus, sint utique omnium encomio dignissima, utpote praecedentium temporum scriptores multis parasangis superantia: Nullo tamen modo comparanda sunt edocumatis scriptis, quae in hoc genere seculo proxime elapso Anatomici Germani cum exteris certatim in lucem publicam produxerunt. Si enim in solis Germanorum operibus recensendis nostram locare vellemus operam, abunde habere-
mus, unde integram Bibliothecam Anatomicam erigere integrum esset. Quia vero consultius esse judicamus, ordini semel coepto constanter inhaerere, pleniorumq; scri-

ptorum Anatomicorum historiam exhibere: Hinc modestiae gratia dicendi rursus initium faciemus ab Italis & Hispanis, transfurti inde ad Gallos, Anglos, Danos, Suecos, & ultimum denique locum Germanis nostris reservaturi, quamvis, si rem ex aequo aestimare vellemus, primum fortassis jure mererentur.

§. CXXIV. Itaque inter Italos circa initium statim seculi non levem sibi famam comparavit *Hieronymus Fabricius ab Aquapendente*, a patria ita cognominatus, quia Aquapendentis, oppido Italiae natus est. Praeceptorem habuit Fallopium, cui etiam in Professione Chirurgica in Academia Patavina successit, in qua per integros 50. annos professioni Anatomico-chirurgicae praefuit. Primus in theatro Anatomico recens tunc exstructo Anatomias publicas administravit, a Senatu Veneto mille coronatorum stipendio ad id conductus; Propter singularia sua merita, quibus rempublicam sibi devinxit, Eques D. Marci creatus est & catena aurea magni pretii donatus. Secuit non solum corpora humana sed & brutorum animantium, quo ipso & nobis exemplum praebuit similia tentandi, potissimum in Academiis Germaniae, ubi rarissime cadavera humana secunda obtinunt. Scripsit etiam varia opera Anatomica,

mica, de instrumentis loquela, de ostioliis seu valvulis venarum, quas si primus non detexit, ad minimum multum perfecit, quicquid ad earum notitiam pertinet, de instrumentis respirationis, de articulationibus Ossium, de gula, ventriculo & intestinis, de artificio muscoli, de integumentis totius animalis aliaque ad Anatomiam spectantia. Integra ejus opera Anatomico-physica Patavii prodire splendida plane atque magna forma, nempe charta regali, literis non solum majusculis, sed & figuris nitidissimis & elegantissimis. Obiit Patavii anno 1619. cum aetatem suam produxisset ad annum octogesimum secundum, ad quam longaevitatem dicitur pervenisse prudenti usu aloes rosatae, quam invenisse et subinde adhibuisse dicitur.

§. CXXV. Ejusdem discipulus & temporis successu plane aemulus, *Julius Casserius* Placentinus, non minore secandi peritia clarus fuit. Natus est Placentiae, unde Placentinus dicitur: Cum enim ex humili familia prodiisset, paupertate pressus famulatu Aquapendentis sese tradidit, ex famulo deinde discipulus, ex discipulo aemulus tandemque successor in professione Anatomica & chirurgica Patavii factus est. Edidit tabulas Anatomicas, omnes novas nec antehac visas, item historiam Anatomicam

de organis vocis auditusque & oculorum, ubi praeter humanas etiam aliorum partes animalium describit & figuris elegantissimis delineat. Tabulas istas tam editas quam non editas Daniel Bucretius ab interitu vindicavit, easque cum Spigellii libro Anatomico aeri incidendas curavit, suisque interpretationibus illustravit. Obiit Patavii anno aetatis sexagesimo.

§. CXXVI. *Johannes Baptista Cortesius* varia etiam Anatomica prodidit in Miscellaneis suis medicinalibus, quae lucem hanc adspexere Messinae anno 1625.

§. CXXVII. *Aemilius Parisanus*, Romanus, nobilium exercitationum Anatomicarum libros Xij scripsit.

§. CXXVIII. *Julius Jafolinus*, in Gymnasio Neapolitano Anatomiae & Chirurgiae Professor utramque sibi demandatam partem optime excoluit; Scripta vero non admodum multa reliquit, praeter quaestiones Anatomicas & osteologiam parvam. Possunt etiam aliqua ejusdem legi in Collegio Anatomico trium Clarissimorum Virorum, Severini, Jafolini & Cabrolii.

§. CXXIX. Honori ipsi merito cedit, quod discipulum habuerit celeberrimum Italiae Chirurgum, cujus memoriam hodie adhuc venerantur artifices, nempe *Marcum Aurelium Severinum*, Crathigena-Tharsiensem,

fem, in Gymnasio Regio Neapolitano Anatomiae & Chirurgiae Professore famigeratissimum, qui sicuti in operationibus chirurgicis exercendis versatissimus fuit, ita etiam Anatomiam perpetuo conjunxit & imprimis Zootomiam seu vivorum sectionem serio commendavit. Proinde edidit Zootomiam Democriteam h. e. Anatomem generalem totius opificii animantium, Libris V. distinctam, opus certe non tantum omnibus bonarum artium Studiosis, sed & ipsis Professoribus artis medicae perquam utile. Scripsit etiam historiam Anatomicam observationemque medicam eviscerati corporis, item quaestiones Anatomicas IV. & primam quidem de aqua pericardii, alteram de adipe cordis, tertiam de poris cholodochis & quartam denique de osteologia pro Galeno.

§. CXXX. *Franciscus Platzonus*, Patavinus, in Schola Patavina Anatomiae Professor fuit, ediditque libros II de partibus generationi interservientibus, quibus omnium ac singulorum organorum utriusque sexus ad generationis opus concurrentium structura, actiones, ususque perspicua brevitate explicantur & multa circa eadem problemata enodantur.

§. CXXXI. *Casparus Asellius*, Ticinensis, quem alii Cremonensem esse volunt, pri-

mus est, qui praecedentis seculi anno 1622. vasa lactea per mesenterium decurrentia detexit & publice demonstravit, quibus venarum lactearum nomen imponere placuit. Sunt tamen, qui veteribus quoque illarum notitiam vindicare non erubescunt, speciatim Galeno, qui illas certissime quidem animadvertisset, sed pro arteriis habuisset, quo proinde errore seductus orificia arteriarum ad intestina pertinentium modicum quippiam alimenti recipere docuisset. Neque desunt, quibus probabile videtur, observasse illa vasa etiam ex antiquis Erasistratum in hoedis nuper lactatis, aut similiter, vti Galenus, habuit pro vasis arteriosis, majori lactis copia repletis. Quidquid vero horum sit, non potest tamen laus ista Asellio nostro denegari, quod accuratius lacteas istas demonstraverit & pro peculiaribus vasis, distinctum usum praestantibus habuerit. Edidit hunc in finem dissertationem de venis lacteis, quarto vasorum mesaraicorum genere, noviter invento, qua sententiae Anatomicae multae vel perperam receptae convelluntur vel parum perceptae illustrantur.

§. CXXXII. Patavii vixit nobile Marchettorum par, *Petrus atque Dominicus de Marchettis*, quorum ille Chirurgica, hic vero Anatomica scripsit. Erat enim celebris Veslin-

Veslingii in Academia Patavina primum coadjutor, post ejusdem vero obitum successor ejus declaratus est, atque adeo Anatomiam simul & chirurgiam summa cum laude ibidem professus est. Anatomiae, quam edidit, responsiones ad Riolanum, Anatomicum Parisiensem, in ipsius animadversionibus contra Veslingium additae sunt. Estque hoc opusculum captui tyronum valde adcommodatum, proindeque dignum, quod philiatris in scholis praelegatur. Sicuti eodem nomine etiam in sequentibus commendabimus Johannis van Horne Microcosmum, cujus explicationem usibus Academicis adcomodatissimam propria experientia saepius deprehendimus.

§. CXXXIII. *Laurentius Bellinus*, Florentinus, observationem Anatomicam de structura renum edidit, nec non de Organo gustus novissime deprehenso aliquid in vulgus evulgavit.

§. CXXXIV. *Ocellus Italiae*, & veluti Anatomicorum Phoenix, uti a non nemine vocatur, *Marcellus Malpighius*, hic etiam commemorandus est, qui plurimorum curiosorum scriptorum editione haud levem excitavit admirationem. Fuit socius Regiae Anglicanae Societatis dignissimus suosque labores utilissime collocavit in stru-

ctura viscerum rimanda & evolvenda: Edidit enim exercitationes Anatomicas de viscerum, nominatim pulmonum, hepatis, cerebri corticis lienisque structura. Evulgavit quoque seorsim exercitationes Anatomicas de lingua, de cerebro, de externo tactus organo, de omento, pinguedine ductibusque adiposis, item dissertationem de utero & viviparorum ovis, duasque epistolas de pulmonibus, aliamque dissertationem de polypo cordis, item de cortice cerebri & cornuum vegetatione dissertationem epistolicam.

§. CXXXV. *Franciscus Josephus Burrhus* ad Thomam Bartholinum duas scripsit epistolas de ortu cerebri, uti & de admirando artificio humores oculorum amissos vel destructos restituendi, quod tamen mera speculatione a priori niti videtur, quia nemo non animadvertit, ejusmodi restitutionem veram esse opus solius Naturae; Observamus enim primo, ejusmodi restitutionem humoris oculorum aquei sine ullis medicamentis sponte natura succedere, sicuti in canibus viventibus ejus rei experimentum tota die capi potest. Deinde liquores infusi, uti est aqua chelidonii majoris, phlegma vitrioli martis, in quo aurum candens extinctum &c. ejus efficaciam vix esse deprehendun-

duntur, ut in substantiam humori crystal-
lino vel aqueo analogam concrefcere vale-
ant. Sed de his alibi dicendi occasio erit.

§. CXXXVI. *Carolus Fracassatus*, medi-
cus & Professor Pifanus, duas scripsit epi-
ftolas Anatomicas, alteram de lingua, alte-
ram de cerebro, quae cum Malpighii epi-
ftolis Anatomicis proftant. De cerebro
quoque edidit differtationem epiftolicam
refponforiam.

§. CXXXVII. *Antonius Molinettus*, me-
dicus & Anatomicus Patavinus scripsit dif-
fertationes Anatomicas de fenfibus eorum-
que organis, item differtationes Anatomico-
Pathologicas, quibus partes H. C. ad-
curatiffime describuntur, morbique singu-
las divexantes explicantur.

§. CXXXIIX. *Johannes Baptifta Verle*
orbi Anatomico exhibuit Anatomiam ocu-
li artificialem, inventam & recens fabrica-
tam a dicto auctore atque ex italico in lati-
num fermonem translata.

§. CXXXIX. *Josephus Zambeccarus* scri-
psit experimenta circa diverfa e variis ani-
mantibus viventibus exfecta viscera. Et
Johannes Guilielmus Riva, Anatomicus Ro-
manus, & Chifianae quondam legationis
in Galliam Regis Christianiffimi & Ponti-
ficis Clementis IX. Chirurgus, ad Societa-
tem Naturae Curioforum dedit duas ob-

servationes, quarum altera concernit restitutionem humorum oculi, altera vero triplex experimentum transfusionis sanguinis: Sed de hic alibi agemus.

§. CXL. *Johannes Colle*, Italus, Beluni in Italia usura lucis hujus frui coepit, qui, postquam absolutis studiis suis in Academia Patavina Doctoris in medicina titulum honoresque impetraverat, in celeberrima Venetorum Republica medicinam practicam exercere coepit, ubi fama ejus tam late disseminata fuit, ut a Francisco Maria II. Urbini Duce, Proto-medicus & Nobilis a cubiculo, adsignato annuo honorario 500. ducatorum, renunciatus fuerit. Tandem aulae valedixit otioque Academico uti maluit; Ac proinde in Cathedra medica successit Roderico Fonsecae, inque Academia Patavina Professionem summa cum laude sustinuit. Scripsit Elucidarium Anatomicum, quod cum reliquis ejusdem tractatibus exstat.

§. CXLI. *Hippolytus Boscus*, Ferrariensis, per breves scripsit lectiones de facultate Anatomica una cum quibusdam observationibus.

§. CXLII. *Josephus Lanzonus*, medicinae Doctor Ferrariensis, edidit animadversiones varias ad medicinam, Anatomiam atque chirurgiam maxime spectantes, inter
 quas

quas praesertim attentio-rem pensitationem meretur illa, in qua vasa chylifera in cane a ductu thoracico versus pectus & abdomen propagata & distributa adnotantur, quae filo intercepta inter ductum thoracicum & ligaturam, neutiquam vero inter hanc et partem pectoris intumuerunt. Curiosiori proinde indagine haec res digna nobis esse videtur, ut tandem physiologis rectius innotescat, an lac in mammis mulie-ribus secernatur in glandulis a sanguine arterioso, sicuti plerisque haecenus visum est, an vero potius chylus immediate per ramulos lactiferos eo deferatur, uti pari-ter nonnulli adstruere conati sunt, oculari vero demonstratione destituti apud omnes aequalem adplausum non invenerunt.

§ CXLIII. *Leal Lealis*, olim Xenodochii B. Francisci Patavii Chirurgus Ordinarius, postea vero chirurgicae artis Professor in Academia Patavina, scripsit epistolam de partibus semen conficientibus in viro, ad Dominicum de Marchettis, in qua obser-vationes suas ex crebriori cadaverum hu-manorum sectione haustas libere commu-nicavit, &, quantum Regneri de Graeff an- tehac editis observationibus circa structu-ram partium genitalium vel conformes es- sent vel ab iisdem recederent, vel confir- mavit vel dissensum pro candore suo non
dissi-

diffimulavit. Speciatim in eo recedit a Graeffio, quod adferat, Arteriam spermaticam sinistram ordinarie non ex trunco aortae, sed emulgente oriri. Negat insuper, arterias has recto ductu, sicuti adseruerat Graeffius, ad testiculos abire, & per ipsam potius autopsiam Anatomicam ostendit, eas passim in aliquos sinus incurvari. Acerrime insuper defendit Anastomoses inter arterias & venas spermaticas, tanquam singulari experimento conspicuas, cujus tamen rei fides sit penes Auctorem. Meatum Highmori sub nomine corporis olorini, quem Graeffius tantum pro membrana vasa suffulciente habuit, quemque in omnibus animalium testiculis reperiri adseruit, & quidem pervium, similiter adstruit. Denique etiam vesicularum seminalium structuram exhibuit, & unicum tantum esse canalem intestinulo haud dissimilem demonstravit, qui saltem per varios anfractus, juvante membrana, in unum collectus, figuram racemi prae se ferat, sicque confutavit hypothesein hactenus receptam, vesiculas nempe feminales variis instructas esse cellulis, quae recematim quasi inter se dispositae sint, sicut cellulosas istas cavitates video etiam agnoscere Clariss. Verheyenium, ita tamen, ut eam omnes inter sese

con-

conjunctionem habeant, ut inflata una omnes intumescant.

§. CXLIV. *Antonius Paschioni*, Regien-
sis Italus, philosophus simul atque medicus,
disquisitionem edidit Anatomicam de fa-
brica & usu durae meningis, quam, ut majo-
rem inveniret adplausum, Pontificis
Maximi Clementis XI. intimo cubiculario
& medico a secretis, Archiatro Collegia-
li nec non in Romano Archi-Lycaeo pu-
blico medicinae practicae Professori, D.
Johanni Mariae Lancisio dedicavit. Sub-
junxit calci ipsius operis *Observationes*
Anatomico-practicas, ad durae meningis
usum roborandum spectantes. Ut vero in
toto opere de durae meningis fabrica ni-
hil intactum relinqueret, edidit etiam dis-
sertationem epistolarem de glandulis con-
globatis durae meningis humanae, indeque
ortis vasis lymphaticis ad piam meningem
productis, ad virum Clariss. *Lucam Schroec-
ckium*, Caesareo-Leopoldinae Naturae Cu-
rioforum Academiae Praesidem. Licet enim
Nuckius vasorum lymphaticorum & con-
sequenter glandularum conglobatarum exi-
stentiam in meningibus diserte negaverit,
imo & ipse *Malpighius*, felicissimus alio-
quin glandularum detector, de glandulis
durae meningis conglobatis nihil commu-
nicaverit, noster tamen in sinu longitudi-
nali

nali immediate sub membranosis expansionibus in areolis chordarum Willisianarum quin & supra easdem pene innumeras glandulas conglobatas, subrotundas, propria ac tenuissima membrana veluti in sacculo conclusas sibi detexisse visus est: In sinibus vero lateralibus vel nunquam vel raro admodum talium glandularum vestigia animadvertit.

§. CXLV. *Alexander Pascolus*, Perusinus, medicinae Doctor ejusdemque in Academia Patria Professor publicus, edidit corporis humani brevem historiam, in qua nova atque succincta methodo omnia ejus organa & principales eorundem functiones delineavit, ita nempe, ut modo plerisque Anatomicis contrario a descriptione partium internarum ad exteriorum periphericarum notitiam sensim progrediatur. Postquam enim priore libro organorum omnium descriptionem praemisit, posteriore eorundem functiones subjunxit, non tamen ex sua ubique hypothese, verum potius ad mentem Borelli, Malpighii, Bellini, Rhedi, Bartholini, Vieussenii aliorumque in arte anatomica celebrium virorum.

§. CXLVI. *Antonius Maria Valsalva*, Imolensis, philosophiae ac medicinae Doctor, inque Bononiensi Universitate Anatomiae Professor & Nosocomii Incurabilium
um

um Chirurgus fuit. Hic quamvis non ignoraret, in structura auris humanae investiganda laudabilem jam locasse operam Clariss. du Verney Anatomicum Gallum, multa tamen adhuc in exquisitissimo tali Organo investiganda latere existimavit: Quare adhuc penitius structuram auris humanae perlustrandam & evolvendam sibi sumpsit, ac proinde tractatum de aure humana concinnavit, in quo integram ejus fabricam, multis novis inventis & iconismis illustratam descripsit, omniumque auris partium usum indagavit, quibus detectionibus etiam interposita est musculorum uvulae & pharyngis nova descriptio atque delineatio, in qua ea, quae ab aliis omissa fuere, suppleantur et in lucem protrahuntur.

§. CXLVII. *Johannes Baptista Morgagni*, Foroliviensis, in Academia Bononiensi Anatomes Professor, scripsit *Adversaria Anatomica prima*, in quibus multa partim nova detexit, partim jam aliis cognita de novo in scenam produxit. Priori seriei merito adnumeramus, quae de glandulis Artenoidaeis, de glandulis epiglottidis, de ligamentis tam epiglottidis lateralibus quam labrorum, de musculorum sternothyroidum & hyothyroidum terminis, de musculorum sterno-thyroidum & sterno-hyoidum inscriptionibus, de nonnullis itidem

dem uvulae & pharyngis Musculis, de foramine ad linguae radicem, de duobus vesicae corporibus carneis & peculiaribus urethrae foraminibus & canaliculis, de glandulis sebaceis diversis, speciatim nympharum, nasi & labrorum, subpalpebralis & palpebrarum, areolarum papillae mammarum, de vagina denique Uteri & valvulis cervicis ejusdem adnotavit.

§. CXLIX. Ast relictis Italis transitum facimus ad scriptores hujus seculi Gallos, inter quos primum merito locum tribuimus *Johanni Riolano*, Patri aequae atque filio, Pater enim pariter Anatomiam edidit, quae in Operibus ejus existat; Filius vero, *Johannes Riolanus*, Parisiensis, fuit Consiliarius medicus Regum Galliae, *Henrici Magni* & *Ludovici XIII.* cui etiam suam anthropographiam dedicavit, insuperque Anatomiae atque Botanicis in Academia Parisiensi Professor Regius. Quid in re Anatomica praestiterit, non aliunde rectius colligi potest, quam ex propria commendatione, qua scripta sua reliquis omnibus ad invidiam usque antepone non dubitat. Protestatur enim se novam hominis (microcosmi) descriptionem non ex aliorum relatione, sed oculatis manibus, quae credunt, quod vident, diligenter elaborasse. Glorietur alibi, se reliquis Anatomicis perspicacior-

cacioram & diligentiorcm, vidisse, quod cœteri videre non potuerunt. A multis quidem corpus humanum dissectum & descriptum esse, a nemine vero (citra fastum tamen & arrogantiam) tam accurate lectum & descriptum esse, quam suis (Rio-
lani) laboribus factum esset: Quibus verbis nimis magnifice sensisse videtur de opere suo, tanquam supra cœteros Anatomicos omnes elaboratum. Caeterum scripsit anthropographiam & osteologiam, scholam itidem Anatomicam, novis & raris observationibus illustratam, encheiridion Anatomicum, variaque opuscula Anatomica nova, v. g. animadversiones in Historiam Anatomicam Andreae Laurentii, in theatrum Anatomicum Caspari Bauhini, in Librum Anatomicum de fabrica humana Hadriani Spigeli, ad institutiones Anatomicas Caspari Bartholini, ad Anatomica Caspari Hoffmanni, in syntagma Anatomicum Johannis Veslingii &c. Scripsit etiam explanationes apologeticas pro Galeno adversus novitios & novatores Anatomicos. In singulis hisce scriptis multas proponit partim opiniones sibi proprias, partim novas detectiones, quas pro inventis suis haberi voluit, cujus generis sunt: Omentum esse conceptaculum for-
dium lienis & hepatis: Intra urethram

supra carunculam, extremitates vasorum ejaculantium claudentem, esse membranulam circumtensam instar valvulae cujusdam, ad orificium colli vesicae sitam, quae feminis refluxum in vesicam prohibeat. Anastomosis per foramen ovale fere semper in hominibus adultis apertam manere. De tunicis testiculorum novam eo tempore proposuit doctrinam, quas ad quinarium numerum reduxit, duas *communes*, reliquas *proprias* vocando. Communium primam *scrotum*, alteram *darton* adpellavit. Ex propriis primam *erythroidem*, cremasteris explicationem, alteram *elythroidem*, peritonei productionem, & tertiam *albugineam*, testiculum immediate succingentem, vocavit. In vena azygos valvulas sibi detexisse visus est intro-foras spectantes. Lineam albam primus negavit, dicens, eam pure imaginariam esse, quae scilicet a cartilagine ensiformi sterni, per medium abdominis ad os pubis usque excurrit, & ex concursu tendinum, qui ex musculis abdominis eo mittuntur, oritur. Sed gravis est censura, quam addit *Diemerbroekius*, istam Riolani sententiam recensens, eum nempe prae senio cœcutientem lineam istam amplius videre non potuisse. Novam quoque sententiam de circulatione sanguinis introducere conatus est, a *Slegelio* tamen
 refu-

refutatus, contra quam tamen refutationem Riolanus defensionem scripsit, item responsionem huius argumenti ad experimenta nova Anatomica, Johannis Pecqueti adversus haematosin in corde, ut chylus hepatis restitatur, & nova Riolani de circulatione sanguinis doctrina facta tetraque conservetur.

§. CXLIX. *Johannes Chiffletius*, Gallus, edidit singulares observationes ex sectionibus cadaverum haustas.

§. CL. *Carolus Sponius*, Christianissimi Galliarum Regis Consiliarius & Archiater, Lugdunensiumque Medicorum Collegio adgregatus, heroico carmine descripsit Myologiam, soluto autem sermone originem & insertionem musculorum Microcosmi.

§. CLI. *Johannes Pecquetus* Diepacus, magnam nomini suo celebritatem conciliavit, invento receptaculo chyli communi & emergente inde ductu thoracico: Hunc in finem edidit experimenta nova Anatomica, quibus incognitum hactenus chyli receptaculum & ab eo per thoracem in ramos usque subclavios vasa lactea deteguntur. Posthaec publicum quoque adspexit dissertatio de lacteis thoracis, in qua Johannis Riolani responsio ad eadem experimenta nova Anatomica refutatur

& inventis recentibus, canalis Wurfungici demonstratur usus & lacteum ad mammas a receptaculo iter indigitatur. Usque adeo processit hoc nostro tempore invidiosum illud contradicendi cacoethes, ut, quicquid demum novi in publicum producat, mox ab aliis proculcetur, contemnatur & jam in trivium vel antiquissimis temporibus notum fuisse aliis persuadeatur. Hinc non desunt, qui ductum thoracicum jam Bartholomaeo Eustachio, celebri alioquin Anatomico cognitum atq; perspectum fuisse, existimant. Sed descriptionem ejus, prout libro de vena sine pari occurrit, legenti, clare statim adparebit, notitiam illam Eustachii admodum adhuc fuisse rudem. cum ignoraverit verum principium, quod a subclavia esse dicit, ubi potius finis & insertio quaerenda, ignorat identidem veram quoq; insertionem, quam in lumbis quaerit, ubi potius principium est. Caeterum ad hunc Johannem Pecquetum de vasis lacteis & receptaculo chyli epistolam scripsit Adrianus Auzotius, quae cum Syboldi Hemsterhuyssii mese aurea prostat.

§. CLII. *Bartholomaeus Cabrolus*, Chirurgus Gallus, Monspeliensis Academiae Anatomicus, Chirurgus Regius Domini-que Monmorancii Franciae Connestabuli,
 reli-

reliquit nobis alphabetum Anatomicum, h. e. elenchum accuratissimam Anatomies, omnes humani corporis partes ea, qua solent fecari, methodo delineantem, cui accessere osteologia variaeque observationes medicis pariter atque Chirurgis perutiles. Prodierunt quoque seorsim variae observationes, quae cum Severini & Jafolini opusculis Anatomicis conjunctim editae sunt; item Collegium Anatomicum.

§. CLIII. *Nicolaus Hobokenus*, quem *Conringius* Nicolaum *Habicot* vocat, natione Gallus, professione vero Chirurgus fuit. Edidit elegantem librum de encheirisi Anatomica lingua Gallica, inque natura secundinarum describenda praecipue occupatus fuit: Quem in finem Anatomiam secundinae humanae 15. figuris ad vivum propria auctoris manu delineatis illustratam scripsit, item Anatomiam secundinae vitulinae, triginta octo figuris propria auctoris manu delineatis illustratam, quae praeter observatam naturam & constitutionem universae secundinae illius ac partium singularum usum declarat.

§. CLIV. *Johannes Theodorus de Bry*, chalcographus, edidit adpendicem ad *Louysam de Bourgeois* cum figuris Anatomicis (Anhang der Louyse de Bourgeois mit Anatomischen figuren) Qua de causa hic silen-

tio praeteriri non debuit, etiamfi alias suum inter Anatomicos locum tueri vix posset.

§. CLV. *Bartholomaeus Perdulcis*, Parisiensis, commentarios Anatomicos scripsit in Jacobi Sylvii Anatomien inque librum Hippocratis de natura humana, qui ex Bibliotheca Gabrielis Naudaei prodire Parisiis apud Olivarium de Varennes.

§. CLVI. *Carolus le Noble*, Rothomagensis scripsit observationes raras & novis de venis lacteis mesentericis & thoracis, deprehensis in corporibus bene paftis, & post quatuor horas strangulatis, mox ejusdem propria manu publice dissectis.

§. CLVII. *Severinus Pinaeus*, edidit opusculum physiologico-Anatomicum, duobus libris distinctum & primo analytice tractans notas integritatis & corruptionis virginum, deinde graviditatem & partum naturalem mulierum, in quo ossa pubis & ilium distrahi, dilucide docuisse videri voluit.

§. CLVIII. *Carolus Drelincourtius*, natione Gallus, olim Medicus Regius Parisinus, deinde vero in Academia Lugduno-Batava Anatomiae & Chirurgiae Professor valde clarus, fuit. Hic ipse rem Anatomicam suo tempore non parum illustravit, ac proinde edidit praeludium Anatomicum, quod in Amphitheatro Lugdunensium

sium ad primam Anatomies suae *εγχείρησιν* adhibuit. Scripsit de semine virili aequae ac muliebri, ovis, utero, tubis uteri cum collateralibus de humano foetu. Reliquit insuper experimenta Anatomica ex vivorum sectionibus petita & alia quaedam rari & selecti argumenti, de ovulis foeminarum, de foetus humani conceptione, membranis, umbilico, nutritione atque partu, item de partu octimestri vitali. In magnis voluminibus conscribendis scrupulosior fuit, licet, qui ipsi intimius innotescendi occasionem habuere, dexteritatem ejus in Anatomicis fatis laudare nesciant.

§. CLIX. *Josephus du Vernay*, Gallus, Academiae scientiarum Regiae Socius, consiliarius & medicus ordinarius Christianissimi Galliarum Regis, itidemque Anatomiae & Chirurgiae Professor ordinarius, magno cum applausu in Horto regio Parisino Anatomiam exercuit, deditque exactitudinis suae & dexteritatis in secundo specimen, quod organon auditus accurate descriptum nobis reliquerit, quod nempe non solum structuram sed & usum atque morbos omnium auris partium attinet. Praeterea vero etiam publici juris fecit novum vasorum humani corporis systema, in quo tam secretiorum quam excretiorum corporis ductuum originem pandere adla-

boravit, & nomine isto potissimum intelligit uteri, cotyledonum, mammarum, vasorum sanguiferorum lienis, hepatis, renum, pancreatis variorumque capitis partium vasa atque canales

§. CLX. *Raymundus Vieussens*, Monspelienſis, vestigia Willisiana preſtit, inque Anatome cerebri medullaeque spinalis pariter verſatiſſimus fuit; Quem in finem edidit univerſalem neurologiam, in qua non ſolum omnium H. C. nervorum ſimul & cerebri spinalisque medullae anatomicam exhibet deſcriptionem adcuratiſſimam, verum & elegantes ac nitidos ſingulorum icones adjunxit, opus uſque adeo abſolutum, ut nihil addi poſſe videatur.

§. CLXI. Anno 1682. Lutetiis Pariſiorum in publicum emiſſa eſt deſcriptio Anatomica diverſorum animalium in Academia regia diſſectorum una cum eorundem ſceletis per figuras exhibitis. Talia vero conamina tantum abeſt, ut improbari mereantur, ut potius ad imitationem ſimilia exercitia ſuſcipiendi invitare alios debeant, ad adprehendendam hoc modo corporum brutorum cum humanis analogiam vel eorundem difformitatem, & evitandum e contra ingentes errores, in quos incurere neceſſe habet, qui, quae in corporibus bru-

brutorum observarunt, ad humana promiscue, & inconsiderate transferunt.

§. CLXII. Similiter anno 1690 Parisiis idioma Gallico, auctore tamen incerto, prodiit osteologia nova, in qua Ossium formatio & nutritio mechanice explicantur, una cum sceleto foetus & dissertatione de incessu hominis & animalium, avium volatu pisciumque natatu. In genere demonstrat Anonymus ossa, licet sint partes corporis durissimae ac solidissimae, ex iisdem tamen fibris, nempe venis, arteriis, nervis vasisque lymphaticis coagmentari, ex quibus muscoli, tendines aliaeque partes molliores solidescunt sunt coagmentatae, quod vel in foetu quinque vel sex septimanarum ad oculos conspici potest: Corpus vero adultum, sepositis Ossibus sesamoideis & hyoides, a bis centum triginta & novem ossibus compaginari ostendit, & differentiam Ossium in foetu & hominibus adultis in sceleto foetus conspiciendam praebet.

§. CLXIII. Itidem chirurgus quidam Gallus, Xenodochii Parisiensis, quod Hotel Dieu adpellant, Magister Ordinarius, cognomine *Dupré* (praenomen ejus ignoratur) edidit descriptionem s. parium musculorum, diversis capitis motibus super primam & secundam cervicis vertebra

inervientium, nec non duorum ligamentorum vel caput cum prima vertebra vel hanc cum secunda connectentium. Quamvis autem magnifice admodum de hoc suo invento sentire videatur Auctor: Merito tamen dubitatur, an tanto hiatu digna sint ejus conamina, quia non difficile est unum eundemque muscolum in multo plures dividere, siquidem in curiosa eorundem indagatione multum temporis, operae atque laboris impendere quis vellet.

§. CLXIV. *Josephus de la Charriere*, Medico-Chirurgus Gallus, postquam novas operationes chirurgicas in lucem ediderat, integram quidem meditatus est H. C. anatomiam, eam tamen per partes communicare coepit, fecitque tractandi initium de sectione capitis humani, ubi praemissa historia integumentorum communium, cuticulae, cutis, pinguedinis, muscutorum, pericranii ipsiusque calvariae ad interiora demum progreditur, evolvendo cerebrum, cerebellum & medullam oblongatam, ubi fibras medullares cerebri omnes concavas esse statuit. Hinc sese diffundit ad enodandas varias quaestiones physicas de sede, facultatibus & pathematibus animae, & communi subscribit hypothesi de spirituum animalium generatione in cerebro, ita tamen, ut dictos spiritus cum sanguine in cerebrum delatos in corticali
ejus-

eiusdem substantia primum formari, deinde in medulari subtiliores reddi, ac demum in protuberantiis medullae oblongatae perpoliri existimet. Quae omnia qua ratione cum partium cerebri structura conciliare possit aut velit, optaremus certe, ut distinctius nos edoceret, qui alioquin ab hypothese spirituum ita dictorum animalium sumus paulo alieniores.

§. CLXV. *Daniel Tawvry*, itidem Gallus, Medicinae Doctor, edidit Anatomiam novam ratiociniis instructam imo potius usum structurae C. H. & nonnullorum aliorum animalium secundum leges mechanicas sistentem. Quod vero legibus istis mechanicis, quarum solemnem observationem omnes hodie plenis buccis crepant, egregie pro temporum nostrorum more fuerit abusus, ex hisce paucis speciminibus oppido cognoscere licebit. Corpus humanum habet pro machina quadam statica hydraulico-pneumatica, sicuti passim a Physicis ita describitur, cujus hypomochlia & vectes sint ossa, funes musculi, antlia corcum pulmonibus, canales vasa, in quibus humores cursum circulare peragunt. Musculorum fibras ex vesiculis constare adserit, in quas sanguis ab arteriis continuo impellatur; Quod si vero nerveae fibrae, extrema carnearum cingentes sese contrahant,

hant, non patere exitum sanguini atque ideo muscolum intumescere & partem mobilem ad se trahere, lepide somniat. Ab omento oleosas particulas ad praeparationem bilis conferri, quibus obvolvantur salina ejusdem spicula. In ovulis foemellarum non prima foetus stamina, sed semen illarum contineri, idque cogitationibus venereis indulgendo exprimi, & in uterum delatum ibidemque per mensis circiter spatium detentum a corem contrahere, quo vasculorum sanguineorum orificia referentur, unde deinde menstrui sanguinis origo procederet. Ast quid quaeso est speculari, si hoc non est? Absint ex Anatomis tales naeniae!

§. CLXVI. Agmen inter scriptores Gallos claudat *Dionis*, defunctae Delphinae Chirurgus primarius & Juratus Parisiensis, qui anno 1672. a Rege Christianissimo Professioni Anatomicae atque Chirurgicae publicae admotus fuit, ut in horto Regio Parisiensi, magnificis cum in finem sumptibus exstructo utramque publice demonstraret, quod etiam tanto cum successu in hunc usque diem praestitit, ut ante complures jam annos Anatomiam ediderit plane novam, nempe juxta sanguinis circulationem & observationes Recentiorum in horto Regio demonstratam, quae non sine adplausu a publi-

publico excepta est, cujus rei non obscurum praebet testimonium, quod jam quarta editio defectu exemplarium adornanda fuerit, ut votis atque desideriiis illorum, qui librum istum ardentem expetierant, satisfieret. Cogitari facile potest, quod integro quadraginta annorum spatio, quo tot cadaverum publicas habuit demonstrationes, multas egregias fecerit detectiones, sicuti mecum fatebuntur, qui librum ipsum evolvere non dubitabunt. Constat autem universa quoque Anatomia aliquot Demonstrationibus, in quarum prima & secunda agitur de Ossibus in genere, in tertia & quarta speciatim de ossibus capitis, in quinta & sexta de Ossibus trunci, in septima vero & octava de Ossibus artuum. In demonstratione partium molliorum priores quatuor visceribus abdominis impenduntur, subsequentes visceribus thoracis, & quae has immediate excipiunt, partibus capitis, & quae ultimo reservatae sunt loco, artuum tam superiorum quam inferiorum demonstrationi vindicantur.

§. CLXVII. A Gallis progredimur ad historiam scriptorum Anglorum, Danorum atque Suecorum, qui seculo proxime elapso floruerunt & rem Anatomicam illustrare cordi habuerunt. Primi ergo in scenam prodeant duo *Bartholini, Casparus & Thomas,*
quo-

quorum lucubrationes universa schola medica in deliciis habet.

§. CLXVIII. *Casparus Bartholinus*, Danus, natus est Malmogiae Scanorum, anno 1585. qui, posteaquam in Academia Wittebergensi philosophiae studio aliquamdiu incubuerat, in eaque gradum acceperat, animum ad medicinam adplicuit. Factis deinde aliquot peregrinationibus per universam fere Europam, concessit Basileam, inque perantiqua ista atque celeberrima Academia gradum Doctoris in Medicina accepit, atque non multo post in Universitate Hassniensi Professor medicinae constitutus est. Scripsit institutiones Anatomicas, corporis humani utriusque sexus historiam & declarationem exhibentes, cum plurimis novis observationibus nec non illustrium, quae in anthropologia occurrunt, controversiarum discussionibus ac decisionibus. Hae deinde institutiones a filio, *Thoma Bartholino* recognitae & locupletatae editae fuerunt, sub titulo *Anatomiae Reformatae* quam *D. Cornelius Bontekoe* pallio pannoso non inepte comparavit, quale ex laciniis novis & antiquis confarcinatum esse solet. Discussit alias singulari scripto nobiliores ac rariores controversias Anatomicas, & plura procul dubio praestitisset, nisi professioni medicae renunciasset, & ad Theologiam

logiam promotus fuisset. Obiit anno 1620. cum aetatem suam vix ad annum quadragesimum quintum produxisset.

§. CLXIX. Ejusdem filius, *Thomas Bartholinus*, natus est Haffniae anno 1606. qui absoluta, quam susceperat, peregrinatione, Basileam venit, ibidemque honores & privilegia Doctoralia petiit & obtinuit. Anno proxime insequente in Regiorum Haffniensium Professorum numerum receptus est, & sparta Anatomica eidem demandata, quam etiam ita dextre exornavit & exercuit, ut multorum novorum inventorum auctorem eundem extitisse grato hodie animo agnoscamus. Primus enim detexit vasa lymphatica, licet laudem istam dubiam ipsi reddere ad laboraverit *Olaus Rudbeckius*, unde acerrima inter eosdem pugna de prima hujus inventionis gloria exorta est. Hi duo celebres medici aliud quid quaerendo anno 1650. & 51. solo casu & fortuito in valorum horum detectionem inciderunt, neutro forte de alterius inventionem conscio, sicuti fieri interdum solet: Quod cum admodum probabile videatur, simul manifeste liquet, utrumque male litigasse de gloria sibi soli adscribenda, quae tamen optimo jure aequalis utrique debetur. Sicuti vero invidiae & aemulationis studium inter nullum hominum genus pestilentius regnat, quam
inter

inter eruditos, ac potissimum, quod invitus moneo, medicos: Ita non defuerunt, *Glissonius* praecipue ac *Charletonius*, qui orbi erudito persuadere laborarunt, jam dudum ante *Bartholini* evulgatam vasorum lymphaticorum inventionem Londini eadem detecta ac demonstrata fuisse a *Jolivio*, Medico Anglo. Existimo autem, *Bartholini* protestationi locum utique relinquendum esse, dum bona fide adserit, se ante inventi sui publicationem *Jolivium* natum nequidem scivisse, eumque nec de nomine nec de fama sibi unquam innotuisse. Voluit etiam videri primus inventor ductus thoracici, quam tamen laudem iterum dubiam ipsi reddidit *Johannes Pecquetus* & *Johannes van Horne*, qua de controversia dicemus suo loco. Hunc in finem edidit historiam anatomicam de vasis thoracicis in homine brutisque nuperrime observatis, item vasorum lymphaticorum nuper *Haffniae* in animantibus & homine inventorum demonstrationem, porro historiam novam vasorum lymphaticorum, item dubia anatomica de lacteis thoracicis, & occasione litis, intuitu horum inventorum exortae, scripsit etiam defensionem vasorum lacteorum & lymphaticorum adversus *Johannem Riolanum*. Edidit quoque historiarum Anatomicarum & medicarum
rario-

reriorum centurias VI. & observationes Anatomicas selectiores *Petri Pauv*, quae cum Centuria III. & IV. suarum observationum Anatomicarum reriorum prodire. Scripsit quoque consilium de Anatomie Practica ex cadaveribus morbofis adornanda, item domum Anatomicam Haffnientem brevissime descriptam, tandemque dissertationem Anatomicam de hepate defuncto, novis Bilfianorum observationibus oppositam, multaue alia, quae prolixius nunc recensere non est hujus loci.

§. CLXX. Reliquit duos filios, Patriarum virtutum ex alie haeredes, *Casparum* nempe & *Thomam Bartholinos*. *Casparus* itidem variorum speciminum anatomicorum editione sese celebrem fecit, & ductus Salivales inferiores minores primus detexit & promulgavit. Praeterea scripsit de ovariiis mulierum & de historia generationis epistolam anatomicam, item structuram diaphragmatis novam, cui novus quoque modus accessit viscera praeparandi per injectiones liquorum. Edidit quoque specimen administrationum anatomicarum cum *Michaelis Lyseri* cultro anatomico, item exercitationes miscellaneas varii quidem, potissimum tamen anatomici argumenti. *Thomas* vero, *Thomae filius* de Anatomia,

quantum mihi quidem constat, nihil evulgavit.

§. CLXXI. Bartholinis subjungimus *Olaum Rudbeckium*, Upsaliensem Suecum, qui, ut modo dictum fuit, litem movit *Thomae Bartholino* de prima inventione ductuum lymphaticorum, quos ipse aquosos vocat: Unde epistolam scripsit ad *Thomam Bartholinum* de vasis serosis imo & contra eundem pro ductibus aquosis, item alium librum, cui hunc praefixit titulum: *Olai Rudbeckii insidiae, structae ductibus hepaticis aquosis & vasis glandularum serosis, Arosiae editis a Thoma Bartholino*. Edidit quoque novam exercitationem anatomicam, exhibentem ductus hepaticos aquosos & vasa glandularum serosa, nunc primum inventa aeneisque figuris Tabl. XIII. delineata. De hac lite anno 1650. & si. agitata, nostrum paulo ante tulimus iudicium, dicendo, nihil repugnare, quo minus uterque seorsim uno eodemque tempore ductus illos detegere sicque industriae suae fructus & proemia reportare valuerit. Negandum tamen non est, utrumque imparibus armis contendisse, cum *Rudbeckius* adhuc juvenis & linguae latinae vix mediocriter peritus esset: *Bartholinus* e contra in omni scientiarum genere versatissimus fuit; Unde ille tanto veluti eruditionis flumi-

flumine obrutus propemodum succubuit. Qui tamen extra studium partium constituti sunt, nihil habent, quod in accurata horum vasorum lymphaticorum descriptione Rudbeckiana desiderent.

§. CLXXII. *Johannes Rhodius*, Danus, scripsit mantissam anatomicam, quae cum *Thomae Bartholini* Historiarum Anatomicarum rariorum centuria V. & VI exstat.

§. CLXXIII. *Guilielmus Harvaeus*, Anglo-Britannus, Regis Angliae Archiater & medicus sui temporis famigeratissimus, Anatomiam quidem perfectam ex professo non edidit: Immortalem tamen nominis sui gloriam adsecutus est detecta sanguinis circulatione, veritate quidem mundo coeva, sed quae nescio quo fato per tot annorum millia abscondita latuit. Omnem quidem lapidem moverunt *Aemilius Parisanus* & *Fortunatus Plempius*, ut novam hanc & per tot annorum millia occultatam doctrinam conculcarent & convellerent: Frustra tamen omnes suos labores impenderunt, *Harvaeo*, vel potius, veritate per *Harvaeum* detecta in hunc usque diem triumphum agente. Id solummodo dolendum est, quod pro futuris usibus physiologico-pathologicis medici sequentium temporum nobilissimum hoc inventum rectius non applicuerint. Edidit exercitationem Anatomicam.

de motu cordis & sanguinis in animalibus, item exercitationes de generatione animalium, quibus accedunt quaedam de partu, de membranis & humoribus uteri.

§. CLXXIV. *Nathanael Highmorus*, Oxoniensis Anglus, edidit disquisitionem Anatomicam corporis humani, in qua sanguinis circulationem in quavis corporis particula plurimis novis typis ornatam prosequutus est, licet non citra rationem forte desideraveris, elegantes illos typos rei non undiquaque semper exacte respondere, quod fatum cum plurimis aliis Anatomicis commune habere videtur, quorum delineationes interdum a natura rei longissime abire videntur, sicuti in Anatomia Blancardiana non pauca ejus rei specimina legentibus occurrunt. Taceo, quod minutias tales studiosius prosequi, plus curiositatis, quam utilitatis, praesertim pro futuris usibus medico-chirurgicis habeat.

§. CLXXV. *Franciscus Glissonius*, Anglus, Medicinae Doctor ejusdemque in Academia Cantabrigiensi Professor publicus & socius Collegii medici Londinensis, tractatum edidit de partibus continentibus in genere, & de iis abdominis in specie, in superque alium tractatum de ventriculo & intestinis; Praecipue vero anatomiam hepatis accuratissime evolvit, cui non solum
prae-

praemittuntur quaedam ad rem Anatomicam universim spectantia, verum etiam de lymphae ductibus nuper repertis quaedam ad calcem adjiciuntur. Excarnationem hujus visceris variosque ejus modos diligentissimo huic viro debemus, nec non descriptionem ductus cyst-hepatici, vel, uti rectius eundem adpellare liceret, hepaticystici, quia bilem ex hepate in vesicam devehit.

§. CLXXVI. *Theodorus Aldes*, sub quo nomine *Matthaeum Gladum*, celebrem suo tempore medicum Amstelraedamensem latere plerique existimant, scripsit dissertationem epistolicam de generatione animalium contra *Harvaeum*, item observationes naturales in ovo factas, variis nempe incubationis diebus. Edidit quoque Scia-graphiam nutritionis pulli in ovo, foetusque vaccini in utero, uti & ipsius foetus humani in utero suo.

§. CLXXVII. *Thomas Warthonus*, Londinensis Anglus, adcurata glandularum descriptione orbi medico notum sese reddidit. Tribuitur ipsi nova ductuum salivarium inferiorum majorum prima detectio, sicuti inferiorum minorum primam inventionem jam superius vindicavimus *Cassaro Bartholino*. Edidit curiosam Adenographiam seu glandularum totius corporis descriptionem. H 3

§. CLXXVIII. *Nicolaus Steno*, Danus, in eadem glandularum & ductuum lymphaticorum exploratione operam suam laudabiliter collocavit. Primus demonstravit ductus salivales superiores majores, sicuti minores *Antonius Nuckius* detexit. Proinde edidit observationes Anatomicas, quibus varia oris, oculorum & narium vasa describuntur, novique salivae, lacrymarum & muci fontes deteguntur, novumque *Bilffii* de lymphae motu & usu commentum examinatur & rejicitur. Evulgavit etiam specimen observationum de glandulis & dissertationem de anatome cerebri. Quod vero etiam artificium musculos nitidissime praeparandi ac demonstrandi calluerit, ostendunt elementa myologiae, quibus musculorum demonstrationem plane geometricam pandere adlaboravit. Scripsit quoque observationes circa motum cordis ejusque auricularum & venae cavae, ex variis animalium sectionibus hinc inde factis excerptas. Patriae suae valedixit, tanquam quem peregrinae Religionis amor a statione sua abstraxit.

§. CLXXIX. *Richardus Lovverus*, Anglus, non quidem per totum anatomes latifundium sese diffundere e re sua judicavit, sed partem tantum, nempe structuram cordis sibi evolvendam sumpsit, quam etiam

iam nemo ipso accuratius nobis evolutam & delineatam exhibuit.

§. CLXXX. *Gualtherus Needham*, Anglus, de membranis atque partibus foetum involventibus accuratam suppeditavit descriptionem, sicuti disquisitio anatomica, quam de formato foetu edidit, clare loquitur.

§. CLXXXI. *Robertus Bayfield*, Anglus, scripsit exercitationes Anatomicas; *Thomas Norton*, pariter Anglus, edidit Anatomiam, quae cum *Johannis Betti* tractatu de ortu & natura sanguinis prostat.

§. CLXXXII. *Thomas Willis* seu *Willisius*, Anglus, postquam in Academia Oxoniensi gradum in Medicina impetraverat & professionem philosophicam in eadem susceperat, simulque inclyti medicorum Londinensium collegii & Societatis Regiae membrum exstitit, Londinum evocatus est, ubi cum summo omnium adplausu medicinam exercuit. Cerebrum methodo curiosissima secandi artificium calluit, eoque ipso omnes, qui ipsum antecesserant, superavit: Unde reliquit nobis Anatomem cerebri valde accuratam, cui etiam accessit descriptio & usus nervorum, quostanta cum industria & exquisita methodo recensuit, quanta ante ipsum nemo fecerat. Reliquit etiam descriptionem primarum

viarum, item Dissertationem de organis & usu Respirationis, itemque descriptionem arteriae Anatomicam. Multi tamen in eo desiderant, quod, cum analogice omnia, quae in brutorum animantium corporibus observaverat, promiscue ad humana translulerit, subinde erraverit. Natus est anno 1620 denatus anno 1677. cum ad annum 57. aetatem suam produxisset.

§. CLXXXIII. *Johannes Mayovv*, Anglicus, Collegii in Universitate Oxoniensi socius, scripsit tractatum de respiratione, itemque alium de respiratione foetus in utero & ovo. Similiter quoque tractatum de motu musculari, ubi etiam obiter agit de motu cerebri, nec non de usu lienis atque pancreatis.

§. CLXXXIV. *Guilielmus Briggs* scripsit ophthalmographiam curiosam, in qua non solummodo examinavit omnes oculorum partes, musculos, membranas, humores, arterias, venas, nervos, glandulas & vasa lymphatica, verum etiam directionem & administrationem cultri anatomici in dissectione oculi artificiali. Edidit quoque novam visionis theoriam, quae artificiosae isti structurae superstructa est.

§. CLXXXV. *Clopton Havers*, Doctor Medicus Anglicus, Societatis Regiae membrum, exhibuit publico osteologiam no-

vam, seu potius observationes novas de Ossibus eorumque partibus: Quo in scripto non tam in eo versatur Auctor, ut extrinsecam ossium figuram atque compagem, quippe ab aliis jam dudum adcurate descriptas delineet, verum potius, ut, quae ab aliis neglecta vel insufficienter tractata sunt, suppleat atque ulterius illustret, adjectis variis experimentis & observationibus tam circa hominum quam brutorum ossa factis & institutis. Ast missis hac vice iis, quae ad propositum nostrum non pertinent, primaria tantum capita anatomici argumenti excerpemus. Pertinet huc adcuratior descriptio membranae ossa investientis, quam alias periosteum vocant. Hanc ostendit Auctor a duplici veluti fonte scaturire, fibras nimirum, ex quibus componitur, quasdam & easdem quidem semper ossi contiguas & ab una ossis extremitate ad alteram excurrentes a dura matre, per diversa cranii loca prodeunte & sic per universam ossium compagem sese diffundente, ipsis ne quidem articulationibus cursum ejus interrumpentibus, originem ducere; Alias vero his superincumbentes, periostei fibras a musculis atque tendinibus singularum corporis partium subnasci & pro diverso musculorum situ diversum quoque positum obtinere observavit. Dentium substantiam a re-

liqua ossium conditione non parum differre, atque ex duplici constare materia existimat, altera nempe molliori & vere ossea tantum, altera vero duriori & quasi lapidea, quae alteri illi in partibus extra gingivas exstantibus instar corticis incumbat, eamque a detritione immunem praestet. Medullam ossibus inclusam totam oleosam esse adferit, neque tamen confuso acervo intra cavitatem ossium jacere, verum intra utriculos seu lobulos membranaceos a communi illa tunica, intrinsecam ossis superficiem investiente, subministratos comprehendendi. Usus medullari huic oleo hunc adscribit, quod non tam ossium nutrimento impendatur, quam potius unctuositate sua ossa in debito temperamento jugiter conservet, ne ob nimiam siccitatem evadant fragilia aut prorsus rimas contrahant. Insuper vero non minoris momenti usum praebere in ossibus articulatis, nempe interfervire instar axungiae articulationibus lubricandis, sicque prohibere, ne ossa in sese mutuo collisa inter movendum aut invicem incalescant aut atterendo absumantur. Singularem etiam format discursum de *glandulis Mucilaginosis*, quarum naturam ac fontes a nemine ante se detectos inquirat, cui indagationi occasionem sibi dedisse viscidum illum liquorem, circa articulo-
rum

rum regionem nunquam non sese offerentem, ipsemet fatetur. Hasce glandulas titulo *Mucilaginosarum* insignire placuit, quia viscidae cuidam mucagini secernendae illas dicatas esse deprehendit. Duorum vero generum illas esse perhibuit, alias nempe pusillas & agminatim super membranis articulationum dispersas, aequalis omnes magnitudinis, alias vero majores & in locis quibusdam dictae membranae ossiumque articulatorum sinibus adeo conglomeratas, ut separatas conspicuasque per se forment glandulas.

§. CLXXXVI. *Guilielmus Couperus*, Chirurgus Londinensis, edidit Anatomiam corporis humani longe nitidissimam, figuris ad vivum delineatis aequè illustratam atque amplis earundem explicationibus, observationes novas cum Anatomicas tum chirurgicas comprehendentibus exornatam. Quod si fatendum sit, quod res est, nullum aequè anatomicum opus medicorum ordini innotuit, quod huic ullo modo comparari valeat, nisi quis forte *Bidlovia-num* excipere velit, quamvis & hoc corrigendi subinde libertatem sibi sumat *Couperus*, imo & multas partes vel a *Bidloo* omiffas, v. g. musculos omnes externos in situ, glandulas inguinales, labiorum, epiglottidis, subclavias, tonsillarum &c. conforma-
tionem,

tionem, vel minus adcurate delineatas, v. g. arterias in foetu, organon auditus, laryngem, linguam, vesiculas feminales, basin calvariae & cerebri, dilucidare cordi habeat. Praecipue vero ductum thoracicum, prout in homine reperiri solet, primus ad vivum delineavit, quem reliqui ad unum omnes Anatomici analogice tantum, sicuti in brutis reperitur, delinearunt. Scripsit insuper myotomiam reformatam & epicrisin in D. Dupré descriptionem quinque parium musculorum, diversis capitis motibus super primam & secundam cervicis vertebrae inservientium. Evulgavit denique descriptionem duarum glandularum una detectarum.

§. CLXXXVII. *Johannes Brown*, Chirurgus Nosocomii D. Thomae in Soutwarck scripsit epistolam anatomicam, ad unum ex Secretariis Societatis Regiae Londinensis, in qua sententiam ab Anatomicis tantum non omnibus hodie receptam & adprobatam de substantia hepatis glandulosa confirmat, exhibita observatione de hepate quodam manifeste & ad oculum glanduloso Viri cujusdam, qui in dicto Nosocomio ex hydrope decesserat, & frigore male adfectus, dum noctu miles excubias egerat, ex multo aquae frigidae potu morbum istum contraxerat.

§. CLXXXVIII.

§. CLXXXVIII. *Thomas Gibson*, Anglus, Medicinæ Doctor & Collegii medici Londinensis socius edidit compendiarium totius C. H. anatomen, in qua tamen nihil singulare præstitit, nisi quod ab aliis abunde jam præstitum fuit. Dividit enim corpus humanum more omnibus Anatomicis hætenus solemni, nempe in tres ventres, caput, thoracem & abdomen, & primum agit de abdomine ejusdemque visceribus, secundo loco de thorace ac tertio demum de partibus capitis, hinc denique transit ad arteriarum, venarum, nervorum, musculorum atque ossium descriptionem.

§. CLXXXIX. *Martinus Lysterus*, medicus Oxoniensis, scripsit epistolam ad Henricum Oldenburgium, Societatis Regiæ Anglicanæ Secretarium, in qua continetur observatio de usu intestini coeci in figurandis quorundam animalium excrementis. Admodum quoque curiosus fuit in observanda natura conchiliorum terumque eo pertinentium: Unde exercitationem Anatomicam edidit, in qua exactam cochlearum terrestrium, testaceorum & limacum dissectionem proposuit, licet *Franciscus Rhedi* & *Harderus* in Anatomia cochlearum perpolienda jam laudabilem collocaverint operam.

§. CXC. *Henricus Ridley*, Collegii Medici

dici Londinensis Socius dignissimus suscepit post aliorum curiosas disquisitiones non contemnendas, anatomiam cerebri, una cum novis inventis atque veterum pariter atque modernorum emendationibus circa idem subjectum. Quamvis enim *Willisius*, *Vieussens* aliique solertissimi cerebri nervorumque scrutatores utilissimum jam laborem consumpserint in harum rerum accurata peruestigatione; Nondum tamen omnem adeo fundum expiscati sunt, quin nostro aliquid vel de novo adjiciendum vel saltem emendandum restare videretur. Ex multis, quae in scripto ejus legi possunt, unius tantum exempli mentionem faciam. Meningem mediam cerebri, quam *Bohnus* Lipsiensis, & *Bidloo* Belga commemorant, & *Ruyfchius*, Amstelredamensis, in Epistola responsoria Nona ad epistolam Problematicam D. Goelicke plane delineat, ille tantum habet pro externa piae meningis lamina, in quas cogitationes meminit sese descendisse, occasione hydropici dissecti, in quo omnia ejus interstitia aqua repleta fuerunt. Dubium vero exinde remanet, quod nihilominus membrana illa, *Ruyfchio* *Arachnoidea* dicta, eodem modo, uti reliquae, non cerebrum tantum, verum etiam universam spinalem medullam ubique investiat.

§. CXCI. *Edwardus Tyson*, Societatis Anglicanae membrum & Xenodochii Bethlehemensis medicus, inque Collegio Chirurgorum Anatomiae Professor publicus, edidit observationes quasdam Anatomicas circa pilos, in diversis corporis membris re-
pertos, uti & circa dentes, ossa &c. quas ex collectionibus philosophicis Anglicanis excerptas exhibent Acta Eruditorum Lipsiensia Mensis Maji M D C LXXXIII. Scripsit praeterea anatomen pygmaei cum cercopithecici, simiae & hominis anatomia comparatam.

§. CXCII. Circa idem propemodum tempus, nempe anno 1682. *Anonymus* quidam Anglus edidit Londini Anatomiam corporis humani in compendio quasi traditam, in qua sistuntur conformationes, actiones & usus omnium partium H. C. Comprehendit auctor universam anatomiam sex partibus, quarum *prima* agit de abdomine, *altera* de thorace, *tertia* de capite, *quarta* de vasis artuum cujuscunque generis, *quinta* de musculis & *sexta* de ossibus totius corporis.

§. CXCIII. Anno proxime praecedente, nempe 1681. Acta Eruditorum Lipsiensia faciunt mentionem observationum quarundam Anatomicarum, structuram vasorum biliariorum & motum bilis concernentium,

tium, praeter illa nempe, quorum jam dudum *Glissonius*, *Blasius* & Collegium Amstelredamense meminerunt, adjecta etiam figura ejusdemque explicatione; Auctor vero scripti quis qualisque fuerit, non memoratur.

§ CXCIV. *Nehemias Grevv*, Doctor medicus Anglus, Societatis Regiae membrum, edidit anatomen comparatam ventriculorum & intestinorum, quae descriptioni rerum rariorum naturalium pariter atque artificialium ad Societatem Regiam pertinentium subjuncta est.

§. CXCIV. *Waltherus Charleton*, medicus Londinensis, tres promulgavit Lectiones Anatomicas, quarum prima concernit motum sanguinis per venas & arterias, secunda structuram cordis organicam & tertia causas pulsationis cordis efficaciter profequitur.

§. CXCVI. *Jacobus Drake*, Collegii medicorum & Societatis Regiae Socius, novum conscripsit Anatomiae systema seu anthropologiam novam, in qua oeconomia animalis describitur. Adnotarunt vero Dni. Collectores Actorum Lipsiensium, duo esse, quae dictam Anatomiam minus commendent. *Primum* est, quod Auctor ipse fatis prius cesserit, quam ultimam operi manum admoveere valuerit. *Alterum* vero est,

est, quod easdem figuras comprehendat quas *Blancardus* in Anatomiae suae editione prima ex aliis Auctoribus, nulla eorum mentione facta, & quidem maximam partem inverfas inconsiderate & sine iudicio exhibuerat, quae de causa etiam suo tempore nostras censuras, & quas iustissime promeruit, cribrationes, non effugiet. Si vero figurae *Blancardianae* mala fide ex aliis mutuatae, multis modis mutilae ab ipso exhibentur, quis dubitaverit, foedius adhuc easdem deturpatas fuisse ab auctore, qui inde illas deprompsit. Nihilominus aliqua ex parte utile esse non desinit opus, postquam *Couperus* observationibus errorumque correctionibus & figurarum quam plurimarum subministratione, operam strenuam eidem commodavit.

§. CXCVII. Hos omnes, quos hucusque recensuimus, partim scriptorum Anatomicorum numero, partim claritate, si non superant, certe haud imparia ipsis praestiterunt nostri Germani, quibus tamen modestiae gratia ultimum locum concedimus. Inter illos autem primum tribuere non dubitamus *Casparo Bauhino*, Basileensi, *Johannis Senioris* filio, qui in studio anatomico non exiguam gloriam adsecutus est, & in Academia patria per integros 40 annos medicinam docuit. Fuit etiam Archi-

ater Principis Würtembergici & famam suam longe lateque disseminavit. Varios edidit tractatus anatomici argumenti, nempe de partibus humani corporis similari- bus, quo tamen libro non multum operae pretium fecisse existimatur. Theatrum vero anatomicum non methodo solum egregie sese commendat, verum etiam omnium fere reliquorum sententias clare in conspectum producit. Similiter scripsit universalem methodum Anatomicam, multis novis iisdemque raris propriis observationibus refertam, quam ad *Vesalii* tabulas potissimum adcommo- davit, quam ob causam etiam a *Riolano* plagii ad- cusatur, a quo tamen crimine liberari facile potest, quia ipsemet nunquam dissimulavit, a *Riolano* se fuisse adjutum. *Conringius* miratur, *Bauhinum* tam pauca proprio Marte detexisse, etiamsi per integros quadraginta annos rem anatomicam exercuerit; Sed huic quidem imputationi contrariari videntur pomposi tituli, quos passim operibus suis tribuit. Scripsit enim libros IV. de corporis humani fabrica, sectionibus publicis atque privatis comprobatos, multisque novis inventis auctos, librum quoque de partibus humani corporis externis, i. e. universalem methodum anatomicam, multis novis iisdemque raris observationibus propriis

priis refertam, item epistolam Anatomicam curiosam ad *D. Voglerum*, in qua nova sua inventa complexus esse videtur. Edidit praeterea Anatomicam corporis tam virilis quam muliebris historiam & institutiones Anatomicas, tyronibus artis non contemnendas. Primus detexit valvulam admodum insignem, crassam atque membranaceam, orificio intestini ilei in colon hianti adstantem, quam in hunc usque diem *Bauhinianam* dicimus: Licet non defuerint, qui primam ejus inventionem aliis adscripserunt, qua de re mordacissimam pro more litem movere non dubitat *Riolanus*: Hic enim *anthropologiae suae Libr. I. Cap. XII.* ptolixe probare suscepit, valvulam coli jam dudum ante natum *Bauhinum* eleganter descripsisse *Varolium*, & *Salomonem Albertum*, atque hinc plagii reum esse *Bauhinum*: Addit quoque *Archangelum Piccolthomineum*, medicum Romanum, in suis praelectionibus Anatomicis, quas anno 1586. edidisset, jam insinuasse mirificum naturae artificium ad principium coeci collocatum, videlicet tres valvulas eo fine constructas, ut remeantibus sordibus obsisterent. Obiit anno 1623. cum annum aetatis suae sexagesimum tertium attigisset, & reliquit filium, *Johannem Casparum Bauhinum*, pariter Professore in Academia *Ba-*

fileensi, qui non solum Galliae Regis, verum etiam variorum principum Germaniae archiater exstitit, anatomica vero ad exemplum Patris sui non scripsit.

§. CXCVIII. Circa initium statim seculi ab *anonymo* quodam edita est *Isagoge Anatomica graece*, cum interpretatione *Petri Laurembergii*, quae a *Joachimo Morsio* in lucem publicam emissa est.

§. CXCIX. *Adrianus Spigelius*, Bruxellensis, *Casserii & Aquapendentis* Auditor, in Academia Venetorum Patavina Anatomiae & chirurgiae Professor longe celeberrimus fuit. *Casserio*, vivente adhuc *Aquapendente*, in professione successit, in cujus administratione talem se gessit, ut merita ejus ad dignitatem equestrem ipsum evexerint. Edidit Libros X. de fabrica H. C. 98. tabulis elegantissimis nec ante hac visis exornatos, quos *Daniel Bucretius* jussu auctoris in lucem protulit. Scripsit etiam *catastrophem anatomiae publicae* in Lycaeo Patavino feliciter absolutae, fausta adclamatione inclytae nationis germanicae exceptam, item duas epistolas Anatomicas. Natus est anno 1578. & mortuus ex empyemate sub axilla orto anno 1625. cum aetatem suam ad annum quadragesimum septimum produxisset.

§. CC. *Georgius Grassecius*, Argentinen-
sis,

sis, edidit *Θεατρὸν μικροκοσμικὸν*, in quo fabrica humani corporis affabre demonstratur, una cum icone masculi hominis dissecti seorsim expressa.

§. CCI. *Matthaens Merianus*, chalcographiae quidem artem solummodo exercuit, interea tamen ad exornandam artem anatomicam suum contulit, eumque in finem edidit vivas imagines partium H. C. aeneis formis expressas, ex theatro Anatomico Caspari Bauhini. Ut vel hanc ob causam Anatomici eruditi sufficientes rationes non habeant nobis succensendi, quod honorificam ejusdem mentionem hic fecerimus, etiamsi alias nomen Anatomici ipsum non mereri probe sciamus.

§. CCII. *Sebastianus Blosius*, scripsit disquisitionem totius Scepseos Anatomicae, quae Tubingae lucem publicam adspexit anno 1622.

§. CCIII. *Henricus Sigismundus Schillingius*, edidit discursum physiologico-Anatomicum de microcosmi miseria & perfectionis excellentia; item tractatum osteologicum seu osteologiam microcosmicam.

§. CCIV. *Laurentius Strausius* scripsit conatum Anatomicum, aliquot disputationibus exhibitum, item microcosmographiam metricam sive humani corporis historiam elegiaco carmine exhibitam, & ad

circulationem sanguinis & pleraque nova anatomicorum inventa adcommo-
dam.

§. CCV. *Johannes Remmelinus*, Ulmen-
sis, Catoptrum microcosmicum suis aere
incisis visionibus splendens edidit.

§. CCVI. *Christophorus Meurerus*, Lipsi-
ensis, Patrem habuit Wolfgangum Meu-
rerum medicinae Doctorem ejusdemque
in Alma Lipsiensi Professore. Noster
vero, postquam in Academia Lipsiensi gra-
dum in Medicina acceperat, ibidem in ur-
be patria praxin exercere coepit & medi-
cus Xenodochii publicus constitutus est.
Scripsit orationem de Anatomia & vel hoc
nomine penitus praetereundus non fuit.

§. CCVII. *Johannes Matthaeus Viringus*
edidit tabulam Anatomicam ossium huma-
ni corporis, quae in folio prodiit,

§. CCVIII. *Johannes Veslingius*, Minda-
nus, Academiam Patavinam condecoravit
ibidemque Anatomiae & Botanices Pro-
fessor famigeratissimus fuit. Cultoribus
artis reliquit syntagma Anatomicum, pu-
blicis dissectionibus in Auditorum usum
adaptatum, quod proinde locis quam plu-
rimis auctum, emendatum novisque iconi-
bus diligenter exornatum prodiit, tandem-
que observationibus Blasii illustratum lu-
cem

cem publicam adspexit. Vixit circa initium seculi praecedentis.

§. CCIX. *Johannes Georgius Wirsungus* seu *Wirsungius*, Bavarus, in Anatomicis ad invidiam usque clarus fuit, id quod etiam internecionem sceleratam, a nebulone quodam intentatam ipsi tandem conciliasse dicitur: Cum enim supra omnes suos antecessores in publica cathedra quotidie triumphos ageret, crabrones tantopere irritavit, ut ab Italo quodam (sine dubio mercede conducto ad illum interficiendum) in museo suo sclopeto trajectus fuerit. Primus anno 1642. detexit *Ductum Pancreaticum*, per totam pancreatis longitudinem sese extendentem, eodemque osculo cum ductu cholodocho in cavum intestini duodeni hiantem. Quamvis enim ab aliis Anatomicis ante ipsum quoque visus sit hic ductus, pro arteria tamen habitus, nec pro peculiari vase, peculiarem succum vehente & in duodenum infundente agnitus fuit. Licet igitur praematura violenta morte orbi erudito ereptus nihil scriptis consignaverit; Habet tamen hic ductus ab illo suam denominationem, & *Wirsungianus* in hunc usque diem dicitur.

§. CCX. *Menelaus Winsemius*, Leowardiensis, in Academia Franequerana Professor

fessor Publicus, edidit compendium Anatomiae 30. disputationibus sub ejusdem praesidio propositum.

§. CCXI. *Otto Casmannus* edidit anthropologiam, i. e. fabricam H. C. methodice descriptam.

§. CCXII. *Petrus Laurembergius*, Rostochiensis, scripsit Anatomiam C. H. seu Collegium Anatomicum 12. disputationibus comprehensum & in Academia Rostochiensi propositum; item Isagoges Anatomicae Graece interpretationem latinam nec non Procestria Anatomica, in quibus pleraque, quae ad generalem Anatomiae & partium contemplationem attinent, proponuntur, quaedam etiam infimi ventris membra explicantur, & historia Anatomica Andreae Laurentii multimodis castigatur. Edidit denique in cujusdam Anonymi Isagogen Anatomicam suas commentationes & alia.

§. CCXIII. *Tobias Knoblochius* scripsit disputationes Anatomicas & Luxologicas figuris novis variisque illustratas, quae licet omnia anatomici argumenti non sint, omitenda tamen hic non fuere.

§. CCXIV. *Nicolaus Fontanus*, Amstelredamensis scripsit adnotationes ad Epitomen Anatomiae Andreae Vesalii.

§. CCXV. *Laurentius Eichstadius*, Veteris

ris Sedinensis Pomeranus Collegium Anatomicum edidit.

§. CCXVI. *Syboldus Hemsterhuys*, variorum celebrium Anatomicorum scripta collecta edidit, iisdemque titulum messis aureae seu Collectaneorum Anatomicorum praefixit, in quibus continentur (1) Johannis Pecqutti experimenta nova Anatomica. (2) Thomae Bartholini de lacteis thoracis historia anatomica cum ejusdem de iisdem dubiis & vasorum lymphaticorum historia nova. (3) Olai Rudbeckii ductuum hepaticorum aquosorum historia, item de vasis glandularum serosis observationes, epistolae variorum, ejusdemque de vasis lymphaticis tabulae XIII. aeri incisae.

§. CCXVII. *Johannes Albertus Sebizi*, in disputatione quadam publica ad ventilandum proposita exhibuit Problemata quaedam Anatomica, Respondente Hainzel Argentorati. 1662.

§. CCXVIII. *Franciscus de le Boe Sylvius*, Germanus, lucem hanc adspexit Hanoviae, comitum ejusdem nominis sede. Absoluto cursu, ut vocant, Academico, primum in Patria, deinde vero Amstelredami praxin medicam non sine adplausu exercuit, tandem vero mortuo Kypero in Academiam Leydensem evocatus, est, inque illa statione obiit anno 1675. Nota sunt sub ejus no-

mine dictata quaedam ad Institutiones Anatomicas Caspari Bartholini, item observationes quaedam anatomico-medicae, quae cum Henrici Meibomii, Johannis van Horne & Frederici Ruyschii observatis simul prodire Amstelredami anno 1674.

§. CCXIX. *Johannes Tanckius* scripsit epistolas de observatis quibusdam Anatomicis, quae cum Horstii observationum Libris IV. prioribus simul impressae sunt.

§. CCXX. *Vopiscus Fortunatus Plempius*, Amstelredamentis, edidit ophthalmographiam sive tractatum de fabrica, actione & usu oculi.

§. CCXXI. *Johannes Gerhardus* in Anatomicis nihil scripsit, praeterquam Anatomiae C.H. succinctam comprehensionem. Reliqua ejus scripta maximam partem chymica vel alchymistica sunt, quibus medicinam universalem defendere vel adserere adlaboravit.

§. CCXXII. *Johannes van Horne*, Amstelredamentis, in Academia Lugduno-Batava Anatomiae & Chirurgiae Professor famigeratissimus, novum ductum Thoracicum circa annum 1650. & 52. primus detexisse videtur: Unde mox tractatum edidit de novo ductu chylifero, nunc primum delineato, descripto & eruditorum examini exhibito. Primus quoque fuit, qui testiculos

culos viriles dixit esse conglomerationes merorum ductuum feminalium, & mulierum testes vocavit Ovaria: Unde alienis plurimis sine dubio superbivit Regnerus de Graeff, ejus auditor atque discipulus, sicuti paulo post dicemus. Scripsit quoque microcosmum seu brevem manuductionem ad historiam C. H. in gratiam discipulorum; Cui profecto usui, si quod ullum aliud compendium, maxime ad commodatum est. Quod proprio exemplo confirmare nullus vereor, qui jam sæpius tam publice quam privatim hunc Auctorem auditoribus meis in Fridericiana nostra praelegi, & ingentem semper fructum inde percepi. Dedit insuper auctor noster epistolam Anatomicam ad Guernerum Rolincium, Anatomicum celebrem in Academia Thuringorum Jenensi, & quidem brevi ante obitum suum, in qua ea, quae de constitutione & usu genitalium utriusque sexus noviter observaverat, declaravit, quaeque Microcosmo subjuncta est. Edidit quoque observationes anatomico-medicas & Galeni librum de ossibus cum Vesalii, Sylvii, Heneri, Eustachii exercitationibus. Adversarium habuit Ludovicum de Bils, alias Bilsium dictum, nobilem, quem sola curiositas ad studium Anatomicum pertraxit: Unde quid valeat natura in disciplinis perdiscendis, hic potissimum

mum exemplo suo docuit: Quandoquidem sine magistro in peritia secandi tam mirabiles fecit progressus, ut cum celeberrimis sui temporis medicis & Anatomicis contendere ferramque disputationis reciprocare non erubuerit. Cum vero in ea, quam cum Hornio aliisque agitabat, controversia, non satis circumspicte oculis suis usus fuisset, non est mirum, ipsum causa sua excidisse. Non minus etiam vehementer commotus fuit, cum fama ebuccinaret, vivente adhuc Hornio nostro, Regnerum de Graeff opus absolutum editurum de partibus genitalibus utriusque sexus: Tempestivum itaque judicabat Johannes van Horne, publicum monere, antequam adhuc tale opus prodiret, inventa illa sua esse, & falso illa sibi tribuere Graeffium; Quare summa statim rei capita ad Rolfincium perscribebat, promittens, se operosius illa demonstraturum peculiari tractatu, sed morte praeventus promissa ista explere non potuit.

§. CCXXIII. *Regnerus de Graeff*, D. Medicus Delphensis, ea, quae de structura partium genitalium a Praeceptore suo, Johanne van Horne, demonstrata viderat, in ordinem digessit, &, quod ille morte praematura praeventus praestare non potuerat, orbi literato communicavit. Hunc in finem

seor-

seorsim' edidit primum tractatum de organis virorum, generationi infervientibus, deinde seorsim tractatum novum de organis mulierum, generationi dicatis, quo demonstratur, tam homines quam cœtera animalia omnia, quae vivipara dicuntur, haud minus quam ovipara, ab ovo originem ducere. Scripsit quoque epistolam de nonnullis circa partes genitales inventis novis, item de usu siphonis in Anatomia; Quae omnia deinde conjunctim prodierunt Lugduni-Batavorum ex officina Haackiana 1677. in 8vo. Cum vero deinde lis ipsi moveretur de hisce novis inventis, scripsit defensionem partium genitalium. Multa quoque curiosè differit de indole succi pancreatici, unde non solum sub praesidio Francisci de le Boe Sylvii in Academia Leydensi publice disputationem habuit de pancreate ejusque succo, sed & tractatum anatomico-medicum de natura & usu succi pancreatici. Ostendit praecipue modum, quo post varios frustraneos conatus in cane vivo succus iste colligi queat, eumque in praesentia multorum publice demonstravit anno 1665. Sumpsit nempe canem jejunum, cui trachea (ore nempe, ne mordeat, vinculis obligato) est reserata, ut per istam aperturam respirare queat. Hinc abdomine raptim aperto, mox cum sub pyloro,

tuna

tum infra ductus pancreatici exitum colligavit intestinum, idque inter duas istas ligaturas parte sui externa a mesenterio libera diffecuit & aperuit, ac spongia bilem, pituitam aliaque extergendo mundificavit; Tunc illico tenuem calamum anatis sylvestris, cujus uni extremitati parvam lagenam vitream angusti orificii firmiter adaptavit in ductum Pancreaticum, altera extremitate immisit, atque acu, filum duplicatum trahente, intestinum eundemque ductum calamo atque lagenae adsuit, ut calamus cum lagena vitrea extra abdomen pendula ab intestino & ductu recedere non posset. Hoc facto intestina foris pendula versus interiora reduxit, & abdominis aperturam filo forti rursus consuit, atque sic canem, quousque potuit, (nempe ad horas octo vel decem) in vita servavit, talique modo hujus liquoris, spatio 7. vel 8. horarum, mediocrem quantitatem e ductu per calamum in lagenam vitream defluentis collegit, & saporis subacidi non nihil ad austerrum inclinantis deprehendit. Quae omnia in citata disputatione latius comprehenduntur.

§. CCXXIV. Alter Johannis van Horne discipulus & auditor gratissimus fuit *Johannes Svammerdammius*, Amstelredamensis. Hic ne Praeceptoris suo quidquam de suo

fuo praeriperet, ad Prodrumum ejusdem de partibus generationis in utroque sexu adcommodavit suum naturae miraculum, five uteri muliebris fabricam, notis in D. Johannis van Horne prodromum illustratam & tabulis a Clarissimis experientissimisque viris cum ipso archteypo collatis adumbratam. Proinde ferre non poterat superbam condiscipuli sui, Regneri de Graeff arrogantiam & ingratum erga communem Praeceptorem animum, sed potius sua Hornio graviter vindicabat, ostensis in majorem fidem erroribus a Graeffio commissis: Hornius enim morte praeventus opus suum de partibus genitalibus utriusque sexus absolvere non potuit: Unde occasione hac arrepta, nomine Hornii suppresso, Graeffius opus suum in publicum produxit, parum memor, reliquos Hornii discipulos id non solum aegre laturos, sed & in plagium ejus graviter animadversuros. Calluit vero artificium Svammerdammius noster, cavitates corporis ita praeparandi, ut suam semper genuinam faciem servarent. Cum summo quoque adplausu a publico exceptus est tractatus physico-anatomicus de respiratione usuque pulmonum, in quo praeter primam respirationis in foetu inchoationem, aëris per circumplum propulsio statuminatur, attractio ex-
ploditur,

ploditur, experimentaque ad explicandum sanguinis tam auctum quam diminutum motum in medium producuntur. Huic praeterea *Svammerdamio* debetur, quidquid hodie scimus de viscerum excarnatione, de injectione cerae in vasa cujusvis generis, & vindicatione partium atque viscerum a prompta corruptione, ad quam alias suapte natura expeditissime propendent.

§. CCXXV. *Gerhardus Blasius*, *Leonardi* filius, medicus *Amstelredamensis*, *Severini* institutum imitaturus, edidit prolixum opus *Zootomiae* seu anatomes variorum animalium, volatilium, aquatilium, serpentum, insectorum ovorumque, tam ex veterum quam recentiorum propriisque observationibus. Exhibuit quoque tyronibus anatomen contractam, item anatomen medullae spinalis nervorumque inde provenientes, tandemque observata anatomica in homine, simia, equo, vitulo, testudine, echino, glire, serpente, ardea variisque aliis animalibus.

§. CCXXVI. *Johannes Rudolphus Saltzmanus*, *Argentinenfis*, edidit epistolam de *Anatomicis* quibusdam observationibus, quae cum *Gregorii Horstii* Observationibus singularibus prostant. Scripsit etiam varia observata Anatomica, hactenus tamen inedita.

§. CCXXVII.

§. CCXXVII. *Johannes Casparus Helblinus* epistolam scripsit de structura oculi, quae cum *Guilielmi Fabricii* epistolis existat.

§. CCXXVIII. *Henningus Arnisaeus*, medicus & Anatomicus sui temporis praestantissimus fuit, qui cadavera illa humana secuit & praeparavit, quibus in figurarum & tabularum suarum delineatione usus est *Christophorus Gertnerus*, pictor sua arte admodum celebris, jussu HENRICI JULII, Ducis Brunsvicensis. *Conringius* imagines illas tanquam sine exemplo optimas & complures admodum laudat, quamvis *Schellhammerus*, *Conringii* paraphrastes ultro fateatur, voluisse quidem optimum Principem ad ducentas fieri, jam vero eas tantum residuas esse, quae ventrem medium cum collo & musculis humeri exhibent, & ex quibus eae adhuc, quae partes genitales mulierum repraesentarunt, vel surreptae vel incivili pudore reconditae sunt. Idem hic *Arnisaeus* scripsit etiam observationes aliquot Anatomicas & disquisitiones de partu humani legitimisterminis, itidemque observationes & controversias Anatomicas, & epistolam de observationibus quibusdam Anatomicis.

§. CCXXIX. *Michael Lyserus*, Lipsiensis, *Thomae Bartholini* auditor & discipulus

per plures annos fuit; Qui cum in Academia patria philosophiae & medicinae prima posuisset tyrocinia, in Academiam Haffniensem ad audiendum celebrem Bartholinum sese contulit. Fieri vix aliter potuit, quin sub tanti Anatomici manu ductione ad anatomica exercitia singulari statim amore ferretur: Hinc ad sectiones cadaverum manu veluti ducebatur, via statim ostensa, qua in ejusdem anatomicis administrationibus inoffenso pede progredere-
tur: Reliquis enim exclusis, ei soli facultas concessa, ut privatis exercitiis adesse, sicque adcuratum secandi artificium universamque C. H. aliorumque animalium structuram addiscere ipsi licuerit. Qua in re cum tandem haud vulgarem dexteritatem sibi adquisivisset, Anatomici *Adstentis* in theatro anatomico publico nomen titulumque impetravit. Sceletis conficiendis tam strenuam navavit operam, ut talia praepararit, quae cum nivibus candore & laevore splendentibus certarent. Hinc digressus in Academiam Patavinam, summos in arte medica honores & ambivit & obtinuit. Redux, in Nicopiensem Falstriae urbem praxeos exercendae gratia sese contulit, & cum vix in dulcibus amplexibus novae quam duxerat, conjugis inca-
luisset, tertia post nuptias septimana febre
maligna

maligna correptus & extinctus est, quod factum anno 1659. eoque ipso triste sui desiderium orbi Anatomicorum, qui plura ab ipso speraverant, reliquit. Praeter cultum Anatomicum, i. e. methodum brevem, facilem atque perspicuam, artificiose simulque compendiose humana corpora incidendi, cum nonnullorum instrumentorum anatomicorum iconibus, nihil edidit, praematura quippe morte praeventus

§. CCXXX. *Matthias Tilingius* scripsit disquisitionem Anatomicam de placenta Uteri, novis in medicina hypothefibus illustratam, item exercitationem anatomicam de admiranda renum structura eorumque usu nobili. Similiter Anatomicis non est ignota Anatomia lienis ad circulationem sanguinis aliaque recentiorum inventa adcommodata, item *παρέκβασις* seu digressio physico-anatomica curiosa de vase brevi lienis ejusque usu nobili ac egregio in Oeconomia corporis humani. Reliquit etiam exercitationem anatomicam de tuba Uteri, deque foetu, nuper in Gallia extra uteri cavitatem in tuba concepto.

§. CCXXXI. *Johannes Vigierius* in Chirurgicis quidem primariam suam collocavit operam, & ex Scriptoribus Arabibus, Graecis atque Latinis tam antiquis quam

neotericis congeffit, quidquid ad perfectam dignoscendorum, praenoscendorum & curandorum adfectuum H. C. externorum methodum pertinet: Scripsit tamen etiam encheiridion anatomicum & historiam foetus. Propter arctum enim Chirurgiae & Anatomiae nexum non potest hanc negligere, qui in altera illa dignos facere cupit progressus.

§. CCXXXII. *Jacobus Bontius*, Roterodamensis, edidit observationes ex cadaveribus haustas, quae in tractatu de medicina Indorum prostant.

§. CCXXXIII *Henricus Hoepffnerus* scripsit epistolas de quibusdam observationibus Anatomicis, quae cum Horstii observationibus medicis & anatomicis Libr. IV. prioribus exstant.

§. CCXXXIV. *Guernerus Rolfincius* vel *Rolfinckius*, Hamburgensis, Anatomiae Professor in Academia Jenensi, postquam variis in Academiis scientiam medicam sibi comparaverat, peregrinationem suscepit, & perlustrata fere universa Europa Patavii in Italia substitit, ibidemque supremos in arte medica honores impetravit, posteaquam paulo ante anatomiam C. H. publicam in praesentia Procerum administraverat. Tandem in Academia Thuringorum Jenensi Professor Anatomiae publicus constitutus, simul-

simulque archiatri munere in aula Saxo-Vinariensi, principatum tunc temporis tenente Wilhelmo, Duce Saxo-Vinariensi, laudabiliter defunctus est. Scripsit prolixas dissertationes Anatomicas, veterum aequae atque recentiorum observationibus illustratas & ad circulationem sanguinis accommodatas. Praeterea dissertationem de hepate ex veterum & recentiorum propriisque observationibus concinnatam & ad circulationem sanguinis accommodatam, item aliam de corde, nec non methodum partium generationi dicatarum per anatomen cognoscendi. Denique propter adfinitatem argumenti hujus epistolam quoque ad ipsum dedit Johannes van Horne, tanquam prodromum operis majoris de partium generationi interservientium historia, quam suo loco jam recensuimus. Natus est Hamburgi anno 1599. denatus Jenae 1673. anno aetatis suae septuagesimo quarto.

§. CCXXXV. *Johannes Jacobus Wepferus*, medicus Scaphusinus, edidit observationes Anatomicas ex cadaveribus eorum, quos apoplexia sustulit, cum auctario historiarum & observationum apoplecticorum & similium, potissimum Anatomiae subjectorum. Scripsit etiam epistolam de

dubiis Anatomicis & historiam anatomicam de puella sine cerebro nata.

§. CCXXXVI. Suas quoque sibi vendicat partes in hac historia anatomica *Henricus Meibomius*, quia pariter aliquid contulit ad locupletandam scientiam anatomicam: Detexit enim vasa nova ad palpebras tendentia: Unde scripsit epistolam ad Joëlem Langelottum de vasis palpebrarum novis.

§. CCXXXVII. *Antonius Deusingius*, Batavus, lucem hanc adspexit Meursae anno 1612. Hic praeterquam quod Arabicae, Persicae ac Turcicae linguae peritissimus fuerit, in arte quoque salutari haud spernendos fecit progressus. Postquam enim laurum Doctoralem in Academia Lugdunensi acceperat, primum in patria medicinam fecit, deinde in Academiam Groningensem, hinc Hardervicum evocatus, tandemque *Wilhelmi Friderici*, Comitis *Nassoviae*, *Frisiae Occidentalis* Gubernatoris, medicus aulicus constitutus est. Obiit Groningae anno 1666. cum ad annum aetatis suae quinquagesimum quartum pervenisset. Scripsit anatomem parvorum naturalium seu exercitationes Anatomico-physiologicas, de partibus H.C. conservationi specierum inservientibus. Item duas dissertationes, alteram de motu
cordis

cordis & sanguinis, alteram vero de lacte & nutrimento foetus in utero, item generis microcosmi seu dissertationem de generatione foetus in utero, ideam fabricae C. H. seu institutiones Anatomicas ad circulationem sanguinis aliaque recentiorum inventa adcommodatas. Item exercitationem de motu animalium, ubi de motu musculorum & respiratione itidemque de functionibus sensuum disquiritur. Suscepit etiam examen Anatomae Anatomiae *Bilsianae* in epistola ad *Johannem Casparum Faustum*, item exercitationem de administranda Anatomae *Ludovici de Bils.*

§. CCXXXVIII. Suum quoque inter Scriptores Anatomicos locum tuetur *Casparus Hoffmannus*, Gotha-Thuringius; Qui cum bonae suae indolis & in studium medicum non vulgaris propensionis de se conspicienda praeberet documenta, sumptibus Senatus Norimbergici in Italiae Academiam Patavinam missus est, unde deinde reversus Basileam concessit, ibidemque medicinae Doctor renunciatus est, tandemque in locum defuncti *Taurelli* successus & in Noricorum Academia Professor Ordinarius declaratus est. Edidit commentarium tripartitum de thorace ejusque partibus, item diatribam de usu cerebri, & librum singularem de usu lie-

K 4

nis,

nis, commentarium quoque in Galenum de usu partium H. C. & libros IV. de generatione hominis contra *Mundinum Mundinium*, tandemque notis perpetuis illustravit *Galeni* librum de ossibus & librum singularem de partibus similaribus, quem locum suppleturum arbitratus est libri similis argumenti, quem *Galenus* confecisse dicitur, hodie vero desideratur. Natus est Gothae Thuringorum anno 1672. denatus Altdorff anno 1648. cum aetatem suam ad annum 76. produxisset.

§. CCXXXIX. *Isbrandus de Diemberbroeck*, Montforto-Trajectinus, Anatomes in Academia Ultrajectina Professor fuit. Edidit Anatomem C. H. plurimis novis inventis instructam, variisque observationibus & paradoxis cum medicis tum physiologicis adornatam. Melius vero fecisset mea sententia, si, prout semel consilium istud suscepit, nova sua inventa & observationes peculiari libello consignasset, sicque publici juris fecisset, quam integram Anatomiam conscribendo. Suasu vero amicorum suorum passus fuit ab hoc bono consilio sese dimoveri, sibi que persuaderi, ut integram totius C. H. historiam concinnaret, in eamque non sua solum, sed & aliorum inventa nova introduceret, ut sic una quasi tabula totius anatomes veteris
no-

novaeque facies depingi & exhiberi posset. Quod consilium tanto minus ipsi deinde displicuit, quo magis observabat, neminem ante ipsum hoc aequetentasse. Hoc vero potissimum est, quod in hac Anatomia summopere mihi displicuit, quod prolixas tales nimiumque evagantes faciat digressiones medicas aequae atque physicas, & *has* quidem multo adhuc frequentius quam *illas*. Deinde, quod Ipsemet in Praefatione haud diffiteatur, se tanquam artis delineandi imperitum, pictoribus sua praeparata relinquere coactum fuisse, qui eadem potius ita obscuraverint, ut ipsemet agnoscere illa non potuerit: In gratiam tamen typographi figuras quasdam rariores ex aliis Anatomicis sese mutuo accepisse & in opus suum transtulisse, ingenue fatetur. Quemadmodum vero in figuris ipsis haud raro requisita desideratur exactitudo: Ita similiter non omnia ejus inventa ita comparata sunt, ut iis tuto fidem adhibere integrum sit. Cujus generis v. g. sunt vasa lactea, quae per occultos & haecenus incognitos meatus immediate ad vesicam ferri suspicatur: Alioquin enim reddi rationem non posse, cur in potatoribus urina tam cito & in tanta copia ad vesicam feratur? Cur in diabete potus antea adsumptus parum vel nihil mutatus per vesicam reddatur

tur &c. Verum in Anatomia plus valet *curiositas* quam suspicio, licet speciosa illa alias videatur.

§. CCXL. *Johannes Daniel Horstius*, P. P. in Academia Marpurgensi, edidit Anatomem C. H. tabulis comprehensam. Exhibuit etiam publico decadem observationum & epistolarum Anatomicarum, quibus singularia scitu digna, nempe lactearum thoracicarum & vasorum lymphaticorum natura embryonisque nutritio per os aliaque rariora exponuntur.

§. CCXLI. *Gregorius Horstius*, Gregorii Nepos, Ulmensis, specimen Anatomiae Practicae edidit in Academia Gieffena, quod antea aliquot philiatris exhibuerat.

§. CCXLII. *Michael Rupertus Beslerus*, Norimbergensis, Patrem habuit medicum Norimbergensem, & postquam in Academia patria Altdorffina laurum acceperat, praxin Norimbergae exercuit. Scripsit admirandae fabricae humanae mulierum, partium generationi inservientium, & foetus fidelem delineationem quinque tabulis, ad magnitudinem naturalem & genuinam, typis aeneis impressis. Natus est anno 1607. denatus vero anno 1661. cum ad annum aetatis suae quinquagesimum quartum ascendisset.

§. CCXLIII. *Nicolaus Severus*, scripsit obser-

observationes anatomicas de glandulis ocularum novisque eorundem vasis, anatomicas item observationes de glandulis oris.

§. CCXLIV. *Franciscus de Raedt*, edidit descriptionem anatomicam monstrosi foetus a *Ludovico Bilsio* dissecti, quae cum ejusdem *Bilsi* speciminibus Anatomicis existat.

§. CCXLV. *Johannes Theodorus Kerkringius*, Batavus, in osteogenia foetuum praecipue sese exercuit: Unde edidit spicilegium Anatomicum, centuriam observationum Anatomicarum rariorum continens, nec non osteogeniam foetuum, in qua, quid cuique officulo singulis mensibus accedat quidque decedat, & in eo per varia immutetur tempora, adcuratissime oculis subjicitur. Accessit postea in supplementum osteogeniae foetuum, anthropogeniae ichnographia seu conformatio foetus ab ovo usque ad ossificationis principia.

§. CCXLVI. *Johannes Conradus Peyerus*, Medicus Scaphusianus, indagandas potissimum sibi proposuit glandulas intestinales, per intestina tam crassa quam tenuia dispersas, quibus natura tam in statu ordinario utitur pro laeviganda & irroranda interna cavitate intestinorum, quam in statu extraordinario, diarrhoea nempe critica, ubi hisce colatoriis utitur pro excernendis

nendis vitiosis humoribus, ex tota humorum massa ad hanc communem cloacam confluentibus. Edidit praeterea merycologiam curiosam seu de ruminantibus & ruminatione commentarium docte elaboratum, adjunctis etiam iconibus: Item anatomicum ventriculi gallinacei & commentarium in eandem. Scripsit etiam certamen epistolare cum *Johanne de Muralto*, Medico Tigurino, cujus jam historiam exhibendi animus est.

§. CCXLVII. Hic *Johannes de Muralto*, Tigurinus, inque Gymnasio Tigurino artis medicae P. P. praeter varias observationes ex anatome variorum animalium tam volatilium quam fluviatilium haustas & Societati Naturae Curiosorum communicatas nobis etiam reliquit *Vade mecum Anatomicum*. Neque ignotum est philiatris Collegium ejusdem Anatomicum.

§. CCXLVIII. *Jacobus Henricus Pauli* edidit Anatomiae Billianae Anatomem, occupatam imprimis circa vasa mesaraica & labyrinthum in ductu rorifero.

§. CCXLIX. Singulare prorsus inventum est, quod ex *MSTis Conradi Wesenfeldii*, insignis olim in Academia Viadrina Professoris, excerpfit *Johannes Petrus Albrecht*, Reverendissimi atque Celsissimi Episcopi, nec non civitatis Hildesheimensis
Archia-

Archiater & Physicus primarius, de *meatibus ab intestino coeco ad vesicam urinariam* tendentibus. Cum enim dictus Auctor in dissectione Viri ob maieficia publice decollati occupatus esset, abrafa pinguedine circa intestinum coecum sita detexisse sibi visus est *ductus* quosdam, *ab intestino coeco deorsum ad vesicam* vergentes, per quos materiam urinae, quam tam saepe & copiose excernunt potatores, permeare, & vesicae infundi existimavit: Quod si verum esset, non haberent amplius, cur angerentur physiologi in reddenda ratione urinarum, tam brevi tempore in tanta copia redditurum, neque necessitas ipsis incumberet, in defectu plenioris demonstrationis ad *poros* ventriculi & vesicae vel *intro-foras* vel *foras-intro* aliasque chymaeras recurrenti, nec, uti quibusdam solenne est, distinguendi inter urinam potus & sanguinis. Cessaret vero hac ratione omnis scrupulus, si de veritate ipsius rei rectius constaret. Cum vero nullus Anatomicorum, praeter illum solum, horum meatuum mentionem faciat, existimamus merito, hos cum *ductibus chylosis Diemerbroeckii* ad renes & vesicam tendentibus, in eodem censu habendos esse. Interea liberum cuivis relinquimus, an industriam suam in eiusmodi meatuum scrutinio, quotiescunque occasio ita tulerit,

(Nam

(Nam cuivis adire Corinthum non licet) experiri consultum iudicaverit?

§. CCL. Similes propemodum conjecturas de *nova via feri ad renes delabentis*, aluit etiam *Anonymus* quidam *Curiosus*, quas Collectoribus Ephemeridum N. C. transmisit: Nempe urinae materiam non solummodo per *vasa emulgentia* ferri ad renes, sed etiam, & quidem potissimum per *vesiculas* seu *vasa circa adipem renum*, quae ex mesenterio & propinquo *Pecqueti* receptaculo chyli serum urinosum per adipem ad renes transferunt. Quam suam adfertionem non tantum multis argumentis *a priori*, verum etiam Anatome Viri ex diabete & calculo mortui, in quo nempe externa renum tunica plane lacerata & minutis arenulis obsita fuerit, plus quam ipsa pelvis, *a posteriori* confirmare nititur. Sed cum conjecturis solis in rebus Anatomicis nullus sit locus, & nemo adhuc inventus fuerit, qui vias tales inspectione oculari demonstraverit, eas merito in dubio tamdiu relinquimus, donec clarius in apricum deducantur.

§. CCLI. *Simon Pauli*, Rostochiensis, patrem habuit medicum & Professore Rostochiensem, qui, postquam in Alma Leucorea titulum & honores Doctorales impetraverat, brevi post in Academia Rostochi.

stochiensis professionem publicam suscepit, ex qua, integro septennio exacto, Hassniam Danorum transiit, ibidemque professionem ordinariam Anatomiae, Chirurgiae atque Botanices impetravit, tandemque Regis Daniae Archiater constitutus est. Calluit inprimis modum egregie dealbandi ossa pro Sceletopoeia, a qua etiam modum istum didicit *Michael Lyserus*, cujus jam superius meminimus. Edidit quoque observationes in coctura ossium, praesertim sterni observandas, item syntagma de origine, praestantia & utilitate Anatomiae. Natus est Rostochii, anno 1603. denatus vero anno 1680, cum aetatem suam ad annum septuagesimum septimum produxisset.

§. CCLII. *Johannes Mauritius Hoffmannus*, Mauriti filius, atque in Academia Altdorffina Professor Ordinarius, & Marchionum Onoldo-Brandenburgicorum Confiliarius & Archiater, scripsit dissertationes Anatomico-physiologicas ad *Johannis van Horne* Microcosmum adnotatas & experimentis observationibusque recentioribus variis illustratas, pro quarum veluti supplemento etiam delineavit tractatum Anatomico-physiologicum, in quo non solum singularum H. C. partium structuram exhibuit, verum etiam Recentiorum Anatomicorum

corum observationes & hypotheses modeste trutinavit, & novas etiam pro ea, qua pollebat, secandi dexteritate, quam per integros 27. annos adquisiverat, adjunxit. Cujus v. g. generis est, panniculum carnosum in homine nullum existere, sed illud, quod vulgo ostendunt artifices, esse membranam pinguedinis. Membranae tympani chordam esse sustentam, eamque tam ad sensationem quam ad mobilitatem hujus membranae facere. Ad Academicos Curiosos transmisit observationem ex Anatomie ovis, foetum utero gerentis. Denique reticendum non est, quod ideam machinae humanae anatomico-physiologicam, ad observationes recentiorum conformatam & ad methodum sectionum solemniis adcommodatam ediderit, eum nempe in finem, partim ut pro supplemento esset Dissertationum in Hornii Microcosmum olim jam editarum, partim vero etiam, ut philiatorum doctrinae inserviret, quoties nempe Demonstrationes Anatomicae publicae instituendae sunt.

§. CCLIII. *Theophilus Bonetus* edidit Anatomiam Practicam, quam Sepulchretum suum vocat, in qua proponit pene omnium C. H. adfectuum historias & Observationes ex cadaveribus hominum, certis morbis denatorum depromptas, opus certe

uti

uti anatomiae cultoribus desideratissimum, ita certe etiam utilissimum. Praemisit autem Anatomiae suae Practicae Prodromum, de abditis morborum causis ex cadaverum dissectione revelatis.

§. CCLIV. *Johannes Jacobus Harderus*, M. D. ejusdemque in Academia Basileensi P. P. descripsit novam glandulam lacrymalem una cum ductu excretorio in cervis atque Damis amplam latamque, & ex plurimis aliis conglomeratam, subrubram (aliter quidem atque reliquae oculorum glandulae) quaeque sita est in interiore oculi orbita, in peculiari cavitate pone muscolum oculi adducentem, & quidem duabus epistolis ad - - - - - exaratis.

§. CCLV. *Johannes Baptista de Lambsvverde*, M. D. Coloniensis & in Ubiorum Universitate P. P. historiam molarum Uteri scripsit, quae licet argumentum anatomicum proxime non concernat, ut objicientibus facile largior, dignissimam tamen continet commentationem, in qua auctor quaestiones diu vexatas de molis virginum & impregnatione sagarum a Diabolo, penitus examinare & praejudicia vulgaria extirpare cordi habuit.

§. CCLVI. *Franciscus Stockhamer*, Doctor medicus & Anatomicus edidit microcosmographiam sive partium H. C. omni-

um earundemque actionum & usuum brevem quidem sed adcuratam tamen descriptionem Anatomicam, novis hujus seculi inventis exornatam.

§. CCLVII. *Georgius Fridericus Francus de Franckenau, Georgii Franci de Franckenau, Magni Regis Daniae Archiatri filius & artis medicae Doctor publicus*, ut demonstraret, nihil tam vile vel abjectum esse, in quo non locupletissimam occasionem inveniant curiosa ingenia sese utiliter exercendi, scripsit onychologiam curiosam seu tractationem physico-medicam de unguibus, quos ex pluribus pelliculis tenerri-
marum fibrillarum papillaceis coalitis pro-
gigni statuit, & exemplo adfinium cornuum in brutis confirmat.

§. CCLVIII. *Jacobus Hovius*, cum in Academia Ultrajectina pro obtinendo gradu Doctorali dissertationem inauguralem haberet, materiam minus tritam sibi eligendam esse existimavit, ac proinde motum circularem humorum ocularium, qui Anatomicis hucusque nondum innotuerat, in apri-
cum deducere adlaboravit. Ostendit nempe, humores oculorum non fortuito ibi colligi, verum continuo potius fluxu ac refluxu ad instar sanguinis indefinenter in orbem verti, ut sic perpetuus oculi vigor constanter conservetur. Quamvis autem
tem

autem de humore oculorum aqueo rem reapse ita sese habere; jam ab aliis satis demonstratum sit, & notissimum phaenomenon spontaneae restitutionis, si casu & infortunio quodam effundi illum contingat, id clare ostendat: Nondum tamen satis evictum est, idem quoque obtinere in reliquis oculorum humoribus: Eget enim negotium istud ulteriori indagazione, praesertim cum tentamina Auctoris nostri in solo tantum capite vitulino haecenus instituta fuerint.

§. CCLIX. *Laurentius Wolffstrigelius*, Medicus Viennensis, frequenter secuit foetus abortivos, sicque circa ossis cuneiformis examen deprehendit contra *Fallopium* & *Riolanum*, dictum istud os non ex quatuor partibus, verum ex tribus tantum constat esse, imo & primam illius partem, quam alias *Sellam Sphenoideam* vocant, in foetu perforatam observavit, sicuti ipsemet refert Obs. 76, Anni 1. Dec. 1. Eph. N. C. Anno 1676.

§. CCLX. *Johannes Godofredus Bergervus*, Hallensis Saxo, in Academia Wirtembergensi Professor medicinae primarius, eruditum non minus, quam eleganti stylo concinnatum scripsit tractatum de *natura humana*, in quo multa quidem anatomica, plura tamen physiologiam spectantia com-

prehenduntur. Argumenti autem strictius Anatomici est epistola, quam ad amicum dedit de divisione arteriae aortae in ramos carotides atque subclavios: Cum enim partim falsas arteriae magnae delineationes aliorum Anatomicorum, invita licet atque repugnante humani corporis structura, observasset, partim lites inter duos valde celebres Belgii foederati Anatomicos, *Ruy-schium* & *Bidloum*, cordi habuisset, non ingratum sese publico praestiturum officium existimavit, si adcuratiorem & autopsiae magis conformem delineationem arteriae aortae & quidem ratione ramorum ejusdem adscendentium exhiberet, id quod etiam dicta ista epistola abunde praestitit.

§. CCLXI. *Johannes Palsyn*, Anatomicus & Chirurgus Gandavensis, edidit descriptionem Anatomicam partium muliebrium, generationi dicatarum, una cum descriptione anatomica monstri, quam tabulis aeneis illustravit, non tam ad vivum delineatis, quam potius ex *Johannis Suvammerdammi* miraculo naturae petitis.

§. CCLXII. *Guntherus Christophorus Schellhammerus*, postquam per integrum, & quod excurrit, quadriennium in Academia Jenensi publici medicinae Professoris munere defunctus fuerat, evocatus est in Academiam Kiloniensem Cimbriae, ad quam

quam priusquam discederet, programmate quodam suis Auditoribus breviter in memoriam revocabat summam suarum demonstrationum, novarumque in Anatomicis detectionum, quae ad haec praecipue capita revocari possunt: Nempe in postica linguae parte foraminula, quae ocellos vocavit, septem ordine per superficiem disponi sub forma literae V; In larynge valvulas esse ab aliis non visas; Glandulas *Rivianas* non semper proprio suo ductu gaudere, sed in *Warthonianum* communem rivum, lympham fermentativam plerumque effundere; *Nuckianam* novam, quam sub oculo collocat, in homine non reperiri; *Diaphragma* in cane, neutiquam vero in homine ex duplici musculo compingi, secus quam persuadere voluit eruditus *Bartholini* nepos; *Mesenterio* non nisi *jejunum* & *ileon* connecti, neutiquam *duodenum* vel *colon*, nisi exigua sui parte; *Valvulam coli* nihil minus esse quam valvulam, sed *pendulam ilei* ad angulum rectum *colo* inserti partem; *Coecum* in homine nil nisi *coli* appendiculam esse, quo flatus & stercora retrograda divertunt; Quandoque sub *renibus* chyli *receptaculum* in canibus sese in conspectum dare; *Renum* structuram longe aliam esse, quam vulgo depingitur, glandularum serie proxime sub membrana po-

sita, tubulorum vero striatorum toto ordine in ductus hiantis *ureteris* ex pelvi emissos turmatim concurrente, venasque esse papillas, & obscuras *Bellini* figuras; Digitorum pulpam glandulas globosas pellucidas occultare, & stratum coccineum sub unguibus posuisse naturam, & multa alia. Caeterum edidit tractatum Anatomico-physicum de auditu & dissertationem epistollicam de ortu lymphae & lymphaticorum vasorum causis. Notis quoque doctissimis illustravit *Conringii* introductionem & additamentis necessariis, scriptorum praecipuorum serie ad nostra usque tempora continuata, auxit atque locupletavit.

§. CCLXIII. *Johannes Daniel Major*, P. P. in Academia Kiloniensi Holsatiae fuit, ediditque historiam Anatomiae Kiloniensis, nec non consilium breve de concipienda Anatome suppeditavit.

§. CCLXIV. *Daniel Bucretius*, alias *Rindfleisch* Uratislaviensis, scripsit supplementum Tabularum Anatomicarum *Julii Casserii*, Placentini, quod cum *Adriani Spigelii* operibus exstat, cujus ejusdem *Spigelii* opus de humani corporis fabrica Libris X. tabulis 98 aeri incis, exornatum jussu auctoris quoque edidit.

§. CCLXV. *Conradus Victor Schneide-*
rus,

rus, medicinae in Academia Wittebergenfi P. P. scripsit prolixum tractatum de partibus, quas vocant, principalioribus, capite, corde, hepate, cum observationibus ad Anatomiam pertinentibus. Edidit quoque varias disputationes, osteologiam concernentes, de ossibus sincipitis, de osse occipitis, de ossibus temporum, de osse cribiformi & hac occasione de catarrhis tractatum admodum prolixum.

§. CCLXVI. *Johannes Conradus Brunnerus*, M. D. diversorum Principum, praecipue Electoris Palatini Archiater, a quo etiam nuper, cum Vicariatui S. R. J. praesset, Baronatus dignitate exornatus est, ad Illustrem Societatem N. C. transmisit observationem, in qua novarum glandularum intestinalium descriptio continetur, quae in principio duodeni, tunicam ventriculi intimam a subjecta nervea separanti occurrunt, lentis primum magnitudine, dehinc miliares & successive minores, donec ad eam demum exiguitatem deveniant, ut visum pene subterfugiant. Hasce glandulas a nuper inventis differre dicit frequentia, & totum internum ambitum intestinorum obsidere, ut tota interior intestinorum tunica veluti nil nisi congeries minutissimarum glandularum esse videatur, unde humor intestinalis ubertim exstillat & in ca-

vum intestinorum depluit. Edidit quoque experimenta nova circa pancreas, quibus accessit diatribe de lymphâ & genuino pancreatis usu.

§. CCLXVII. *Paulus Barbette* maiorem quidem famam praxi chirurgica sibi adquisivit, interim tamen cum probe sciret, quam arcto nexu chirurgia cum Anatomia esset conjuncta, chirurgiae suae etiam subjunxit Libros V. Anatomiae Practicae, in quorum primo agit de partibus in genere, in secundo de Capite, in tertio de thorace, in quarto de infimo ventre & in quinto de artubus.

§. CCLXVIII. *Johannes Georgius Volckamerus*, medicus celebris Norimbergensis & Collegii N. C. Praeses gravissimus, edidit Collegium Anatomicum ex Clarissimis Triumviris concinnatum, nempe ex *Julii Jassolini, Locri*, quaestionibus anatomicis, *Marco Aurelio Severino*, & *Bartholomaeo Cabrollo*.

§. CCLXIX. Nuperrime adhuc viventium coetu exemptum esse *Clar. Verheyenium*, graviter dolemus. Fuit *Philippus Verheyen* in Academia Brabantiae Lovaniensi Anatomiae & Chirurgiae Professor Regius longe celeberrimus. Natus est anno 1648. in pago Waas, ad parochiam de Varbrock pertinente. Parens ejus fuit *Thomas Verheyen*, agri-

agricola. Ja ctis solidis fundamentis in studio tam literarum humaniorum quam ipsius philosophiae, in Academia Lovanienſi illud ita perfecit, ut ſupremos in philoſophia honores obtinere cum laude valuerit. Et quamvis SS. Theologiae ſeſe adplicare apud animum ſuum conſtituiſſet, amiſſa tamen ex ſphacelo tibia, potius toto peſtore arti medicae in cubuit, in qua etiam tam laudabiles fecit progreſſus, ut in eadem Lovanienſi Univerſitate tam Anatomica quam Chirurgica Profeſſione cum ſummo omnium adplauſu exornaretur. Anno 1711. febre acuta correptus eademque extinctus eſt. Edidit Anatomiam C. H. in qua omnium tam veterum quam Recentiorum Anatomicorum inventa methodo nova & intellectu facillima deſcribuntur ac tabulis aeneis repraeſentantur. In ſecundo vero libro, quem jam dudum promiſerat, nuperime vero demum in lucem publicam emitti curavit, partium ſolidarum, primo Libro deſcriptarum, uſum atque miniſteria explicuit. Scripſit etiam animadverſiones in Anatomiam *Blancardianam* & obiter in quasdam alias, in quibus errores *Blancardi* anatomicos vehementer, ſicuti meruerat, perſtrinxit, & plagii crimen, quod partim in ipſius textus emendicatione, partim vero in ipſarum figurarum ex aliis auctoribus im-

prudente translatione commisit, sole clarior manifestavit. Accessit dictis animadversionibus epistola ad Virum Clariss. Dn. *Fredericum Ruyschium*, in qua varia proponuntur dubia, nonnulla ipsius nova inventa concernentia.

§. CCLXX. Hic igitur *Fredericus Ruyschius*, Professor Anatomiae, Chirurgiae atque Botanices Amstelredamensis, jam senex, plerosque temporis nostri Anatomicos diligentia & dexteritate secandi longissimis intervallis post sese relinquit. Musaeum ejus tot nitidissimis praeparatis ubique instructum est, ut, quorsum prius oculos tuos vertas, varietate objectorum fere obstupefactus nescias; Ex magno numero eorum, quae noviter ab ipso detecta sunt, facio hic tantum nonnullorum mentionem. Ita *arteriam* ab ipso *Bronchiale* dictam, a reliquis Anatomicis omnibus haecenus praetermissam primus descripsit, quae nempe tam ad bronchia arteriae asperae, quam exteriorem pulmonum substantiam advehit sanguinem, cum *vena cognomine*. *Meningem mediam*, nempe medio loco positam inter *duram* atque *piam matrem* & cerebrum cum cerebello & medulla oblongata investientem, quam ipse *Arachnoideam* vocat, ipsemet in sectione publica flatu distentam ac demonstratam in Amstelredamensium theatro

tro Anatomico vidi, indeque occasionem desumpsi anno 1697. epistola quadam Clariss. *Ruyschium* rogitandi, ut in philiatrorum commodum & usum publicum accuratius eandem describeret & iconismo illustraret; Quod etiam in sua Responsoria ad meam Problematicam, ordine inter epistolas *Ruyschianas* nonam, praestitit. *Septum Scroti*, reliquis hucusque Anatomicis incognitum, primus in apricum produxit, eaque in re Dn. *Verheyenii* adplausum promeruit, qui septum illud examinando invenit, suisque deinde spectatoribus ipsemet demonstravit. Praeterea distincte delineavit *arterias Pericardii & intercostales*, easque cum *mammariis* frequentem habere connexionem, ostendit. Eadem dexteritate ipsarum quoque *auricularum arterias* descripsit aequae ac depinxit, pluraque alia, quae omnia ordine recensere nimis prolixum foret. Hoc adhuc reticendum non est, quod peculiari scripto, nempe dilucidatione valvularum, in vasis lymphaticis & lacteis cum figuris aeneis demonstraverit, omnes ductus lymphaticos quam plurimas obtinere valvulas, liberum lymphae chylique progressum ad vasa lymphatica atque chylifera permittentes, regressum vero impedientes, & quidem geminatas, instar crescentis lunae vasorum lateribus adfixas, sibi-

fibique mutuo oppositas, & hasce valvulas etiam sine vasculorum apertione satis distincte animadverti posse, inde ostendit, quod, cum lymphæ contenta digito promovetur ductu contrario a valvulis istis mox ubique sistatur. Huic vero valvularum adsertioni Ruyschianæ pertinacissime sese semper opposuit *Ludovicus de Bils*, donec tandem victas dare cogeretur manus, postquam illæ Hagæ Comitum ipsi clare non solum delineatæ, sed & oculariter demonstratæ fuerunt. Cum D. *Bidloo* Professore Leydensi, fervidam habuit controversiam, quæ exinde potissimum exarsit, quod *Ruyschius* subinde in epistolis suis Responsorii ad Problematicas ad ipsum exaratas, *Bidloii* tabulas anatomicas censurae suæ submiserit, quod usque adeo graviter tulit *Bidlous*, ut refutatione epistolarum suscepta, adversarium suum crudelissimis quidem injuriis adficeret, rem vero ipsam frigide satis defenderet.

§. CCLXXI. *Stephanus Blancardus*, uti in plerisque reliquis suis scriptis egregium egit compilatorem, eoque ipso (in linguam præcipue vernaculam omnia vertendo) rei medicæ summopere nocuit, pessimis quibusvis ardelionibus ad abusum artis nobilissimæ viam sternendo; Ita in Anatomia sua *reformata* seu *concinna* (inconcinnam

nam ac *deformatam* rectius dixeris) corporis humani dissectione, ejusmodi plagii vix excusandi reum sese fecit; Adeo ut, si sua quisque repeteret, parum vel nihil remansurum, jure metuendum foret. Graviter ea de re conquestus est *Verheyen*, qui sexaginta & novem figurarum jacturam fecit, semel tantum facta ipsius nominis mentione. Alias ex *Willisio*, *D. Bourdone*, plurimisque aliis mutuatas, in opus suum promiscue transtulit, & pro suis venditavit, tantopere adhuc mutilatas & inversas, ut, si egregii illi viri adhuc viverent, nunquam pro suis amplius agnitori forent; Ut adeo rectius *Deformatam* quam *Reformatam* ejus Anatomiam adpellare liceret. Ut vero multa paucis verbis includam, quid de Anatomia *Blancardiana* sentiendum, adpono judicium *D. Verheyenii*, quod in animadversionibus ad Anatomiam *Blancardianam* legitur: Nempe & *textum* & *figuras*, omnia ex aliis auctoribus desumpta esse, *Blancardum* bona a malis, veraque a falsis discernere non potuisse, omnia sine discrimine ac sine delectu in libros suos transtulisse. Majorem vero laudem meretur ejusdem Anatomia Practica rationalis, quae est variorum cadaverum morbis denatorum, inspectio Anatomica; Hujus enim utilitatem in genere Jatrophilis jam superius commendavimus.

§. CCLXXII. *Johannes Munnicks*, *Diemerbroeckii* in Professione Anatomica successor in Academia Ultrajectina, ad contextendum opusculum suum *de re Anatomica*, omnes, sicuti ipsemet in praefatione testatur, quotquot exstant, commentarios Anatomicorum evolvit, consuluit atque inter sese comparavit, ut, quod utile & veritati consentaneum videbatur, decerperet atque colligeret. Tantam tamen artis hujus Scriptoribus fidem non adhibuit, quantam, fidelibus oculis, cum longe melius *αὐτοψία* comparetur Anatome, quam longa lectione ac profunda meditatione. Quidquid itaque solidi habet Anatomia recentiorum, in hoc libro tanquam in compendio comprehensum deprehendetur, ut eodem modo, sicuti microcosmus *Johannis van Horne*, Professoribus artis pro norma anatomiam docendi inservire queat.

§. CCLXXIII. *Godofredus Bidloo*, singulari magni cujusdam Principis favore ex chirurgo derepente Professor Chirurgiae & Anatomies in Academia Lugdunensifactus, non cessavit interim spartam suam pro virili exornare, edito pretioso opere anatomico in folio maximo Regali, cui titulus: Anatomia corporis humani, centum & quinque tabulis per artificiosissimum *G. de Laireffe* ad vivum delineatis, demonstrata, veterum-

veterumque ac recentiorum inventis explicata, plurimisque hactenus non detectis illustrata. Negandum tamen non est, nonnullas figuras plus speciei & splendoris, quam veritatis habere. Sufficiat hac vice solum & unicum adduxisse exemplum de membrana urinaria in foetu humano, quam omnes negant, ipse vero delineat. Rogatus autem a D. *Verheyen*, ut illam aliis Professoribus demonstraret, vel methodum saltem doceret eam inveniendi, subterfugiis usus est fidemque datam non liberavit, eoque ipso haud obscurum praebuit testimonium, frustra illam in humano foetu adsertam & analogice tantum a brutis ad homines translata. Cum *Frederico Ruyschio* ex communis studii aemulatione perpetuas habet lites ad opprobria usque scandalosa subinde exardescentes, quarum ipsemet aures testis esse possem, occasione sectionis publicae Amstelredami a *Ruyschio* institutae, earumque specimen hic exhibere, nisi earum hic denuo memoriam refricare velle, inolestam judicarem. *Guilielmum Couperum* plagii accusavit, eumque in finem edidit *Guilielmum Couperum criminis literarii citatum, coram Tribunali Societatis Anglicanae*, Lugduni 1700. qua ipsum non solummodo, quod figuris suis in Anatomia a se edita fuerit ussu, verum etiam, quod suis
expli-

explicationibus pessime immutatis fuerit abusus, inculpavit. Nescio vero, an ab imputato crimine sese liberaverit *Covvperus*, cujus alioquin anatomiam, debitis laudibus, quas citra contradictionem meretur, superius exornavimus.

§. CCLXXIV. *Antonius Nuckius* primum Hagae Comitum medicinam exercuit, deinde vero in Academia Lugduno-Batava Anatomiae Professor & Collegii Chirurgici Praefes constitutus est. Primus fuit inventor *ductuum salivalium superiorum minorum*, ediditque non solum Sialographiam curiosam, sed & ductuum ocularium aquosorum anatomen novam. Demonstravit itaque suo etiam exemplo abunde, naturae sacraria cuivis inquirenti patere. Intra octennium ultra sexaginta & plura cadavera humana, praeter ingentem brutorum animantium numerum, dissecuit, & hac sua industria indefessa ductum Salivalem novum, novaque vasa humorem aqueum versus oculum deducentia, in apicum deduxit, ostenditque, hunc ab eo ipso detectum ductum, a *Warthonianis*, *Stenonianis* & *Bartholinianis* vasis plane distinctum esse. Edidit etiam adenographiam curiosam & uteri foeminei anatomen novam, cum epistola ad amicum, de inventis novis. In dicta illa adenographia accuratam glandula-

dularum conglobatarum & conglomeratarum historiam exhibuit, eas quoque adiciens, quae a *Warthono* omiffae fuerant, uti sunt glandulae meatus auditorii, labiales, hypoglottidis, occipitales, cervicales, suprascapulares, sterni, submamillares, pulmonum, diaphragmatis &c. Valvulas ductuum lactiferorum mera Anatomicorum quorundam figmenta esse demonstrat, cum quidam horum variis in locis angustati non tam valvularum ratione, quibus destituuntur, quam intuitu substantiae adiposae duriusculae, tubulos galactiferos aliquando nimium comprimuntis, liquori injecto resistant. Quamlibet glandulam conglobatam quatuor gaudere distinctis vasis ostendit, nempe arteriola, venula, nervulo & ductu lymphatico. Ostendit porro, vasa lymphatica a glandulis originem suam non habere, verum potius arteriarum continuitatem esse, id quod ex eo comprobatur, quod flatus in arteriam v. g. emulgentem immisus, vasa lymphatica in conspectum producat. In epistola quadam anatomica de variis ductibus lymphaticis differit, qui in variis externis capitis partibus, cervice, tunica pulmonum, spatiis intercostalibus, lumbis, diaphragmate, corde, liene, hepate, vesica fellea, ventriculo, mesenterio, testiculis, manibus, pedibus, cerebro, ipsa pineali glandula ne quidem excepta, reperiuntur:

Unde non dubitat eidem glandulae epitaphium addere, tanquam quae prae reliquis corporis glandulis nullam mereatur praerogativam.

§. CCLXXV. *Johannes Bohnius*, decus Academiae Lipsiensis eximium, qui per plurimorum annorum decursum Professionem publicam anatomiae atque chirurgiae ibidem summa cum laude exornavit, praeter alia multa erudita scripra edidit non solum circulum anatomico-physiologicum, verum etiam observationes quasdam Anatomicas, structuram vasorum biliariorum & motum bilis spectantes. Ut reliqua ejus anatomica, scriptis suis passim inserta nunc silentio praeteream.

§. CCLXXVI. Ejusdem in Academia Lipsiensi Collega, *D. Johannes Wilhelmus Pauli*, Anatomiae & Chirurgiae P. P. annotationibus, Recentiorum in Anatomicis pariter ac Chirurgicis industriam patefacientibus, adauxit opuscula Anatomico-Chirurgica *Johannis van Horne*, sicuti jam superius animadversum est; quod etiam *D. Johannes Mauritius Hoffmannus* in Academia Norica eundem Auctorem sibi declarandum sumpserit, inque dissertationibus suis Anatomico-physiologicis librum mole quidem parvum, sed rerum tractatarum amplitudine magnum, notis suis illustraverit.

No-

Noſter vero Lipſienſis commentator non ſolum Lipſienſem editionem cum Lugdunenſi diligenter contulit, mendas & allegata correxit, & reliqua Auctoris addenda undique conquiſivit, ſed & novis obſervatis locupletavit, quorum aliqua tantum ſpeciminis loco allegabimus. In reſpiratione magna, ubi coſtae cum ſterno elevandae ac deprimendae ſunt, centum muſculorum, tam *communium* quam *propriorum* concurrere adſeruit, cum ad reſpirationem parvam vel duo diaphragmatis muſculi ſufficere queant. Nam praeter duos diaphragmatis, coſtae utrinque a 27. *propriis*, nempe ſubclavio, ii. intercoſtalibus externis, ii. levatoribus coſtarum, ferrato antico minori, ferrato antico majori, ferrato poſtico ſuperiori ac cervicali deſcendente *Diemerbroeckii*, & tribus communibus, pectorali, ſcaleno, & levatore ſcapulae attolluntur, cum coſtae e diverſo utrinque a 14. *propriis*, videlicet ii. intercoſtalibus internis, triangulari, ſacrolumbo & ferrato poſtico inferiori & 5. communibus, muſculis ſc. abdominis ſoleant deprimi. Per orificium, quod in duodeno cum cholodocho ductus pancreaticus commune habet, flatu in hunc immiſſo, ſimul minus oſculum canalis minoris detexit, priori fere oppoſitum, niſi quod paulo ſuperius eſſet. Reliqua noviter obſervata in Praefatione uberiore, ipſi

opusculo praemissa videre licet. Caeterum silentio non est praetereundum, huic editioni opusculorum *Hornianorum* adjectam esse *Thomae Bartholini* historiam Anatomicam aneurismatis dissecti, uti & *Hornii* ipsius epistolam ejusdem argumenti.

§. CCLXXVII. *Daniel le Clerc* & *Johannes Jacobus Mangetus*, duo celebres medici Genevenses, ipsimet quidem scripta Anatomica non ediderunt, interea tamen eo potissimum nomine rempublicam medicam ac praecipue Anatomicos maximopere devinctos sibi reddiderunt, quod non sine operosis laboribus pleraque Anatomicorum scripta in unum congesserint, & integram Bibliothecam Anatomicam concinnaverint, h. e. thesaurum locupletissimum plerorumque in Anatomia recens inventorum, in quo integra eaque absolutissima totius C. H. descriptio ejusdemque Oeconomia e praestantissimorum quorundam Anatomicorum tractatibus singularibus, tam hucusque editis quam ineditis, exhibetur; Quibus adjecta est omnium partium administratio Anatomica, cum variis earundem praeparationibus curiosissimis.

§. CCLXXVIII. Ultimo loco prorsus silentio praeterire nefas duco, singularem non tam inventionem quam potius opinionem D. D. *Nabothi*, hodie Professoris Medicinae Extraordinarii in Academia Lipsiensis de

si de *novo* quodam *Ovario*, quod circa cervicem uteri sibi detexisse visus est, & occasione disputationis publicae, quam pro loco habuit, *de sterilitate foeminarum*, aliquot dissectarum mulierum observationibus confirmare adnifus fuit. Cum vero jam alibi, nempe dissertatione de *partu Octimestri vitali & legitimo*, Respondente Dn. *Stabelio*, nunc medicinae Doctore & apud Silesios Practico felici, desideria mea libere simulq; satis prolixè exposuerim, nolo hac vice actum agere.

§. ECLXXIX. Credebam autem, hypotheseos Graeffianae evidentiam ac certitudinem, quam plerique exercitatissimorum Anatomicorum, quippe universo partium genitalium muliebrium systemati consonam atque conformem, culculo suo adprobarunt, plerosque moraturam, ne novo tali invento vel potius commento, quasi ejus farinae plura in medicina non haberemus, nulla in primis verisimilitudine, nedum certitudine sese commendante, ante omnia vero nulla solida experientia confirmato, tam facile aures praeberent: Evenit vero, quod in vulgari dicitur proverbio, nempe uno clamante graculo clamitare & alterum. Ita ergo novum istud ovarium circa cervicem uteri, si Diis placet, reperiendum, suos passim invenit admiratores, imo defensores & statores publicos, in cautos tamen, & quam perspicillis in

talium rerum testimonium adhibendis, fidem denegaverant, propriis crassis oculis superbe arrogantes. Dolendum vero vehementer, quod aequae credulos Medicinae Studiosos non semper inveniant, quorum quippe praesertim oculatiorum & prudentiorum oculis glaucoma inducere nec possibile nec consultum videtur; Simplicioribus vero illudere, facile quidem est, sed simul admodum malitiosum.

§. CCLXXX. Illorum tamen aliqui, repentius expensa, ne per praecipitantiam fictionibus atque fabellis, quibus leves tantum & ignobiles animae capiuntur, aliquid darent, facile quidem intellexerunt, citra ingentes absurditates usum, nuperrime isti abusive sic dicto ovario adsignatum, agnoscere non posse: Nempe ovula ista seu vesiculas (quas hydatides rectius dixeris) circa cervicem uteri sitas, & intra substantiam ejus maximam partem demersas, quadantenus tamen, prout majorem vel minorem maturitatem adquisivere, prominentes, liquore feminali repletas, veram generationis materiam continere, ab aura spermatis virilis impraegnari, indeque turgescentes abrumpi, in fundum uteri devolvi, tandemque cum eodem ope placentae coalescere, ac prima foetui formando rudimenta praebeere; Hunc, inquam, usum istis vesiculis adscribere ausi non sunt: Interea tamen

rem ipsam retinentes, & vesicularum talium, secundum naturam semper praesentium existentiam ambabus ulnis, ut ajunt, concedentes, eo ipso totius negotii participes sese reddunt.

§. CCLXXXI. Versatur autem in eo totius rei cardo, ut *vesicularum* istarum, quas nonnullis *abusive Seminales* vocare placet, *certitudo* & *universalis existentia*, in quibuscunque subjectis foemineis *anatomice* demonstraretur, qua demonstratione haecenus deficiente, irritum sane est, quicquid de usibus & consuetudinibus in physiologiam & pathologiam inde resultantibus differitur. Stabant sane duae illae rationes in contrarium adlatae inconcussae, quamdiu *primo* per observationes saepius iteratas & experientiam magis universalem non ostenditur, vesiculas istas *semper* & *in omnibus* promiscue *foemellis* tam *brutis* quam *humanis* adesse, & id quidem *secundo* non in *statu extraordinario* seu *morbofo*, sed quam maxime *secundum naturam*.

§. CCLXXXII. Haec duo quamdiu solide non praestantur, non poterunt, qui talia serio objiciunt, accusari, frustra esse, quod veritatem rei Anatomicam sollicitent, vel penitus *universalem* istarum vesicularum *existentiam* negando, vel earundem *naturalitatem*, ut sic barbare cum aliis loquar, infringendo.

§. CCLXXXIII. Indicium est malae causae valde manifestum, quod in puellis impuberibus vesiculas istas non adesse liberaliter concedatur; Aut enim sunt partes *spermatice* (ignoscite velim, Anatomicorum Coryphaei, ignoscite, inquam, antiquae distinctioni, si forte in delicatioribus vestris auribus ingratum stridorem excitet) *spermatice*, inquam, quae cum formatione reliquarum partium efformantur. aut *sanguineae*, quae successu demum temporis crescunt, sicuti fungi ex gremio terrae propullulant, vel pyra aut poma in arboribus. Si vero *spermatice* sint, aderunt aequae in puellis impuberibus atque in iis, quae ad annos pubertatis jamdum pervenerunt.

§. CCLXXXIV. Quando vero *experientiam* talibus in rebus magis universalem desideramus, neminem tam simplicem fore praesumimus, qui existimet, nos hic talem efflagitare experientiam, quae in *omnibus universaliter individuis* fuerit instituta; Talem enim nemo prudens postulaverit: Sed potius talem hic subinnumus, quae in omni aetate, omni temperamenti, omnisque vitae generis, foemellis, imo & nullo habito discrimine, siue homines fuerint siue bruta, pluribus ac saepius iteratis vicibus adornata fuerit. Equidem, ut nullam rei violentiam adferamus, lubentes concedi-

dimus, vesiculas, cervicem uteri occupantes jam observasse *Graeffium*, qui tamen pro hydatidibus illas habuit, *Des-nouen*, qui pro organis feminis foeminei, similiter, ut nostri ovarii novi inventores, illas agnovit, & *Johannem Baptistam Morgagni*, qui pro scaturigine mucii Uterini easdem habuit. Tantum tamen abest, ut pro existentia harum vesicularum confirmanda quidquam faciant, ut potius opinionum talium varietas universum negotium magis adhuc implicitum atque impeditum reddat. Neque Anatomia publica ante quinquennium praeter propter hic Halis adornata, vesicularum istarum feminalium falso ita dictarum certitudinem atque veritatem efficacius demonstrat, quia ipsi dictae sectionis administri negare nequeunt, evidentia sensuum convicti, adfuisse hydatides, licet etiam praeter has, novum Ovarium inquisitioni in vesiculas, liquore spermatico repletas incidisse, & sibi & aliis persuadere laboraverint, licet observatores periti, cauti & attenti, ad quos provocatur, nihil horum detegere potuerint. Interum talibus in negotiis non raro accidere solet, quod memini aliis accidisse, cum succum pancreaticum examinaturi, saporem ejus acidum esse proclamarent, quibus mox plerique spectatorum, auctoritatis praejudicio, ut fieri solet, occupati, adplaudentes viva

voce adclamarunt: Utique, Utique, fapor succi pancreatici acidus est, licet certissimus sim, plerosque aut nihil aut certe alienissimum quid ab aciditate gustasse.

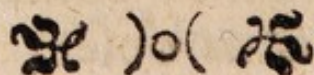
§. CCLXXXV. Quae cum ita sese habeant, & veritas anatomica, quae tamen *κρίσις νόσου* est totius rei, adhuc in lubrico versetur, nemo, opinor, multum sollicitus erit de usu, istis vere sic dictis hydatidibus assignando; Quia non entis nullae sunt affectiones, & hinc sublato fundamento, totum aedificium physiologicum atque pathologicum, isti superstructum, sua sponte corruet. Sed fortassis curae posteriores omnia vel certius confirmabunt, vel crudius dicta emendabunt, quia tota res *problematicè* magis quam *definitivè* proposita esse dicitur. Si ergo pro lusu ingenii habeatur, ego quoque non multum tergiverfabor, invento huic inter speculationes physicas, si non eminenter utiles vel necessarias, attamen curiosulas, aliquem locum concedendi, quae superfluatorum instar si non profint, ad minimum etiam eminenter non nocebunt, nisi in physiologiam ac pathologiam (nempe medicam) imo ipsam quoque therapeuticam) nempe medicam, non cathedralem vel per chartam fieri solitam) tandem inconsiderate invehantur, quod quidem non speramus, juste tamen metuimus.

§. CCLXXXVI. Denique, ut historiae

nostrae colophonem imponamus, reticendum non est, quod numerosis selectissimis observationibus repletae sint Ephemerides N. C. quae imprimis e sectione cadaverum humanorum haustae atque collectae sunt, quo nomine passim laudatur *Johannes Jacobus Wepferus*, Poliater Schaffhusanus, qui adsumptis eum in finem laborum sociis, *Christophoro Hardero*, *Friderico Lucio Soreta*, & *Emanuele Hertnero*, jam ab aliquot retro annis Schaffhusi varios aegros morborum impetu extinctos aperuit, inque veras istorum morborum, quibus denati fuerant, causas & origines inquisivit. Hinc nata est tetras historiarum apoplexia extinctorum. Nec sua laude defraudandus *Ballonius*, qui non minus in cadaverum humanorum apertione & causarum morbificarum investigatione desudavit. De *Jacobi Bontii* observationibus jam superius dispeximus, uti & de observationibus *Johannis Chiffletii*. Praetereundus etiam non est *Johannes Faber Bamberg*, Professor Romanus, qui ultra centena diversi sexus & aetatis cadavera humana secuit. Similiter ignotus non est *Petrus Castellus*, Professor Messanensis, qui sepulchretum suum, sive quod idem est, observationes Anatomicas ex centum cadaveribus, quae Romae, ubi professione defunctus est, secuit, sese hausisse ipsemet confessus est. De *Marci Antonii Ulmi* observationibus Anatomicis,

tomicis, ex cadaveribus humanis a se aliisque sectis, pariter jam superius vidimus. Ut alios taceam, quorum passim in Ephemeridibus mentio injicitur, qui per Anatomiam hanc Practicam plerorumque adfectuum H. C. tam externorum quam internorum, v. g. scirrhorum, abscessuum abdominis, hepatis, renum, anasarca defunctorum, apoplecticorum, asciticorum, asthmaticorum, cachecticorum, calculosorum, catarrho suffocativo interemptorum, cephalalgicorum, colica defunctorum, convulsivis adfectibus demortuorum, dysentericorum, epilepticorum, haemoptoicorum, herniosorum, hydrocephalicorum, hypochondriacorum, hysteriarum, ictericorum, passione iliaca demortuorum, ischuria ac miétione purulenta defunctorum, phthisicorum, phreneticorum, syncopiticorum, tabe confectorum &c. summa cum industria & successu praxeos medicae susceperunt. Exstat etiam in dictis Ephemeridibus Epistola Anatomica *Baubini* ad *Voglerum*, item Anatomica quaedam noviter observata, & experimentum anatomicum circa naturam vomitionis. Denique Decuriae secundae anno secundo appendicis loco subjunctam videmus Epistolam *Michaelis Bernhardi Valentini* de nova matricis & morbonae muliebris anatome aliisque observationibus curiosis ad Illustrum & magnificum *Johannem Danielem Widtium*, diversorum Imperii Statuum Cameraeque Imperialis Spirensis Archiatrum & Academiae Germanorum Curiosae Collegam meritissimum. Et quis ditissimum illud Gazophylacium totum exhaurire praetendat?

DEO interim T. O. M. sit laus & gloria
in seculorum secula.

DECAS
OBSERVATIONUM
PHYSICO-ANATOMI-
CO-CHIRURGICARUM.

Appendicis Loco

HISTORIAE
ANATOMIAE
SUBJUNCTA.

AUCTORE

Andrea Ottomaro Goelicke,
Med. D. ejusdemque P.P.

ANNO M. D CCXIII.

OBSERVATIONUM
 PHYSICO-MEDICO-
 CHIRURGICARUM

OBSERVAT. I.

De

Sarcomate pensili sex librarum ex
 clavicula sinistra ad inguina us-
 que propendente.

SI nascentibus in corpore humano ma-
 lis medicina oportune semper parare-
 tur, certissimum est, plerosque mor-
 bos in prima, ut loquuntur, herba suf-
 focari posse: Quia vero cum plerisque ae-
 grotantibus ita natura comparatum est, ut
 inani spe facile sese lactari patiantur, fore,
 ut ejusmodi mala tandem sua sponte evane-
 scant: Hinc tanta subinde incrementa in-
 sensibiliter sumunt, ut tandem omnis fru-
 stra opponatur medicina, cum mala per
 longas invalere moras.

Id ipsum docuit nos haud ita pridem
 exemplo suo *Georgius Strantz, rusticus Gu-
 denburgensis*, vir provectoris jam aetatis,
 nempe 60. annorum. Is ante triginta pro-
 pmodum annos ex elevatione ingentis
 ponderis, prout recordabatur, primum le-
 vem

vem quendam tumorem vasis cujusdam sanguinei circa claviculam sinistram expertus est, quem cum negligentius haberet, majora pededentim incrementa sumpsit, & cum primum ovuli passerini, deinde columbini postea gallinacei imo anserini capacitatem exhiberet, tandem cute vehementer dilatata, tantopere sua extendit pomœria, ut hodie ingentem veluti cucurbitam, unius cum dimidia spithamæ longitudinem & proportionatam crassitiam, cum pondere sex librarum præter propter referentem, intuentium oculis cum summa admiratione offerat. Insensibilis est tumor, & si digitis palpetur, mollitiem cum aliquali tamen duriuscula renitentia, qualem in mammis virginum illibatarum, impudicis manibus nondum contrectatarum, deprehendere solemus, palpantibus offert. Versus os sterni plura ejusmodi tubercula conspiciuntur, de quibus nullus dubito, quin pariter indies in majorem amplitudinem sese diffusura sint, nisi mature obex ponatur. Propendet autem Sarcoma illud ex cute ossis claviculae sinistrae, instar ampullae seu cucurbitae, quod cum sex librarum pondus habeat, cutem vehementer extendit, usque adeo ut in regionem inguinalem usque in erecto homine propendeat. Ante triennium sua sponte ruptum est, & sanguinis nigri-

nigricantis atque coagulati grumi aliquot, pugni excedentes magnitudinem egressi, quem deinde sequutum est per aliquot dies continuos stillicidium feri lutei admodum foetentis, apertura tamen, cum nihil externe admoveret vel admoveri pateretur rusticus, sua sponte iterum cojit & consolidata est, crescendoque, ut ante, intolerabilem aegrotanti peperit molestiam.

Varia quidem malo ingravescenti quaesivit remedia, nascenti vero quae opponere debuisset, temere neglexit. Quis enim dubitaret, levi opera pensilem talem tumorem in principio vel rescindi vel ligari filo sericeo ita potuisse, ut nutrimento sensim orbatus & flaccidus, sua tandem sponte emarcuisset? Hodie vero duplex modo dictum remedium nullum amplius locum invenire, periti artis facile sibi persuaderi patientur. Interim, prout hominum illorum mos est, non exercitatorum chirurgorum vel medicorum, sed opilionum, carnificum & circumforaneorum operam sollicitavit, quorum alii suppurationem seu tumoris in pus conversionem, alii vero resectionem suaserunt.

Nuperrime ad me adducto, &, quid factu opus esset, perquirenti respondi, neutrum propositorum Remediorum hac praesenti rerum conditione locum amplius invenire.

venire. Non *suppurationem*, quia metendum, ne in foeditissimam exulcerationem, cujus ante triennium quaedam jam praeludia sensit, brevi transeat.

Non *ligationem mediante filo sericeo*, quia nullum est dubium, quin enormis inflammatio una cum aliis funestis consecrariis partes proximas mox invasura sit: Nec denique ipsam *per cultrum resectionem*, quia non solum vasa amplissima cum proximis jugularibus arctissimam habent communionem, ex quorum amputatione haemorrhagia lethalis metuenda, verum etiam crassitendines, qui digitis haud ita difficulter detegi possunt, universam molem carneam ac potissimum collum ejus pervadunt, ex quorum temeraria resectione convulsiones aliaque funesta accidentia oriri posse, conjectura facile adsequimur.

Quibus omnibus ita rite ponderatis, maluimus patientem, quippe auxiliorum nec medicorum nec chirurgicorum capacem dimittere, quam artem & famam, religiose semper a medico servandas, periculo exponere.

OBSERVAT. II.

De

Anatome pueri $2\frac{1}{2}$ annorum, macie penitus consumpti ob glandulam mesenterii centralem steatomatosam.

N

Mor.

Morborum chronicorum altius radicaliorum primae origines, causae ac verus habitus quam difficulter cognoscantur, quotidiana praxis innumeris plane exemplis docere potest, medicis ut plurimum circa veram morborum talium indolem in diversa abeuntibus, & alienissimis speculationibus indulgentibus, quas deinde cadaverum talibus morbis denatorum apertio & inspectio ocularis unico obtutu pessundet atque diversicolores tales theorias inutilis & evanidas reddit. Ut adeo Anatomia Practica sit utilissimum medium, veram morborum diuturnorum, quorum ante sectionem tam difficilis erat diagnosi, indolem pernoscendi & explorandi.

Ante biennium, & quod excurrit, puer duorum annorum cum dimidio in vicinia mea secandus mihi oblatus est, ventre tumido & lapidis instar indurato & extrema in super macie consumptus. In consilium adhibiti fuere medici medicaeque, alii lumbricos suspicantibus, aliis obstructionem vasorum mesaraicorum (des kleinen Gedäders) culpantibus, aliis ventriculum debilem iudicantibus, aliis plane fascinum accusantibus, ad quam ultimam tandem causam ab imprudente plebe recurritur, quoties nulla verisimilior in imaginationem cadit.

Quantopere vero hi omnes cum speculatione

lationibus suis nulli fundamento superstru-
ctis, a vero aberraverint, ipsa tandem sectio
in praesentia nonnullorum ex auditoribus
meis adornata manifestavit.

Remotis nempe, ut artis est, integumen-
tis abdominis communibus admodum ema-
ciatis, adeo ut muscoli vix aliam quam
membranofam exhiberent faciem, & secto
peritoneo, mox desideratum fuit *omentum*,
quippe cujus ne minimum quidem adpa-
ruit amplius vestigium. Id quod in cor-
poribus extrema macie confectis haud raro
ita observari solet, ut omentum aut peni-
tus desideretur, aut ad summum membra-
na quaedam tenuissima, omnis tamen pin-
guedinis expers, residua deprehendatur,
qualem casum in Anatome puellae diar-
rhaea confectae exhibent Eph. N. C. Dec.
II. Ann. V. Obs. LXI. qualis historia omen-
ti consumpti in hydrope legi etiam potest
apud *Petrum Pavvium* Obs. 5. & 29. ad Cent.
IV. historiarum Bartholinianarum. Con-
ferri potest Anatome pueri tabidi septem
circiter annorum, cujus ossa atque cutis ta-
be penitus exaruerant, in quo similiter epi-
ploon nullam sui notam reliquerat, praeter
membranaceam quandam particulam, he-
pati substratam propendulamque, uti oc-
currit Ephem. N. C. Dec. II, Ann. V. Obs.
LXV. Eaedem Ephemerides specialius me-

minerunt pauperulae cujusdam ex steatomate mesenterii, viribus omnibus exhaustis tandem mortuae, cujus abdomine aperto, postquam musculorum caro una cum adipe prorsus contabuerat, de omento ne *yeu* quidem observatum amplius fuit. In circumferentia Mesenterii hinc inde observata *parva* quaedam *steatomata*, in glandulis nempe per universum mesenterii tractum dispersis, quorum alia pisorum, alia fabarum majorum quantitatem superabant: In ejusdem vero centro statim visui occurrebat *magna* quaedam *moles steatomatosa*, intestinis & vertebrae lumborum ita pertinaciter adhaerens, ut non sine difficultate separanda inde fuerit, quae discissa substantiam lardo densiori similem in sese continebat. Atque haec quidem moles tam firmiter universam intestinorum compagem comprehendebat, ut loco moveri non posset, in globum quippe ingentis amplitudinis convoluta & flatibus insuper distenta. In *ileo* vermis *spithamae* longitudinem habens concludebatur. *Hepatis* substantia naturalis erat, nisi quod variis fibrosis emissionibus, pars ejus seu lobus dexter peritoneo firmiter adhaereret. *Lien, vesica Urinaria & renes* naturali modo se habebant. Aperto thorace *lobum pulmonis sinistrum scirrhosum* deprehendimus, *dextrum*
vero

vero *pleurae* firmiter adnexum, unde respiratione valde difficili puer, cum adhuc viveret, detinebatur. *Cor*, etiamsi copioso fero (trium vel quatuor ad minimum cochlearium) in pericardio conclusum innataret, mucronem tamen ejusdem pericardio firmissime adnatum esse observavimus, adeo ut libere moveri neutiquam potuerit. Caeterum macie usque adeo consumptus erat puer, ut praeter cutem & ossa nihil restaret, die Haut schlotterte gleichsam um die Knochen herum. Abdomen vero, antequam aperiretur, tympani instar tumidum erat, cujus rei causam postea in flatulentiam, qua tota intestinorum moles occupabatur, coniecimus. Rationem itaque hujus atrophiae & mortis insequutae non dubito refundere in steatoma glandularum mesenterii, quippe quod utique veram, realem atque, ut sic dicam, positivam interceptionem com meatus alimentarii supeditavit; Quamvis alias negare nolim, saepius fictitiam & in cerebro speculatorum natam esse obstructionem seu oppilationem vasorum mesaraicorum. Confer interim observationem huic propemodum parallelam Miscellan. N. C. Dec. II. Ann. II. pag. 367. quam paulo ante adduximus.

OBSERVAT. III.

De hepate insolitae magnitudinis,
extremae maciei causa in puella
septem annorum Anato-
miae subjecta.

ANte quinquennium cultro Anatomico
submisimus puellam septem annorum,
quae, postquam duritie ventris ac reniten-
tia ejusdem per plurimos menses labora-
verat, tandem adpetitu omni prostrato ita
exhausta atque emaciata fuit, ut sceleto si-
milior, quam vivo homini adpareret. In-
certi parentes de specie morbi, cujus vi filio-
la animam efflaverat, medicamentis omni-
bus irritato successu adhibitis, decreverunt
causam mali, nulla arte superabilis, per ana-
tomen expiscari, eamque proinde provin-
ciam mihi demandarunt; Quam dum lu-
bens in me suscipio, abdomine vix aperto,
hepar ingentis & insolitae (nempe in
puella tam tenerae aetatis) magnitudinis
observo, durum praeterea atque renitens,
intestina omnia tam tenuia quam crassa
flatibus admodum distenta & abdominis
cavum feri, malum tamen odorem non
spirantis, copia notabili repletum. Reli-
qua autem viscera cum a constitutione sa-
na vix abluderent, prolixius prosequi ne-
cessarium non judicabam.

OBSERVAT. IV.

De agno monstroso in vicinia nato.

Uti naturam in opere suo, fabricando nempe corpore occupatam, mille modis turbari posse, a priori facile concedimus: Ita multiplex partuum monstroso-
rum tam in humano quam brutorum genere, proventus, ea de re nos dubitare non finit. Etiam si autem innumera jam talium observationum exempla, imo integri tractatus *de monstris* prostant, non dubitabimus tamen ex nostro etiam penu aliquod exemplum proferre. Paucis enim adhuc septimanis agnellus in vicino quodam vico vivus ob-
latus nobis est, monocephalus, binis oculis & quatuor auribus, e sede sua naturali transpositis, duobus corporibus a se mutuo distinctis, quatuor pedibus anterioribus totidemque posterioribus, qui tamen paucis post partum horis exspiraverat.

OBSERVAT. V.

De miris convulsionibus, mulierem pauperulam ultra biennium cum stupore adstantium exagitantibus, & in hunc usque diem adhuc durantibus.

QUamvis miram convulsionum efficaciam jam alii observaverint Practici, non inutile tamen erit, memorabile ejus rei exemplum percensere foeminae cujusdam in suburbio nostro, *Neumarck* dicto, quae jam ultra biennium valde mirificis, etiam ad terrorem adstantium usque, convulsionibus exagitata fuit, quibus refruandis nulla adhuc dum medicina inventa est, imo potius sub promiscuo, sicuti inter vulgus hominum contingere solet, remedium usu, ferocior & insolentior redditus fuit adfectus. Historia haec est: Mulier paupercula, vinitoris uxor, tenerae graciliorisque constitutionis, 48. annorum, circa annum 22. matrimonium iniit, indeque octo liberorum mater facta, bis gemellos peperit. Et licet hisce puerperiis plerumque sine graviore quodam symptomate accedente recte fuerit perfuncta, subinde tamen mali hysterici aliqua, licet transitoria, sensit pathemata, praesertim postquam ante hos circiter octo annos menstrua ipsi substiterunt & parere desit. Ante biennium & quod excurrit, laboravit gravi quadam diarrhoea, ad dimidium plane annum plus minus continuante & nulla arte compescibili, cui deinde quocunque tandem artificio sopitae motus epileptici successerunt, subinde quidem remittentes &

& inducias passi, tandem vero ira & terrore denuo provocati, in horrendas convulsiones transierunt, quae jam ultra biennium mira motuum varietate & vehementia perdurarunt, & patientem adhuc dum in dies gravius exagitant. Totum nempe successive corpus violentissimis, & , si prudenter res aestimetur, nulli vere rationali intentioni, rem quandam corpoream vel materialem, corpori molestam vel plane noxiam removendi satisfaciendis, percellitur convulsionibus tam mirabilibus simulque horrendis, ut plerisque adstantibus vel nudus aspectus non solum admirationem, verum etiam horrorem incutiat. Interim nunquam diu uni loco pertinacius inhaerent, aut eodem semper modo partes exagitant, sed mox unam, quam cum impetu invaserant, partem, iterum destituunt violentiae istae exagitationes, quas tamen mox velut ex improvviso reassumunt, qua motuum reciprocatioe toti dies noctesque transiguntur insomnes. Primos convulsionum insultus plerumque experitur aegra in plantis pedum, quae insolito modo contrahuntur, unde deinde ulterius progrediuntur ad pedes & crura, tantaque cum violentia artus istos inferiores exercent, ut lignea lecti pars, cui pedibus innititur, ferocia motuum aliquoties diffracta

fuerit. Viscera infimi ventris, quae deinde occupat, in perpetuo veluti motu existunt, & ex latere sinistro versus dextrum, & ex dextro versus sinistrum convolvuntur, donec eorum aliquod in pugnum vel globum (Uterum esse patiens existimat) contractum versus diaphragma adscendat, quod deinde versus superiora adigendo cavitationem pectoris coarctat, respirationem valde difficilem reddit & summas praecordiorum anxietates parit, unde deinde ad vociferandum, nonnunquam semel, bis terue, aliquando vero decies imo duodecies veluti impellitur, sicuti ipsamet fatetur his verbis: Sie müſte ſchreyen / was Sie aus vollem Halse bringen könte; Sie könne es nicht lassen. Quo quidem in statu tanquam mentis impos oculis torvum videt, mox tamen ad sese revertitur: Omnes interea digiti, pollice excepto, tam violenter contrahuntur, ut iis explicandis mediocris virtus non sufficiat, progrediuntur deinde hi motus convulsivi ulterius ad os cubiti & brachii, illaque non minore violentia modo contrahunt modo extendunt, sicque ulterius vim suam protendunt ad ossa scapularum tam dextrum quam sinistram, quod utrumque a parte postica versus anticam & vice versa agit, nonnunquam totum caput veluti in gyrum vertitur, interdum
versus

versus partem anticam nutare, interdum versus posticum reclinari observatur, non nunquam totus truncus cum violentia attollitur, ut lecto insidere videatur aegra, non nunquam eadem cum vi iterum dejicitur, idque successive aliquoties repetitur. Ita porro labia nonnunquam tremunt, nonnunquam versus aures contorquentur, oculi interdum torvum vident, interdum intra orbitas suas gyrantur seu in orbem veluti rotantur. Interea mens rectissime semper sibi constat, nec ulla turbatarum animae operationum indicia comparent. Notari enim cum primis meretur, quod, dum alias in gravioribus convulsionibus, univsum fere corpus occupantibus, quaedam mentis alienatio vel ad minimum quaedam cogitationum obfuscatio seu obnubilatio soleat esse conjuncta, Nostra potius ingenue confiteatur, mentem sibi rectissime semper constare, nisi quod cogitationes ad pauca quaedam momenta veluti perire sibi videantur, dum nempe in summis istis angustiis constituta, ad vociferandum veluti impellitur. Alias eorum omnium, quae durantibus istis vehementissimis convulsionibus dicta vel facta fuerunt ab adstantibus, rectissime recordatur, sicuti etiam post insultum aliquem licet gravio-rem superatum, ad quaesita aptissime re-
spon-

spondet, sicuti saepius ejus rei experimentum mecum fecerunt adstantes. Solent praeterea in aliis epilepticis gravioribus convulsionibus duo observari phaenomena, non minori consideratione digna, nempe *pollicum fortissima impressio in pugnum & copiosa spumae circa os collectio*, quod utrumque tamen in nostra non observatur: Licet enim omnes reliqui digiti fortissime contrahantur, & omni meo molimine in situ recto detinere vel extricare illos non valuerim, pollicem tamen contractum nunquam vidi, multo minus spumam circa os collectam unquam observavi, labia tamen tremere saepius visa, maxilla vehementer exagitata, lingua diversis etiam motibus exercita, nunquam tamen extra vallum dentium exporrecta, interim tamen eo modo disposita, ut ad certas voces proferendum non solum habilis existeret, sed veluti impelleretur, quod aliquoties suo modo ita expressit aegra: *Sie müste so reden / und nicht anders / es wäre recht / als wann ihre Zunge und Kinnbacken darauf gerichtet würden / daß Sie so reden müste.*

Solet insuper & hoc observari in aliis epilepticis, quod si pollices ipsis extricati fuerint, mox vel brevi post universa convulsionum vis ita distrahatur, ut brevi post tandem penitus cesset, quod tamen in nostra,
insti-

instituto aliquotis experimento, non successit: interim in eo exactissima est convenientia, quod paroxysmo aliquo superato de universali corporis lassitudine, qualis alias post gravia laboriosa voluntaria molimina hominibus sanis obrepere solet, vehementer conqueratur, nullo vero modo de doloribus exquisitoribus, quorum praesentiam violenta ista viscerum abdominis contorsio arguere non citra rationem posset. Plerasque noctes trahit infomnes, interdum tamen per bihorium, a secunda nempe ad quartam post mediam noctem, leviori somno fruitur, de reliquo tam inclinante die quam noctu omnia sunt tolerabiliora, convulsiones praecipue in abdomine, dum in dextrum latus volvitur patiens, notabiliter remittere imo tandem plane cessare observantur, universum tamen corpus hinc inde commovetur, non aliter ac si in cunis hinc inde agigaretur. Alvus tanta cum pertinacia suppressa est, ut singulis quinque diebus semel tantum deponatur, dumque tandem foeces egeruntur, omnia simul intestina exitum quasi tentare aegrae videntur. Cibos nec magnopere adpetit, nec tamen etiam averfatur, sed undecunque oblatos magna cum aviditate devorat, tanquam necessitate quadam coacta ad subito ingerendum, quidquid oblatam fuit; sie müste sich Zauen.

Unde

Unde etiam sudores inter comedendum erumpunt. Nonnunquam cachinnos edit, quasi de re quadam sibi jucunda laetaretur, idque plerumque invita fieri minerva ipsam et contestatur: sie müste Lachen/ und könne es nicht lassen; flopffet darzu in die Hände. Mox tamen iterum profunda corripitur tristitia, quasi lacrymas effusura &c.

Atque mira haec convulsivorum motuum catastrophe, ut cogitari facile potest, diversis etiam speculationibus ansam dedit, quibusdam occultam daemonum vim, magicas artes & incantamenta accusantibus, aliis vermium in ventriculo & intestinis latentium integras turmas suspicantibus, aliis pathematibus hysteriis totum negotium tribuentibus, aliis vero materiam quandam valde acrem, systema nervosum & quidem ex hypothesi vulgari, paulo debilius, irritantem, vellicantem, sicque impetuosum ac veluti furibundum spirituum animalium influxum per nervos in musculus excitantem, hariolantibus.

Quod vero pleraeque harum praefigurationum omni solido fundamento destituantur, nihil certius demonstrat, quam irritus omnium hucusque adhibitarum medicamentorum successus. Quicquid enim hucusque a medicis imo & medicastris, quorum certe non parvus numerus sua hic fecit experimen-

rimenta, aegrae exhibitum fuit, adfectum potius exasperavit ferocioremque reddidit; Quod inprimis praesentius praestiterunt spirituosa acria, uti spiritus CC. aliaque hujus farinae. Frustranea quoque in hunc usque diem fuere omnia reliquorum tentamina, qui correctiones vel alterationes materialium, ex hypothese acrium & irritatoria vi instructarum, in animo habuerunt: nemo enim illorum ad motus illos exorbitantes eorumque moderamen procurandum respexit, & hinc conatum talium successus omnes irritos fuisse, non est mirandum.

Mihi semper visum fuit, prima equidem harum commotionum heteroclitarum fundamenta negotium mensium ante consuetam periodum subsistentium imo plane constanter emanentium posuisse, quas deinde succedentia graviora animi pathemata, nempe ira vehemens & terror inopinatus non solum revocarunt, sed & gravissime exasperarunt. Quia nihil aeque majori pollet efficacia tam ad convulsiones recentes excitandum, quam inprimis ad antiquas resuscitandum & revocandum, quam dicta illa animi pathemata: hae enim duae potissimum causae mihi innotuere, quarum occasione motus isti vehementissime exacerbati sunt, nempe primo iracundia vehemens, ex rixis & jurgiis asperrimis oriunda, in quae
cum

cum hospite sua ob frustulum lardi, furtim sibi ab illa ablatum exardescibat patiens: Accesserunt dirae hospitis, furore prorsus exagitatae, imprecationes, dum a tergo patientis, lecto jam adfixae, fores hypocausti subito aperuit, & inter alias diras imprecationes haec ipsi verba furibunda adclamavit: du &c. nun wirst du deinen Nest wohl kriegen. A quo tempore longe vehementius ac violentius, quam antehac factum fuerat, sese convulsam fuisse queritur. Deinde vero terror etiam inopinus ad motuum horum exacerbationem non leve contulit momentum, dum filius aegrotantis adultus, ipsa infamia, ad militiam coactus & vi abductus fuit: nam cum ipsi nunciaretur: nun schmeissen sie euren Sohn auff den Wagen und schleppen ihn mit fort: Tota statuæ instar obrigit: sie sey so sehr erschrocken / daß sie ganz starr und steiff geworden/ quem deinde rigorem vehementissimae membrorum convulsiones iterum subsequutae sunt, in hunc usque diem per intervalla adhuc recurrentes & constanter continuantes.

OBSE|V. VI.

De cancro labii inferioris, ex imprudenti usu corrosivorum, aliisque funestis effectibus ex inflammatione partium delicatiorum.

Quem-

Quemadmodum ex minima scintillula
 saepius magnum oritur incendium: ita
 ex levi partis incalescentia quandoque ve-
 hementior inflammatio, & hac corrosivis
 irritata & exagitata plane cancrofa disposi-
 tio, imo actualis cancer subsequitur. Tri-
 ste simulque memoratu dignum ejus rei ex-
 emplum haud ita pridem nobis praebuit
 civis quidem Hallensis, professione Buccin-
 ator, qui cum aliquando buccinando (auf
 der Trompete) vehementius simulque diu-
 rius sese exercuisset, indeque labia fortius
 incaluissent, non ita multo post in labio in-
 feriore ejusque sinistra parte interius par-
 vum foramen persensit, exteriore labii su-
 perficie leviter ac veluti superficietenus cru-
 entata, cui mox adplicuit emplastrum, vix
 majorem quam ternarii latitudinem habens,
 cujus usum per integros 14. dies continua-
 vit. Cum vero parum commodi exinde
 observaret, chirurgum consuluit, qui liquo-
 rem guttatim aliquoties de die instillan-
 dum, ex spiritus vini camphorati uncia una
 cum dimidia & sacchari saturni drachmis
 duabus ipsi praescripsit. Tantum vero abest,
 ut ex hoc remedio aliquod levamen ob-
 servaverit, ut potius malum indies deterius
 inde redditum fuerit: Circa locum nam-
 que tumoris externe foraminulum conspe-
 ctum est, margines duros ac valde reni-

tentes habens, nihilominus liquore modo dicto diligenter instillando imo & scopis paulo asperioribus subinde everrendo perrexit, ejusque remedii usu foramen externum amplius factum est, tumorem quoque internum occupavit, sicque perforatum est, duritie illa marginis circum circa majora semper augmenta capiente. Videns itaque, ex remedii hujus applicatione ejusdemque per alias duas septimanas continuatione tam sinistrum sequi eventum, relicto priori chirurgo, ad alium confugit, certa spe fretus, se sub hujus peritiori administratione voti sui compotem fore; Hic enim ipsi persuaserat, se carnes illas, quae interea temporis jam luxuriari coeperant, corrosivorum usu mox remoturum. Quam fallaces vero sint spes humanae, & quam parum fiduciae in dexteritate chirurgorum, in hisce nostris potissimum regionibus, reponere liceat, non ita multo post cum damno suo expertus est: Cum enim alumen ustum, quod tamen, cum paulo debilius ipsi videretur, quam ut fermento ibi haerenti mortificando par esset, cum mercurio praecipitato rubro permutavit, vix admovisset, mox ingentes dolores pungitivos, ora insuper tumoris magis semper intumescente & gravius indurata, inde persensit, quibus tamen heroi-

co animo neglectis, ut fermenti latentis mortificationem promoveret, acrium istorum corrosivorum usu constanter perrexit, & jussu chirurgi linteamen, liquore procul dubio similis, nempe corrosivae indolis madidum admovit, unde longe adhuc exquisitius dolores misero aegrotanti exasperati sunt; Quibus perferendis cum non amplius par existeret, & interea chirurgo intolerabilium talium cruciatuum causam imputaret, simulque exprobraret, nihil aliud responsi loco tulit, quam *se* (chirurgum) *malum istud curare non posse*: Commendavit tamen ipsum industriae cujusdam operatoris, tunc temporis Halae commorantis, sicque ipsum consilii & auxiliū omnis inopem, adfectu in longe deteriorem statum deducto, dereliquit.

In magno sic rerum suarum discrimine constitutus aeger noster, tertium quaesivit artificem chirurgum, ejus curae sese committeret, qui nihil adhuc dum de cancrosa subtus latente indole adfectus suspicans, aquam calcis vivae, mercurio dulci permixtam, cujus virtutem mundificanrem alias in sordidis ejusmodi ulceribus admirabilem deprehenderat, adhibuit, quo loco ulceratum saepius eluendo ac renovando, a sorditie liberare conatus est. Simul vero, sphaeram professionis suae, sicuti

ti huic hominum generi solemne esse solet, temere transfiliendo, dosin mercurii dulcis cum antimonio diaphoretico martiali, pro excitando sudore (ab aliis accusatur, quod mercurium dulcem magna dosi, scopo nempe salivationem excitandi aegro exhibuerit, quod tamen suo loco relinquo) interne dedit, & per integrum 14. dierum spatium decocta lignescencia propinavit, sub quorum continuato usu meliorem faciem ulcus exhibere coepit, & primordia quaedam legitima suppurationis adparere, inconstantius tamen, & mutata larva, mox pristinum ulcerationis foedae statum repetere visum est. Observans itaque, omnem rationalem spem, ad verum atque legitimum suppurationis statum negotium deducendi, penitus decolasse, & pristinam marginis duritiem non tam imminui, quam indies potius augeri, sinistri quiddam & cancrosi quidem sub affectu latere suspicatus est; ac proinde, cum tanto malo superando se solum vix sufficere sibi optime conscius esset, quippe tenuitatis suae haud immemor: Hinc consilium duorum medicorum in praxi constitutorum expetiit, annon hac rerum praesentium conditione expediret, curationem potius per chirurgiam, sectioni labiorum leporinorum similem, quam per pharmaciam adgredi; qui cum nihil haberent, quod op-
pone-

ponerent, quo minus operatio quantocyus susciperetur, conclusum fuit, ut praestituto die ac tempore, sub gratiae divinae tutela atque directione in ipsorum & aliorum medicorum praesentia operatio adornaretur, ipso aegro, praesente animo, proposito adnuente, sola uxore deformitatem ingentem metuente, & hinc, quantum in ipsa, sectionem impediante.

Interea vero temporis, dum haec consilia agitantur, junior quidam medicus in medium procedit, thraconicis suis gloriationibus patientem nostrum a laudabili proposito chirurgiam subeundi, qua eo tempore salvari sine dubio potuisset, penitus avocans eidemque in aurem insusurrans, se sine sectione, sola pharmacia, ratione longe optabiliori, ipsum curaturum & quatuor septimanarum spatio in integrum restitutum esse. Quis laetior chirurgus (an etiam patiente, aliter jam edocto, dubito) qui hac ratione commodissimam nanciscebatur occasionem curationi sensim sese subducendi, errores ab aliis commissos palliandi, & in sinum aliorum refundendi? Quid vero egit medicus noster pro cicurando tanto malo, & putredinosa corruptione indies latius serpente & odorem ingratissimum exhalante, compescenda & cohibenda? scilicet, ut operosior videretur, chirurgus so-

Iam tantum ulceris foedissimi per instrumenta mundificationem permisit, ipsemet vero balsamicorum suorum, putredini, ut patienti ejusque uxori persuaserat, efficaciter resistentium, adplicationem solus administravit, idque methodo prorsus insolita & in chirurgorum officinis ignota: balneator interim insolitos tales deligandi modos tacite & in sinu, quod ajunt, ridens, nihil exoptabat vehementius, quam mirabilium istorum promissorum & actorum exitum, & quidem, si Diis ita placeret, felicem. Interim, cum indoles vere cancrofa manifesta adesset, etiamsi id persuaderi medico nulla ratione potuerit, balsamica illa scopo suo hic penitus exciderunt, atque adeo putredo cum intolerabili latius sese diffundente foetore tam cito per partes proximas sese extendit, ut, licet quotidie ter deligaretur patiens, ut sordities mundificando detergeretur, tam cito tamen invalescere & proserpere visa fuit putredo, ut quotidie integra frustra enormiter foetentia abscederent, reliquis partibus mox iterum exturgescentibus ac veluti enormiter luxuriantibus.

Rebus igitur dicto modo comparatis atque constitutis, pessima quaeque ominari coepit chirurgus, medico interim, aegrotto & adstantibus bonae spei plenis: ex qua

con-

contraria animorum de morbi successu diversa sentientium dispositione cum sese extricare non posset, me accessit, utpote quem jam saepius in aliis intricatioribus casibus chirurgicis, operationem postulantibus, consulere solitus fuerat, rogans, ut una cum ipso in praesentia alterius Medici aegrotantem inviserem, & quid mihi de eventu videretur, cordate meum aperirem iudicium: cui etiam petitioni tanquam honestae non debui non annuere, & quid boni sperandum vel mali metuendum, candide exponere. Exploratis itaque sufficienter omnibus circumstantiis secundum scientiam & conscientiam meam, aliter iudicare non potui, quam res aegri admodum esse desperatas, & tali rerum facie nec chirurgiam locum habere, nec pharmaciam quidquam effecturam, imo hanc universum negotium longe deterius reddituram; quod meum iudicium, quippe a pollicitationibus alienis longe alienum, etiamsi prima fronte & medicum & aegrotantem consternari videretur, successu tamen temporis fidem & adplausum commeruit, rebus hujus de die in diem in pejus euntibus, praecipue glandulis colli undiquaque tumidis, duris, lividis, valde dolorificis & quantocyus rupturam minantibus, & sese serius ocys cum labii apertura certissime conjuncturis: quem tragi-

cum & revera omni commiseratione dignissimum eventum cum proxime imminere animadverteret medicus, patienti nostro pariter, uti praecedentes Chirurgi fecerant, valedixit & gratiae atq; misericordiae divinae ipsum commendavit, quam etiam elapsis aliquot septimanis abundantissime expertus est, dum tertio festi Pentecostalis die, postquam chirurgorum tyrannidi, temeritati & ignorantiae per integros menses expositus fuerat, viribus omnibus exhaustis, praecedentibus aliquot dierum spatio cardialgiis & praecordiorum anxietatibus, tandem sic satis placide obdormivit, sicque gravioribus, quae metuebam, calamitatibus, potissimum maxillae inferioris ex suis sinibus elapsi &c. subductus est.

Possent, si vellent, ex hac historia multas easque forte non contemnendas observationes contexere, sed hac vice non placet esse in hac re prolixiori; quare paucarum tantum mentionem faciam.

I. *Corrosiva* quidem in praxi medico-chirurgica v. g. in obtundendis fermentis partium ulceratarum, hyperfarcosi absumenda & callo tollendo aliisque casibus insignem exerunt efficaciam: caute tamen iisdem utendum est in partibus delicatioribus, carne molli, fungosa atque turgidula praeditis, quales sunt labia oris & vulvae &c. cum &

in partibus carnofo-musculosis sequiores interdum caufentur effectus, quod exemplo sponsae cujusdam patet, quae ut sponso suo non anteriora tantum, verum etiam posteriora (habebat enim in natibus verrucam) undiquaque nitida, plana, pulchra, sine rugis, maculis atque verrucis exhiberet, ante nuptias verrucam in natibus per corrosiva auferri sibi voluit, quod tamen consilium tam infeliciter ipsi cessit, ut gaudium in tristitiam, luctum atque moerorem fuerit conversum: Unde omnes chirurgos serio monemus atque hortamur, ut circa talium corrosivorum usum in praxi chirurgica cautos atque circumspectos sese gerant.

II. Chirurgia est habitus practicus, ubi occasione agendi semel elapsa, tempus deinde est irrevocabile. Quod noster sectione in tempore administrata servari potuisset, extra dubium est.

III. Pharmacia tanto minus locum invenire poterat, quo certiora statim in initio aderant signa dispositionis cancrofcae: quod si enim indicationes, quas secundum rectae rationis ductum formare liceret, ad experientiae cynosuram exigere vellemus, omnes suo successu & sperato effectu destitutas experturi essemus, sive materia in ejusmodi ulceribus corrupta evacuanda & ulcus detergendum, sive novus materiae

adfluxus praeoccupandus, five corruptio & putredo jam praesens cohibenda & futura praecavenda, vel consolidatio in partibus ita corruptis procuranda, vel quid quid demum aliud pro impetrando felici scopo ratio suadere possit. Notum enim est, quod detersionem & mundificationem ulceris alias perficiant *caustica*, quibus tamen hoc malum potius exasperatur & dolores augetur; Quod putredinem & corruptionem ulteriorem alias praeoccupent *Balsamica*, quibus hoc in casu inflammatio augetur & sensus incitatur; Quod adfluxum ulteriorem materiae alias efficaciter refragent *adstringentia* & *repellentia*, quae tamen hoc in casu nocentissima ac damnosissima sunt. Ita ergo dubiae spei & ancipitis eventus plena hic sunt omnia.

IV. Consultum nunquam est, ut medici juniores, ad praxin primum adspirantes, periculosos tales adfectus, potissimum operationem postulantes, quos vel ipsimet nunquam adhuc tractarunt, vel ab aliis tractatos & administratos viderunt, curandos suscipiant: quia *curationes* morborum *cathedrales*, quas alias non incongruo vocabulo *papyraceas* vel *per chartam* factas adpellare liceret, infinitis parasangis differunt a *curationibus clinicis*, quod unumquemque propria docebit experientia.

V. Medici prudentis est, scire *terminos ac limites artis*; Addo ego, non *artis tantum*, sed & *praesidiorum artis*: Quo nomine commendari meretur aphorismus Hippocratis, qui occurrit Sectione VIII. aph. VI. Quae medicamentis curari non possunt, eorum ferro vel igne procuranda est sanatio; Ignis autem ea sanat, quae ferrum non sanat; Et quae ignis curare non potest, ea insanabilia judicare oportet.

VI. Indecens est, & conscientiam graviter laedit, non solum, rebus pessime administratis, mercedem importune exigere sed etiam plane per vim & coactionem Magistratus extorquere, potissimum ubi res est angusta domi; Licet alias, in rebus bene & convenienter gestis, mercedem postulare, non solum justum & aequum sit, sed & a bonis moribus viri honesti nullo modo alienum.

OBSERVAT. VII.

De puella nobili, abscessum abdominis passa ex abusu fortiorum pellentium in suppressione menstruorum.

ETiamsi vel simplex ratio regulam illam proportionis: *Nihil esse movendum, nisi prius sit mobile vel viae ad movendum satis habiles*; attendentibus insinuare posset: Ob-
fer-

servamus tamen in negotio promovendi fluxus menstruorum, in foemellis illam usque adeo negligi, ut hinc ex temerario tali neglectu non debeant non innumeri in praxin medicam errores irrepere. Quid enim Practicis vulgatus est, quam menses quacun- que de causa suppressos fortioribus pel- lentibus, *emmenagogis* alias dictis, revoca- re velle? Quid vero etiam perniciosius?

Id quod ne frustra allegasse videamur, exemplo pratico confirmabimus: Virgo nobilis ex proximo quodam Saxoniae pago, pulchra, venusta, temperamenti sanguinei, sed simul plethorica, incidit in suppressio- nem diuturnam menstruorum, indeq; variis aliis, ut fieri solet, pathematibus subjicitur. Consulit chirurgum, ob empiricam, quam hic exercet, praxin tam externe quam in- terne non ignotum, qui secundum rusticam suam philosophiam, legum quippe motus & proportionis in motu servandae ignarus, pellentibus fortioribus, oleo sabinæ & si- milibus, negotium adgressus, circa inguen dextrum excitavit magnum tumorem, qui, cum nullis remediis cederet, & interea puel- lam exquisitissimis doloribus exerceret, ab alio peritiori chirurgo tandem cultro ape- riendus fuit, quo facto ingens copia mate- riae purulentæ cum insigni patientis leva- mine egressa est: Vulnere deinde lege artis tractato & materia debite evacuata, brevi

temporis spatio ad pristinam sanitatem patientis revocata est. Quia vero in sectione ipsum peritoneum larga incisione laedendum fuit, coaluisse quidem cum musculis proximis pro certo habemus, jure tamen metuimus, ne, si aliquando vitae conjugali sese adplicet & gravida evadat, ob magnam peritonei dilatationem nova ruptura sequatur.

OBSERVAT. VIII.

De halitu tetro, dulci veluti ac valde nauseabundo, mulieri ex naribus exhalante, certissimo mensium instantium indicio.

ANte complures jam annos novi mulierem, sanguineo-plethoricam, largioribus profusionibus menstruis adsuetam, quae de reliquo sana, quotiescunque menstruorum fluxus instabat, odorem quasi dulcem, ingratum & nauseabundum, ei propemodum similem, qualis ex cadaveribus recens mortuorum vel morti proximorum exspirare solet, ex naribus suis exhalabat, sensim iterum decrescente & tandem evanescente halitu, inclinantibus ad finem menstruis, imo tandem plane cessantibus. Suspicio equidem nonnunquam & mulieri & medico suboriebatur de ozaena latente: Cum vero inter emungendum partim nihil excerneret, partim vero teter ille halitus certae temporis

ris

ris periodo adstrictus esset, & cum adpropinquante menstruorum fluxu inciperet, eodem desinente & ille cessaret, suspitioni tali nullum locum relinquendum esse iudicavimus, imo potius a moliminibus sanguinis, ad excretionem tendentis, & laboriosas anxietates mulieri inducentis, sub quibus talium effluviolorum, nares moleste adficiendum, exhalatio ex illis contingit, odorem illum derivandum esse concludimus.

OBSERVAT. IX.

De novo instrumento uterino, quod alias *Pessulum* vocant, in prolapsu uteri vero cum successu adhibendo.

Sicuti felix puerperium maximam partem a prudenti directione & provida manu obstetricis dependet: Ita contraria omnia eventura esse jure metuendum, si parturientem imprudentis & imperitae obstetricis curae committi contingat. Non semel expertae sunt mulieres, quod placenta uterina paulo pertinacius utero adhaerente, illiusque extractione cum violentia suscepta, totus uteri fundus marsupii instar inversus & extra uteri labia prolapsus fuerit conspectus. Laborarunt equidem medici atque chirurgi in fabricandis talibus instrumentis, quibus non solummodo uterum per infortunium prolapsum in genuinum suum locum

cum

cum restituere sed & eundem ibidem retinere liceret; Quod ultimum inprimis impetrare ad nisi sunt pessulis variarum formarum atque figurarum. Desiderarunt vero jam alii, quod figura ovalis, qualem Fig. I. exhibet, vel ad ovalem proxime accedens, qualis Fig. II. offertur, vel rotunda atque circularis, qualem Fig. III. repraesentat, multis incommodis sint expositae, potissimum, quod non solum excrementorum profluxum remorentur, verum etiam excussioni, abdomine vehementer commoto, v. g. in tussi, sint obnoxiae.

Propius equidem ad scopum accessit *Johannes de Muralto*, medicus Tigurinus, qui pessulos annuli instar perforatos commendavit, & *Johannes Bauhinus*, qui circulorum ex filo argenteo rotundo paratorum cum furca trifida ejusdem materiae mentionem fecit, quibus etiam *de Blegny* machinula addenda, quam in *arte herniarum curatrice* descripsit; Omnibus tamen difficultatibus & incommodis inde metuendis non satisfaciunt.

Quare pessulum singularis structurae, figuram conii detruncati habentem, & ex meris circulis ferreis mediocriter crassis singulari artificio in talem figuram cooptatis, constructum, in medium producimus, qui virtute veluti elastica gaudeat, ut fortius in sese compressus prompte contrahatur; Pressio-

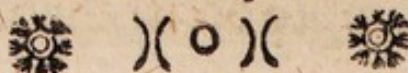
ne vero remittente, in pristinam suam figuram resiliat: Cujus ichnographiam Figur. IV. orthographiam vero Figur. V. exhibet. Vid. Disput. nostram de artificio novo restituendi procidentiam Uteri veram, cui tabula figurarum adjuncta est.

De usu ejus, commodis atque praerogativis dicemus uberius alio loco, nempe disputatione, quam de hac materia suo tempore habebimus.

OBSERVAT. X.

De prolapsu Uteri spurio, ex elevatione magni ponderis in Puerpera.

Distinguendum esse inter prolapsum uteri *spurium* atque *verum*, Practicis non est ignotum, quamvis probe meminere, *Kerckringium* aliosque illum priorem rotunde negasse, quos tamen solide refutavit *Ruyschius*. Quemadmodum vero in prolapsu uteri *vero* fundus uteri plane inversus extra pudendorum muliebriam labra propendet: Ita e contra in *spurio* vagina uteri tantum p. n. relaxationem passa, extra sinum plus minus prominere conspicitur. Exemplum talis procidentiae spuriae observavimus ante biennium, & quod excurret, in muliere paupercula, artem lotriciam exercente, indeque sibi victum & amictum quaerente. Haec triduo, postquam pepererat, ad professionem suam ordinariam reversa, cum ingens pondus elevaret, aliquid sibi in sinum descendere per sentiscit; Quod tamen digito in vaginam immisso restitui facile poterat, saepius tamen in hunc usque diem denuo prolabitur, si vel vehementer tussiat vel alio modo abdomen concutiendo ad egressum denuo disponat.

Nomina Auctorum,
 Qui *Anatomiam* scriptis suis exorna-
 runt, & quorum in hac historia
 mentio injicitur.

A.

A Chillinus *Alexander.*
 Aelianus *Meccius.*
 Albertus *Salomo.*
 Aldes *Theodorus.*
 Andernacus *Guintherius Johannes.*
 ab Aquapendente *Hieronymus Fabricius.*
 Arantius *Julius Caesar.*
 Aristoteles.
 Arnifaeus *Henningus.*
 Asellius *Gaspar.*

B.

B Arbette *Paulus.*
 Bartholinus *Casparus.*
 Bartholinus *Thomas.*
 Bartoletus *Fabricius.*
 Bauhinus *Casparus.*
 Bayfield *Robertus.*
 Bellinus *Laurentius.*
 Berengarius *Jacobus.*
 Benedictus *Alexander.*

Bergerus *Johannes Godofredus.*
 Beslerus *Michael Rupertus.*
 Bidloo *Godofredus.*
 Blancardus *Stephanus.*
 Blasius *Gerhardus.*
 Blossius *Sebastianus.*
 Bohnius *Johannes.*
 Bokelius *Johannes.*
 Bonaciolus *Ludovicus.*
 Bonetus *Theophilus.*
 Bontius *Jacobus.*
 Boscus *Hippolytus.*
 Briggs *Wilhelmus.*
 Brovvn *Johannes.*
 Brunnerus *Johannes Conradus.*
 de Bry *Johannes Theodorus.*
 Bucretius *Daniel.*
 Burrhus *Josephus Franciscus.*

C.

C Abrolius *Bartholomaeus.*

NOMINA AUCTORUM.

Carpus *Johannes.*
 Cafferius *Julius.*
 Casmannus *Otto.*
 Charleton *Waltherus.*
 Chiffletius *Johannes.*
 Charriere *Josephus*

de la

Clerc *Daniel le*
 Colle *Johannes.*
 Columbus *Michael.*
 Columbus *Realdus.*
 de Concorreggio *Johannes.*

Cortefius *Johannes*
Baptista.

Coiter *Volcherus.*
 Covvperus *Guilielmus.*

Cunanus *Johannes*
Baptista.

Cuneus *Gabriel.*

Curtius *Matthaeus.*

D.

DEmocritus.
 Deusingius *Antonius.*

Diemberoeck *Isbrandus de*

Diocles *Carysthius.*

Drake *Jacobus.*
 Drelincourtius *Carolus.*

Dryander *Johannes.*
 Dupré, - - -

E.

EIchstadius *Laurentius.*

Entius *Georgius.*

Erasistratus.

Eustachius *Bartholomaeus.*

F.

FAllopius *Gabriel.*
 Fernelius *Johannes.*

Fontanus *Nicotaus.*

Fracassatus *Carolus.*

Francus de Franckena
 nau *Georgius Fredericus.*

Fuchsius *Leonardus.*

G.

GAlenus *Claudius.*
 Gavassetius *Michael.*

Geminus *Thomas.*

Ger-

Gerhardus *Johannes*.
 Gersdorff *Johannes*.
 Gibson *Thomas*.
 Glissonius *Franciscus*.
 Graeff *Regnerus de*
 Grafeccius *Georgius*.
 Grevv *Nehemias*.
 Guevara *Alphonsus*
Rodericus.

H.

HArderus *Johannes Jacobus*.
 Harveus *Guilielmus*.
 Havers *Clopton*.
 Helblinus *Johannes*
Casparus.
 Hemsterhuys *Syboldus*.
 Henerus *Renatus*.
 Herophilus.
 Highmorus *Nathanael*.
 Hildanus *Guilielmus*
Fabricius.
 Hippocrates *Cous*
 Hobokenus *Nicolaus*.
 Hoepffnerus *Henricus*.
 Hoffmannus *Casparus*.
 Hoffmannus *Johannes*
Mauritius.

Homerus.
 Hermannus *Guilielmus*.
 Horne *Johannes van*
 Horstius *Johannes*
Daniel.
 Horstius *Gregorius*
Jun.
 Hovius *Jacobus*.

I.

JAfolinus *Julius*.
 Ingrassias *Johannes*
Philippus.

K.

KArthan *Johannes*
de
 Kerckringius *Johannes*
Theodorus.
 Knoblochius *Tobias*.

L.

Lacuna *Andreas a*
Lambsverde Johannes Baptista de
 Landus *Bastianus*.
 Lanzonus *Josephus*.
 Laurembergius *Petrus*.
 Laurentius *Andreas*.

Leal Lealis.
 Lovverus *Richardus*.
 Ludovicus *Antonius*.
 Lycus.
 Lygaeus *Johannes*.
 Lyferus *Michael*.
 Lysterus *Martinus*.

M.

MAjor *Johannes*
Daniel.
 Malpighius *Marcellus*.
 Mangettus *Johannes*
Jacobus.
 Marchettis *Petrus* de
 Marchettis *Dominicus*
 de
 Marinus.
 Martianus.
 Massa *Nicolaus*.
 Majovv *Johannes*.
 Meletius.
 Merianus *Matthaeus*.
 Meibomius *Henricus*.
 Meurerus *Christopho-*
rus.
 Michinus *Franciscus*.
 Milichius *Jacobus*.
 Molinettus *Antonius*.
 Montana *Bernhardi-*
mus.

Morgagni *Johannes*
Baptista.
 Mundinus.
 Munnicks *Johannes*.
 Muralto *Johannes* de

N.

NAboth *Martinus*.
 Needham *Gual-*
therus.
 Norton *Thomas*.
 Nuckius *Antonius*.

O.

ORibafius.

P.

PAlfyn *Johannes*.
 Parthenius.
 Parifanus *Aemilius*.
 Paschioni *Antonius*.
 Pascolus *Alexander*.
 Pauli *Simon*.
 Pauli *Jacobus Henri-*
cus.
 Pauli *Johannes Wil-*
helmus.
 Paræus *Ambrosius*.
 Pavvius *Petrus*.
 Pecquettus *Johannes*.
 Pelops.

Pelops.
 Perdulcis *Bartholomaeus*.
 Petraeus *Henricus*.
 Peyerus *Johannes Conradus*.
 Platerus *Felix*.
 Plazzonus *Franciscus*.
 Plempius *Vopiscus Fortunatus*.
 Piccolhomineus *Franciscus*.
 Pinaeus *Severinus*.
 Pinus *Petrus Matthias*.
 Polybus.
 Posthius *Johannes*.

R.

RAedt *Franciscus de*
 Recorde *Robertus*.
 Remmelinus *Johannes*
 Richardus, *Anglicus*.
 Rumbaum *Christophorus*.
 Ridley *Henricus*.
 Riolani *Johannes, Pater & filius*.
 Rivertus *Stephanus*.
 Rolfincius *Guernerus*.
 Rondeletius *Guilielmus*.

Rudbeckius *Olaus*.
 Ruffus, *Ephesius*.
 Ruyfchius *Fredericus*.
 Ryffus *Gualtherius Hermannus*.

S.

SAlomo, *Rex Judaeorum*.
 Saltzmannus *Johannes Rudolphus*.
 Schellhammerus *Guntherus Christophorus*.
 Schillingius *Henricus Sigismundus*.
 Schneiderus *Conradus Victor*.
 Sebicius *Johannes Albertus*.
 Severinus *Marcus Aurelius*.
 Severus *Nicolaus*.
 Soranus, *Ephesius*.
 Spigelius *Adrianus*.
 Sponius *Carolus*.
 Steno *Nicolaus*.
 Stephanus *Carolus*.
 Stockhammerus *Franciscus*.
 Straussius *Laurentius*.
 Svva-

Svammerdammius *Johannes.*

Sylvius *Jacobus.*

Sylvius *Franciscus de le Boe.*

T.

T Agliacotius *Casparus.*

Tauvry *Daniel.*

Theodorus *Sebastianus*

Theophilus *Potospatarius.*

Tilingius *Matthias.*

Topelstein *Henricus de*

Tyson *Eduardus.*

V.

Valsalva *Antonius Maria.*

Valverda *Johannes.*

Varolius *Constantinus.*

Vassaeus *Ludovicus.*

Verle *Johannes Baptista.*

Vernay *Josephus du.*

Vesalius *Andreas.*

Veslingius *Johannes.*

Verhayen *Philippus.*

Vidus *Vidius.*

Vieussens *Raymundus.*

Vigierius *Johannes.*

Viringius *Johannes Matthaeus.*

Virfungus *Johannes Georgius.*

Volckamerus *Johannes Georgius.*

W.

Warthonus *Thomas.*

Wepferus *Johannes Jacobus.*

Willichius *Jodocus.*

Willifius *Thomas.*

Winsemius *Menetaus.*

Wolffstrigelius *Laurentius.*

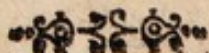
X.

XImenes *Petrus.*

Z.

Zambeccarus *Josephus.*

Zerbis *Gabriel de.*

INDEX

Rerum memorabilium in hac Historia
occurrentium.

A.

<p>A Chillini Anatomia pag. 44. commentatus est in Anatomiam Mundini ibid.</p> <p>Aegyptiorum consuetudo de sceleto mensis in ferendo 9</p> <p>Aelianus Meccius Galeni Praeceptor 30. & 31 Ejusdem Anatomica & Galeni de illis iudicium ibid.</p> <p>Aemulatio nullibi potentius quam inter medicos regnat. III</p> <p>Aesculapiadea Schola qua methodo anatomiam docuerit? 10.</p> <p>Agni monstrofi historia 199.</p> <p>Albertus Salomo, Anatomicus celebr. 79 Scripta ejus Anatomica ibid.</p> <p>An valvula coli eisdem cognita fuerit? 131.</p>	<p>Aldes Theodorus contra Harveum scripsit 117. Reliqua ejus scripta ib.</p> <p>Alexandri Benedicti aetas 44 Vita & scripta ejusdem ibid.</p> <p>Almelovvenii iudicium de Anatomia Hippocratis 12</p> <p>Analogica translatio partium in brutis ad C. H. est mater multorum errorum in Anatom. 19</p> <p>Anatomia fundamentum artis medicae I. ab eadem in schola Aesclepiadea tyrones discendi initium fecerunt ibid. ejusdem usus & necessitas in physiologia & pathologia. 2.</p> <p>Non debet tractare aliena vel supervacanea 3</p> <p>An & quatenus futuro medi-</p>
--	--

Q

medico & Chirurgo utilis vel necessaria 4	secundum Gale- num. <i>ibid.</i>
Versatur vel circa en- cheireses vel circa historiam partium vel usus earundem <i>ibid.</i>	Non addiscitur sine exercitio 65
Administratur vel in corpore vivo vel mortuo 5	Brutorum cur com- mendanda & quem habeat usum? 104
Anatomicae historiae scriptorum defectus 6	Anatomici scriptores se- culi decimi sexti 80. & 81
Practica unde orta sit, quemque habeat u- sum? 5	Anonymi Angli anato- mia 132
Principum indulgen- tia in erigendis thea- tris anatomicis publi- cis <i>ibid.</i>	eiusdem methodus <i>ib.</i>
Non omnium Anato- micorum idem fuit scopus 7	Anonymi observationes circa structuram vaso- rum biliariorum 127
Est vel <i>strictè medica</i> vel <i>physica</i> tantum 7. & 8.	Anonymi Isagege anato- mica 132
Reges Aegypti eam excoluere 9	Osteologia Nova 105
Ejus vestigia in scriptis Salomonis 8	numerus ossium C. H. secundum hunc auctorem <i>ibid.</i>
Quo in statu fuerit tempore Asclepiada- rum 10	Anonymi conjecturae de nova via feri urino- si ad renes 158
	probatio auctoris a <i>priori & posteriori ib.</i>
	ab Aquapendente <i>Hie- ronymus Fabricius</i>
	Praeceptorem habuit Fallopium 82
	Ejus

- Ejusdem quoque in
 Professione succes-
 sor fuit *ibid.*
 Primus in Theatro Pa-
 tavino anatomias ha-
 buit *ibid.*
 Ob merita Eques D.
 Marci creatus est *ib.*
 Ejus vita, mors & scri-
 pta anatomica 83
 Longaevitatis ejus
 probabilis ratio *ibid.*
Arantii *Julii Caesaris*
 vita & scripta 55
 historiam foetus pri-
 mus exacte tradidit
ibid.
 Arabes medici quid in a-
 natomicis praestiterint?
 42
Aristotelis familia 18
 Quid in anatomicis
 praestiterit? *ibid.*
 Specimina quaedam
 Anatomiae Aristote-
 licae 20
 Reliqua ejus scripta in
 anatomicis 21
Arnifaeus *Henningus*
 auctor est *tabularum*
anatomicarum Helm-
 stadiensium 145
- Conringii* de illis ju-
 dicium *ibid.*
 reliqua ejus anatomi-
 ca scripta *ibid.*
Asclepiadae cur libros a-
 natomicos non scripse-
 rint? 29 .0.
Asellius *Casparus* vaso-
 rum lacteorum in me-
 senterio primus inven-
 tor 86
 Auctoritatis praejudi-
 cium variorum erro-
 rum mater 185.186
 B.
- B**Allonius in cadave-
 rum humanorum a-
 pertione sese diligen-
 ter exercuit 187
Bamberg *Johannes Fa-
 ber* ultra centena cada-
 vera secuit *ibid.*
Barbette *Paulus* edidit a-
 natomiam practicam 186
Barthol. *Thomae* vita 111
 Vasa lymphatica pri-
 mus detexit *ibid.*
 Controversiae ejo cum
Olao Rudbeckio 112
 Ejusdem scripta ana-
 tomica 112. 113
 Q 2 reli-

INDEX RERUM.

- reliquit duos filios,
Caspar. & Thomam 113
- Bartholini Caspari** vita
 109. 110
 Scripta ejus anatomi-
 ca 110
- C. Bontekoe** judicium
 de *anatomia* ejus
Reformata 110
- Bartholini Caspari, filii,**
 scripta anatomica 113
- Bartoleti Fabricii** vita,
 mors & scripta 56
- Bauhini Caspari** vita &
 profectus in studio ana-
 tomico 129. 130.
 scripta ejus 130
 a *Riolano* plagii accu-
 satus ibid.
- Conringii** judicium de
Bauhino ibid.
 detexit primus *valvu-*
lam Coli 131
 reliquit filium, *Johan-*
nem Casparum ibid.
- Bauhinus Johannes Ca-**
sparus anatomica non
 scripsit 132
- Bayfield Roberti** scrip. 119
- Bellini Laurentii** scripta
 anatomica 87
- Bergeri Johannis Godo-**
fredi scripta physio-
 gico-anatomica 163. 164
- Besleri Michaelis Ruper-**
ti vita 154
 scripta ejus anatom. ib.
- Berengarii** aetas 47
 An homines vivos fe-
 cuerit? ibid.
Conringii de eo judi-
 cium ibid.
 in *Mundinum* com-
 mentatus est ibid.
 reliqua ejus scripta ib.
- Bidloo Godofredus** pre-
 tiosum opus anatomi-
 cum edidit 174
 Judicium de illo 175
 ejus lites anatomicae
 cum *Ruyschio* ibid.
- Covuperum** plagii
 accusavit ibid.
- Verheyenii** postulata
 circa membranam u-
 rinariam in foetu hu-
 mano ibid.
- de Bils Ludovici** acumen
 ingenii laudatum in ad-
 discenda anatomia sine
 magistro 140
 Blan-

- Blancardus** *Stephanus* ce-
leber plagiarus 172
ejusdem *anatomia Re-*
formata cujus mo-
menti 173
Verheyenii iudicium
de illa ibid.
ex quibus auctoribus
suas figuras mutua-
tus fit? ibid.
- Blasii** *Gerhardi* *Zooto-*
mia 144
reliqua ejus scripta ib.
- Blossius** *Sebastianus* sce-
psin anatomicam scri-
psit 133
- Bohnii** *Johannis* scripta
physiologico-anatomi-
ca 178
- Bokelii** *Johannis* anatomi-
cia 80
- Bonaciolus** *Ludovicus*
quid in anatomicis scri-
psit? 50
- Boneti** *Theophili* Sepul-
chretum laudatum 160.
& 5.
- Bontius** *Jacobus* anatomi-
ciam practicam exco-
luit 148
- Bosci** *Hippolyti* scripta 90
- Briggs** *Guilielmi* oph-
thalmographia curio-
sa 120
reliqua ejus scripta ib.
- Brovvn** *Johannis* singu-
laris observatio de sub-
stantia hepatis glandu-
losa 124
- Brunnerus** *Johannes*
Conradus glandulas in-
testinales a nuper dete-
ctis diversas descri-
psit 167
ejusdem experimenta
circa pancreas 168
- de Bry *Johannes* *Theo-*
dorus professione chal-
cographus fuit 101
qua ratione rem anatomi-
cam juverit? 102
- Bucretii** *Danielis* tenta-
mina in anatomicis 166
- Barrhi** *Francisci* *Josephi*
artificium novum resti-
tuendi humores oculo-
rum. 88
iudicium de pratico
illius experimenti
successu ibid.
- Q 3 Ca-

C.	
C Abrolius <i>Bartholomaeus</i> , anatomicus	100
scripta ejus anatomica	101
C ajus <i>Johannes</i> , <i>Montani</i> discipulus	80
ejus vita & scripta anatomica	81
C ananus <i>Johannes Baptistista</i> alter <i>Vesalius</i> dictus est	53
scripta ejus anatomica	ibid.
C ancer labii inferioris ex imprudenti usu corrosivorum	209 & seq.
C arpi <i>Jacobi</i> aetas & vita	45. 46
plusquam centena secuit cadavera humana	ibid.
an etiam vivos homines secuerit?	ibid.
in Anatomiam <i>Mundini</i> commentatus est	ibid.
reliqua ejus scripta anatomica	ibid.
C asserius <i>Julius</i> discipulus & aemulus <i>Aquapendentis</i>	83
ejusdem vita & scripta	83. 84
C asmani <i>Otonis</i> anthropologia	136
C astelli <i>Petri</i> sepulchrum	187
C elsus <i>Cornelius</i> quando vixerit?	32
ejus anatomica qualia sint	ibid.
C harleton <i>Waltheri</i> scripta physiologico-anatomica	128
de la C harriere <i>Josephi</i> scripta	106
judicium de illis	106. 107
C hiffletii <i>Johannis</i> scripta anatomica	99
C hirurgia tumoribus pensilibus adcommo- data	192
le Clerc <i>Daniel</i> socia opera cum <i>Johanne Jacobo Mangero</i> Bibliothecam anatomicam edidit	180

INDEX RERUM.

Coiter <i>Volcherus</i> diligens
anatomicus 75
ejus vita & scripta 75.
76	judicium de illa &
comparatio cum <i>Bid-</i>
<i>loviana</i> ibid,
ductum thoracicum
primus in homine ad
vivum delineavit 124
reliqua ejus scripta ib.
Colle <i>Johannes</i> successor
<i>Fonsecae</i> 90
ejus vita & scripta ib.	Cuneus <i>Gabriel Vesalii</i>
discipulus 53
praeceptorem suum
defendit contra <i>Syl-</i>
<i>vium</i> 54
Origines istius con-
troversiae ibid.
Columbus <i>Michael</i> 48
<i>Realdus</i> 49
successit <i>Vesalio</i> , ma-
gistro suo ibid	Curtii <i>Matthaei</i> , Ana-
tomici aetas , scripta ,
vita & mors 48
Censura <i>Vesalii</i> & ju-
dicium de illo ibid.	D.
de Concorreggio <i>Johan-</i>
<i>nis</i> vita 43
scripta ejus anatomi-
ca 43. 44	D Emocritus, Anato-
micus 17
Ejusdem itinera tbid.
Hippocratis de eo ju-
dicium ibid.
ex inspectione exto-
rum vaticinatus est
ibid.
Convulsionum mirabili-
um Historia in muliere
200 & seqq.	D eusingii <i>Antonii</i> vita
150
ejusdem peritia in lin-
guis exoticis ibid.
Corrosivorum effectus
sequiores in chirurgia
216. 217,	Q 4 scripta
Cortelii <i>Johannis Bapti-</i>
<i>stae</i> scripta 84	
Courtinus, Germanus,
<i>Marescotii</i> successor
62	
Covvperi <i>Guilielmi</i> ana-
tomia 123	

- scripta ejus anatomica 150. 151
- Diocles Caristhius primus anatomica scripsit 29
- de Diemerbroeck *Isbrandi* anatomia cujus momenti? 152. 153
- textus laborat alienis physicis digressionibus ibid.
- figuræ partim alienæ partim minus exactæ sunt ibid.
- an vasa lactea ad vesicam ferantur? 153
- Dionis Anatomia 108
- methodus illius & judicium de eadem 109
- Drake *Jacobus* anthropologiam novam scripsit 128
- judicium de illa 129
- Drelincourtius *Carolus*, anatomicus clarus 120
- ejusdem scripta 103
- Dryandri *Johannis*, vita, scripta & merita in rem anatomicam 77
- Dupré, chirurgus gallus }
 ejus descripto V. parium Musculorum ibid,
 judicium de illa 106
- E.
- Eichstadii *Laurentii* scripta 136. 137
- Entii *Georgii* scripta physiologico - anatomica 73
- Ephemerides N. C. observationibus anatomico-practicis plenæ sunt 183
- Erasistratus vivos homines anatomiae subjecit 24
- qua ætate vixerit? 24. 25.
- ejus elogia 25
- an vasa lactea cognita habuerit & quid de illis senserit 25
- Specimina quaedam *Anatomiae Erasistrateæ* 26. 27. 28.
- Eustachius *Bartholomæus* anatomiam particularem excoluit 50
- an ductus thoracicus eadem

INDEX RERUM

- eidem cognitus fuerit? 100
 Experientiae universalis nomine in anatomicis quid intelligendum? 184
 F.
Fabricii Hildani, *Guilielmi* vita & scripta 78
Fallopium *Gabriel*, celeberrimus anatomicus 51
 ejusdem vita & scripta 51. 52
 tubarum *Fallopianarum* inventor fuit 52
Fernelius *Johannes* historiam partium tradidit 62
 ejus lucrum ex praesentibus ibid.
 merita in domum regiam Franciae & vita ibid.
Fontani *Nicolai* scripta 136
Fracassati *Caroli* scripta anatomica 89
Franci de Franckenau *Georgii Friderici* onychologia curiosa 162
Fuchsius *Leonardus* dictus est medicus *Illuminatus* 76
 ejus vita, fama & scripta 76. 77.
 G.
Galeni aetas 33
 ejus anatomica curus momenti sint ibid.
 an sola brutorum corpora secuerit? ibid.
Vesalii ea de re iudicium ibid.
Riolani rationes examinantur 34
 systema Anatomiae Galenicæ quale? 35. 36. seqq.
 scripta ejus anatomica 38. 39.
Conringii de illis iudicium ibid.
Osteologiam tyronibus artis commendavit 37
 an venarum lactearum notitiam habuerit? 86
Gallorum anatomicorum
 Q 5

INDEX RERUM.

rum seculi decimi quin-		tomica ad <i>Frederi-</i>	
ti series	57	<i>cum Ruyschium de</i>	
Gavassetti <i>Michaelis</i>		<i>tunica cerebri arach-</i>	
scripta	66	<i>noidea</i>	171
Gemini <i>Thomae</i> scri-		Graeci <i>posteriores</i> qui	
ptum anatomicum	73	dicantur & cur in ana-	
Germanorum seculi de-		tomicis tam parum	
cimi quinti scriptorum		praestiterint ?	39
anatomicorum series	68. 69	de Graeff <i>Regnerus</i> no-	
Gersdorff <i>Johannis</i> scri-		vas suas detectiones	
pta	76	circa structuram parti-	
Gerhardus <i>Johannes</i> a-		um genitalium ab Hor-	
natomiam succinctam		nio mutuatus est	139
scripsit	138	<i>Johannem van Hor-</i>	
Gibson <i>Thomae</i> anatomi-		<i>ne</i> habuit praecepto-	
mia cujus ponderis	125	rem	140
ejusdem methodus ni-		reliqua ejus scripta <i>ib.</i>	
hil a vulgari differt		ostendit modum cu-	
	<i>ibid.</i>	rosus colligendi	
Glissonius <i>Franciscus</i> a-		succum pancreati-	
natomiam hepatis edi-		cum	141. 142
dit	11	Grafeccius <i>Georgius</i> the-	
detexit ductum he-		atrum microcosmicum	
<i>pati-cysticum</i>	117	edidit	132. 133
Gœlicke <i>Andreae Otto-</i>		Grevv <i>Nehemias</i> scri-	
<i>mari</i> instrumentum		psit anatomiam com-	
novum uterinum	222-	paratam	128
	223	Guevarae <i>Alphonsi Ro-</i>	
ejusdem epistola ana-		<i>derici</i> scriptum anatomi-	
		micum	68
			Guin-

Guintherius Anderna-
cus, *Johannes* natione
germanus cur gallis
scriptoribus adnumere-
tur 57

fuit *Vesalii* praece-
ptor 58

ejusdem vita, mors
& scripta 58. 59

H.

HAlitus teter narium
fuit indicium men-
sium instantium 221,
222

Harderus *Johannes*
Jacobus novam glan-
dulam lacrymalem in
cervis damisque dete-
xit 160

Harvaeus *Guilielmus*
primus circulationem
sanguinis invenit 115
scripta ejusdem *ibid.*

Havers *Clopton* osteo-
logia nova 120. 121
periosteum adcura-
tius descripsit 121

opinio ejus singula-
ris de *medulla osfi-*
um 122

item de *glandulis*
mucilaginosi 122. 123

Helblini *Johannis* Ca-
spari scripta 145

Hemsterhuys *Syboldi*
messis aurea 137

Henerus *Renatus* defen-
dit *Vesalium* contra
Sylvium 54

Hepar insolitae magni-
tudinis, causa maciei
in puella 108

Hermanni judicium de
statu anatomiae tem-
pore Hipp. 19

Herophilus an homines
vivos secuerit? 22

Tertulliani testimo-
nium *ibid.*

ejus inventa anato-
mica 23. 24

Heraclianus *Galen* prae-
ceptor 39

Highmori *Nathanaelis*
scripta anatomica 116
judicium de illis *ibid.*

Hippocrates vetustissi-
mus anatomiae scri-
ptor 8

Ejusdem anatomica
cruda

INDEX RERUM.

cruda ac rudia ibid.	aetas ejus & mors ib.
Libri ejus anatomici	Hispanorum in re ana-
argumenti ibid.	tomica scriptorum se-
an circulationem fan-	culi 15. series 65
guinis, vasa lym-	Hobokenus <i>Nicolaus</i>
phatica vel lactea	professione chirurgus
suo jam tempore co-	101
gnoverit? 12	ejusdem scripta ana-
origo arteriarum &	tomica ibid.
venarum secundum	Hoffmanni <i>Caspari</i> vi-
Hipp. ibid.	ta 151
structuram cordis	scripta ejus anatomi-
musculosam agno-	ca 151 .152
vit 13	Hoffmani <i>Johannis</i>
venarum, tendinum	<i>Mauritii</i> vita & scripta
ac nervorum nomi-	159
nibus promiscue u-	ejusdem nova inven-
fus est. ibid.	ta in re anatomica
anatomia ejus circa	160
viscera abdominis	Homerus anatomiae pe-
est valde imperfe-	ritiam habuit 9
cta 14	Hoeppfneri <i>Henrici</i> ana-
renes inter corpora	tomica 148
glandulosa recte re-	Hormanni <i>Guilielmi</i>
tulit 15	scriptum anatomicum
errores ejus circa par-	73
tes genitales utrius-	van Horne <i>Johannis</i> mi-
que sexus ibid.	crocosmus laudatus 87.
sceletopoeiam non	139
ignoravit 16	an ductum thoracicum
	inve.

- invenerit? 138
 structuram testium virilium primus accurate descripsit. 139
 reliqua ejus opuscula anatomica ibid.
 adversarium habuit *Ludovicum de Bils.* ib.
Horstii *Johannis Danielis* scripta anatomica 154
Horstius *Gregorius* specimen anatomico-practicum edidit ibid.
Hovius *Jacobus* motum humorum ocularium circularem primus in apricum produxit 162. 163
 judicium de isto invento. 163
 I.
Iasolini *Julii* vita & scripta 84
Ingrassias *Johannes Philippus* discipulus *Vesalii* 67
Hippocrates Siculus ob merita dictus ibid.
 detexit tertium officulum in aure interna quod *stapedem* vocant ibid.
 scripta ejusdem ibid.
Invidia pestilentissimum medicorum malum 111
Jolivio an cognita fuerint vasa lymphatica 112
Itali medici seculi decimi sexti 45
 K.
 de **K**Arthan *Johannis* aetas & scripta 45
Kerckringii *Johannis Theodori* osteogenia foetuum 155
Knoblochii *Tobiae* scripta 136
 L.
LAcuna *Andreae* vita 65
 nativitate *nobilis*, arte vero *medicus* fuit ibid.
 scripsit methodum anatomicam 66
Lambsverde *Johannes Baptista* historiam molarum uteri delineavit 161
Landi *Basiani* vita & mors 52
 ejus

ejus scripta anatomica	ibid.	Listeri <i>Martini</i> singularis opinio de usu intestini cœci	12
Lanzonus <i>Josephus</i> anatomicus	90	ejusdem curiositas in anatomia cochlearum	ibid.
ejusdem experimenta de motu chyli a ductu thoracico versus pectus & abdomen	ibid.	Lovverus <i>Richardus</i> tractatum absolutum de corde scripsit	118
Latino Barbarorum medicorum anatomica cujus momenti?	42	Ludovicus II. Gallorum Rex medicis permisit, ut in militibus capitis damnatis lithotomiam exercerent	23
Laurembergii <i>Petri</i> anatomia & reliqua scripta	136	Ludovicus <i>Antonius</i> , anatomicus peritus	67
Laurentii <i>Andreae</i> vita & scripta	63	Lycus, Anatomicus	29
eius anatomia laudata, & cur?	64	ejus scripta & Galeni de illis judicium	ibid.
<i>Riolanus</i> ejusdem adversarius	ibid.	Lygaei <i>Johannis</i> scripta	76
Lealis <i>Leal</i> scripta Anatomica	91	Lyserus <i>Michael</i> , <i>Thomae Bartholini</i> discipulus	145
observationum suarum conformitas vel difformitas cum observationibus <i>Graefianis</i>	91. 92	sceletopœiam inprimis excoluit	146
ejusdem novae in anatomicis detectiones	92	reliqua ejus scripta & fata	ibid.
		edidit cultrum anatomicum	147
			Major

- M.
- M**Ajor *Johannes Daniel* quid in anatomicis praestiterit? 166
- Malpighius Marcellus*, anatomicus celebrer 87
ejus scripta anatomica 88
- Mangetus Johannes Jacobus* cum Clerico sociam contulit operam in elaboranda *bibliotheca anatomica* 180
- de *Marchettis Petrus*, Chirurgus 86
- de *Marchettis Dominicus* Anatomicus *ibid.*
Fuit successor *Veslingii* 87
ejusdem opuscula anatomica *ibid.*
- Marinus*, anatomicus 28
ejus scripta & *Galeni* de illis *judicium* *ibid.*
epicrisis nostra 29
- Martiani anatomica* 31
Judicium Galeni de moribus ejus *ibid.*
- Merescotius, Sylvii* discipulus 61
a *Riolano*, quod mi-
- rum, laudatus *ibid.*
chirurgos ad anatomiae studium adfuefecit *ibid.*
inventae ejus in arte anatomica 62
- Massae Nicolai aetas* 47
ejus scripta & *Conringii* de illis *judicium* 48
- Mayovv Johannis* scripta anatomica 120
- Medicina* nascentibus malis opponenda 190
- Medicus* scire debet limites artis & praesidiorum ejus 219
non decet, mercedem intempestive extorquere, in primis rebus male gestis *ibid.*
aequum tamen est, medicum postulare mercedem, rebus convenienter administratis *ibid.*
- Medicos* juniores circa adiectus chirurgicos oportet esse circumspectos 219
- Mei-

- Meibomius *Henricus* de-
 textit vasa palpebrarum
 nova 150
- Meletii Anatomica 41
- Mesenterii *glandula cen-*
tralis steatomatosa in
 puero 2½ annorum 196
- Meureri *Christophori*
 vita & scripta 134
- Merianus *Matthaeus*,
 chalcographus 133
 Cur hic locum quen-
 dam obtinuerit inter
 anatomicos *ibid.*
- Michini *Francisci* scri-
 pta 66
- Milichii, *Jacobi* vita &
 scripta 78. 79
- Minadoi *Johannis Tho-*
mae vita & scripta 50. 51
- Molinetti *Antonii* scri-
 pta physiologico-ana-
 tomica. 89
- Montanae *Bernhardini*
 scripta anatomica 66
- Morborum curatio *clini-*
ca, differt a *cathedralli-*
ca 218
chronicorum diagno-
 sis difficilis 194
 causas in apricum de-
 ducit *anatomia pra-*
ctica *ibid.*
- Morgagni *Johannis Ba-*
ptistae scripta & nova
 inventa anatomica 95
- Mundini anatomia cujus
 ponderis 42
 quo tempore vixerit?
ibid.
 errores ejus detexit
Matthaeus Curtius
 43
- Munnicks *Johannes*,
Diemberbroeckii succes-
 sor 147
 opusculum ejus de re
 anatomica *ibid.*
 nostrum de illo judi-
 cium *ibid.*
- de Muralto *Johannis*
 scripta anatomica
 N. 156
- N** Aboth *Martini* sin-
 gularis opinio de o-
 vario circa cervicem u-
 teri reperiundo 181
 nostra circa illam po-
 stulata & desideria
 182. & seqq.
- Needham *Gualtheri* scri-
 ta 119
 le No-

le Noble *Carolus*, de lacteis thoracicis & mesentericis scripsit 102
 Norton *Thomae* anatomica 119
 Nuckius *Antonius* primus inventor ductuum salivalium superiorum minorum 176
 intra octennium ultra sexaginta cadavera fecuit ibid.
 detexit etiam vasa aquosa oculorum pro humore aqueo constituendo ibid.
 singularis ejus opinio circa valvulas ductuum lactiferorum 177. 178

O

O Ribasius, simia *Galeni* dictus 40
 judicium de scriptis ejus anatomicis ibid.
 qua aetate vixerit 40.
 41
 Ovula imaginaria circa cervicem uteri sunt merae *hydatides* 181

P.

P Alfyn *Johannes* historiam partium muliebrium generationi servientium edidit 164
 Parisanus *Aemilius* an circulationem sanguinis perspectam habuerit? 15
 Parthenius quidam incertae nationis & aetatis dialogos anatomicos scripsit 51
 Paraei *Ambrosii* anatomica 58
Riolani de illis judicium ibid.
 Pascolus *Alexander* anatomicus 94
 ejusdem methodus anatom. tradendi ibid.
 Paschioni *Antonii* vita 93
 ejusdem observationes circa usum *Auracem* ibid.
 an glandulis conglobatis gaudeat dura meninx ibid.
 Partium in *spermatikas* & *sanguineas* distinctio cujus momenti? 184

R

Pauli

INDEX RERUM.

Pauli <i>Jacobus Henricus</i> edidit <i>anatomiam anatomiae Bilsianae</i> 156	tholomaeo <i>Eustachio</i> cognitus fuerit? 100
Pauli <i>Simonis</i> vita 158. 159	Pellentium fortiorum abusus in suppressione menstruorum causa abscessus abdominis 219 & seqq.
sceletopœiam exacte calluit & artificium dealbandi ossa 159	Pelops, <i>Galenii</i> Praeceptor 31
ejusdem scripta anatomica ibid.	Ejus scripta & opiniones in anatomicis ib.
Pauli <i>Johannis Wilhelmi</i> adnotationes in <i>microcosmum Hornianum</i> 178	Perdulcis <i>Bartholomaei</i> scripta anatomica 102
nova ejus observata in anatomicis 179	Petraei <i>Henrici</i> vita & scripta 73
Pauvv <i>Petrus</i> , anatomicus <i>Leydenfis</i> 29	Peyerus <i>Johannes Conradus</i> glandulas intestinales accurate descripsit 115
Amphitheatrum hujus Academiae variis sceletis & instrumentis ditavit ibid.	ejusdem <i>merycologia</i> & reliqua scripta 156
ejus scripta 79. 80.	Phecianus <i>Galenii</i> Praeceptor 31
orationem funebrem ipsi dixit <i>Vorstius</i> ib.	Pharmacia in cancri curatione insufficientis 217.
Pecquettus <i>Johannes primus</i> detexit ductum thoracicum & receptaculum chyli commune 99	218
an idem ductus <i>Bartholomaeo</i>	Physiologia quid? 2
	Piccolhomineus <i>Archangelus</i> anatomicus fuit speculativus 55. 56
	<i>Pinaei</i>

- Pinaei *Severini* scriptum
de notis virginitatis 102
- Pini *Petri Matthaei* scri-
pta 51
- Platerus *Felix* practicus
celeber 74. 75
- Platzoni *Francisci* vita &
scripta 85
- Plempio Fortunato an
circulatio sanguinis in-
notuerit? 115
ejusdem ophthalmog-
raphia 138
- Polybus & Diocles Ca-
rysthius primi anatomi-
ces scriptores 16
- Posthii *Johannis* vita &
scripta 74
- Potospatarii scripta ana-
tomica 41
- Puteus *Franciscus Sylvii*
discipulus 54
- R.
- de **R** Aedt *Francisci*
scripta anato-
mica 155
- Recorde *Roberti* aetas &
scripta 81
- Remmelini *Johannis* ca-
toptrum microcosmi.
cum 134
- Richardi, Anglici, ana-
tomia 43
- Rhodii *Johannis* man-
tissa anatomica 115
- Ridley *Henricus* post
Willisium & *Vieuffens*
anatomiam cerebri su-
scepit 126
ejusdem judicium de
meninge media cere-
bri *Ruyfchii* ibid.
- Riolanus *Johannes*, Pa-
ter & filius uterque ana-
tomicus 96
junior magnifice de se
suisque sensit ibid.
ejus scripta novaeque in
anatomicis detectio-
nes 97. 98
censura *Diemerbroe-
ckii* circa lineam al-
bam, quam *Riolanus*
negavit 98
ingenium *Riolani* qua-
le? 59
- Riva *Johannes Guiliel-
mus* anatomicus Roma-
nus 89
ejusdem experimenta
anatomica 90
- R 2
- Rive-

- Riverii *Stephani* scrip 60
 Rolfincii *Guerneri* vi-
 ta, fama & script. 148. 149
 Rondeletii *Guilielmi* pro-
 fectus in anatomicis 62
Guintherium, Ander-
 nacum audivit 63
 ejus ingenium & judi-
 cium laudatur ibid.
 proprium infantem
 mortuum anatomiae
 subjecit ibid.
 detexit primus vesicu-
 las feminales in ho-
 mine ibid.
 ejus hortatu theatrum
 anatom. erectum 62
 vita & mors 63
 Rudbeckii *Olai* litigia
 cum *Thoma Bartholi-*
no 114
 Vasorum lymphatico-
 rum an primus in-
 ventor? ibid.
 Ruffi *Ephesii* anatom. 28
 ejus aetas & scripta ib.
 Rumbaum *Christophori*
 scripta 77. 78
 Ryffi *Gualtherii Her-*
manni scripta anatomi-
 ca 73
- Ruyfchius *Fredericus* a-
 natomicorum nostri
 temporis princeps 170
 nova ejusdem in hac
 arte inventa 170. 171
 adversarios habuit
Bidloum & Bilsum
 S. 172
- Saltzmanni *Johannis*
Rudolphi scr. anat. 144
 Sarcomatis pensilis sex
 librarum ex clavicula
 sinistra propendentis
 historia 190. & seqq.
 ejusdem curatio 193
 Satyrus *Galenii* Praecep-
 tor 31
 Schellhammeri *Gunthe-*
ri Christophori novae
 in anatomicis detectio-
 nes 164. 165
 reliqua ejus scripta
 hujus census 166
 Schillingii *Henrici Si-*
gismundi scripta 133
 Schneiderus *Conradus*
Victor de offe cribri-
 formi & reliquis capitis
 scripsit 167
 Sebizii *Johannis Alber-*
ti

<i>ti</i> problemata anatomica	137	tandem <i>Casseri</i> fuc-	
<i>Seminales vesiculae</i> cum ductibus excretoriis circa cervicem uteri sunt		cessor	ibid.
<i>figmenta</i>	183	ejusdem scripta, vita & mors	ibid.
Ante <i>Nabothum</i> jam alii observarunt	185	<i>Sponius Carolus</i> myologi-
logiam carminice descripsit	99
deductiones physiologico - pathologicae ejusdem naturae, nempe chymaericae sunt	186	<i>Stenonis Nicolai</i> opera in glandularum indagine	118
<i>Severinus Marcus Aurelius, Iasolini</i> discipulus	84	detexit <i>ductus salivales superiores majores</i>	ibid.
scripsit <i>Zootomiam Democriteam</i>	85	reliqua ejus scripta & vita	ibid.
Vita & reliqua ejus scripta	ibid.	<i>Stephanus Carolus</i> partes animalium figuris delineare primus suscepit	60
<i>Severus Nicolaus</i> nova oculorum vasa detexit	155	ejus scripta	ibid.
<i>Soranus, Thessali Tral- liani</i> sectator	40	<i>Stockameri Francisci</i> microcosmographia	162
Ejus aetas	ibid.	<i>Stratonicus</i> , praceptor <i>Galeni</i>	31
scripta anatomica	ib.	anatomiam non intellexit	32
<i>Spigelius Adrianus</i> , discipulus <i>Casseri</i> & <i>Aquapendentis</i>	132	<i>Straussii Laurentii</i> scripta	123
		<i>Svammerdammius Johannes</i> discipulus <i>Johannes</i>	
		R 3	han-

- Johannis van Horne* 142
 ejus miraculum natura-
 rae 143
Graeffio exprobravit
 suam arrogantiam &
 ingratum erga com-
 munem Praeceptor-
 rem animum ibid.
 ejus artificium prae-
 parandi cavitates
 corporis ibid.
 artificium de excarna-
 tione viscerum & in-
 jectione cerae in va-
 sa 144
Sylvius Jacobus primus
 Anatomiam docuit Pa-
 risiis 60
 primus quoque singu-
 lis partibus nomina
 imposuit. ibid.
 scripsit contra *Vesali-
 um* 61
 ejusdem Praeceptor
 fuit *Tagaultius* ibid.
 anatomica ejus scri-
 pta & judicium de il-
 lis ibid.
Sylvii Francisci de le
 Boe vita & scripta 137
 138
- T.
- T** Agliacotius *Caspa-
 rus* chirurgiae quam
 anatomiae peritior 56
 edidit curiosam *curto-
 rum* chirurgiam ibid.
Tanckii Johannis scri-
 pta 138
Tauvry Danielis anat-
 omia 107
 judicium de illa 107.
 108
Tilingii Matthiae scri-
 pta anatomica 147
 curiosa ejusdem ob-
 servatio de foetu tu-
 bario ibid.
 de *Topelstein Heinrichi* a-
 natomia 80
Tysonis Eduardi scri-
 pta. 127
- V.
- V** Alsalva *Antonius Maria*
 structuram auris enu-
 cleavit 95
 novam etiam descri-
 ptionem musculo-
 rum uvulae & pha-
 ryngis ibid.
*Valentini Michaelis Bernhar-
 di* nova matricis anat-
 omie 188
 Val-

INDEX RERUM

- Valverda *Johannes* anatomi-
 am ex Italia in Hispaniam
 primus transtulit 68
 fuit sectator *Vesalii* ib.
 Ei debentur *sculpturae*
Plantinianae ibid.
 scripta ejusdem ibid.
 Varolii *Constantini* vita &
 mors 53
 originem nervorum
 optidorum detexit ib.
 pons *Varolii* nomen ab
 ipso traxit. ibid.
 an *valvula coli* cogni-
 ta ipsi fuerit? 131
 Vassaei *Ludovici* scripta 59.
 60.
 Verhayen *Philippus*, insignis
 anatomicus 168
 ejusdem vita & scripta
 anatomica 169
 animadversiones in *A-*
natomiam Blancar-
dianam & alias 169.
 173
 du Vernay *Josephus* a deura-
 te descripsit organon au-
 dicus 103
 reliqua ejus scripta
 103. 104
 Verle *Johannis Baptistae* ana-
 tomia artificialis oculi 89
 Vesalius *Andreas* Germanus
 fuit 69
 primus a *Galeno* dissen-
 tire ausus ibid.
 artis anatomicae prin-
 ceps & restaurator
 dictus ibid.
 anno aetatis decimo
 octavo edidit fabri-
 cam C. H. it id.
Sylvius ejus praeceptor
 ac postea inimicus
 169. 70
Vesalii de *Sylvio* judi-
 cium ibid.
 ejus vita & scripta 70.
 71
 obitus ejus incertus 71
 foeminam hysterica
 vivam pro mortua
 secuit 72
 Vesalii *Francisci* cur mentio
 facta? ibid.
 Veslingii *Johannis* vita &
 scripta 134
 Vidi Vidi vita & scripta 50
 Vieussens *Raymundus* histo-
 riam nervorum? scripta
 104
 Viringi *Johannis Matthaei*
 scripta 134
 Vigierii *Johannis* scripta a-
 natomica 147. 148
 Virfungius *Johannes* Geor-
 gius, celebrer anatomicus
 135
 a sicario quodam sclopeto
 trajectus ibid.
ductum pancreati cum pri-
 mus detexit ibid.
 Ulmi *Marci Antonii* obser-
 vata

INDEX RERUM.

vata ex sectione cadaverum 187. 188
 Volckamerus *Johannes Georgius* *Zootomiam Democriteam* edidit 17
 Urinae potus & sanguinis distinctio supervacanea 157
 Uteri prolapsus spurii historia 224

W.

WArthoni *Thomas* a-denographia curiosa 117

detexit ductus salivales inferiores majores ibid.

Wepferus *Johannes Jacobus* anatomiam practicam a-poplecticorum scripsit 149
 150

Wesensfeldii *Conradi* opinio singularis de meatibus ab intestino caeco ad vesicam urinariam 157

ejusdem confirmatio a-potatoribus desumpta ibid.

Willichii *Jodoci* vita & scripta 72. 73

Willifii *Thomas* vita 119
 anatomiam cerebri reliquit ibid.
 judicium de illa 120

Winsemii *Menalai* scripta 135. 136

Winshemius *Sebastianus* *Theodorus* orationem de anatomia habuit 80

Wolffstrigellii *Laurentii* observationes circa examen ossis cuneiformis 163

X.

XImenes *Petrus* dialogos de anatomia edidit 66

Z.

Zambeccarus *Josephus* experimenta anatomica scripsit 89

de Zerbis *Gabriel* quo tempore vixerit? 46

ejus vita & scripta 46

47

mors memorabilis ib.

F I N I S.

